

Emperyalizme ve Faşizme Karşı

DEVİRİMCİ HAREKET

Aylık Siyasi Dergi

Sayı: 12 Mayıs-Temmuz 1999 Fiyatı: 350.000 TL.

23. KAVGA YILINDA, DEVİRİMCİ YOL'DA SÜREKLİLİĞİN VE MÜCADELEDE ISRARIN ONURUNU TAŞIYORUZ.

Biz, haklı kavgayı barutla ateşleyenlerin
geleneğinden geliyoruz.

Biz, "ölümü öldürerek" yaşayanların
soyundan geliyoruz.

Biz, bedel öderken gülümseyenlerin
yoldaşımız.

Biz, devrimciyiz.

Bizim bağımız, yürek bağından daha
hassas, kan bağından daha güçlüdür.

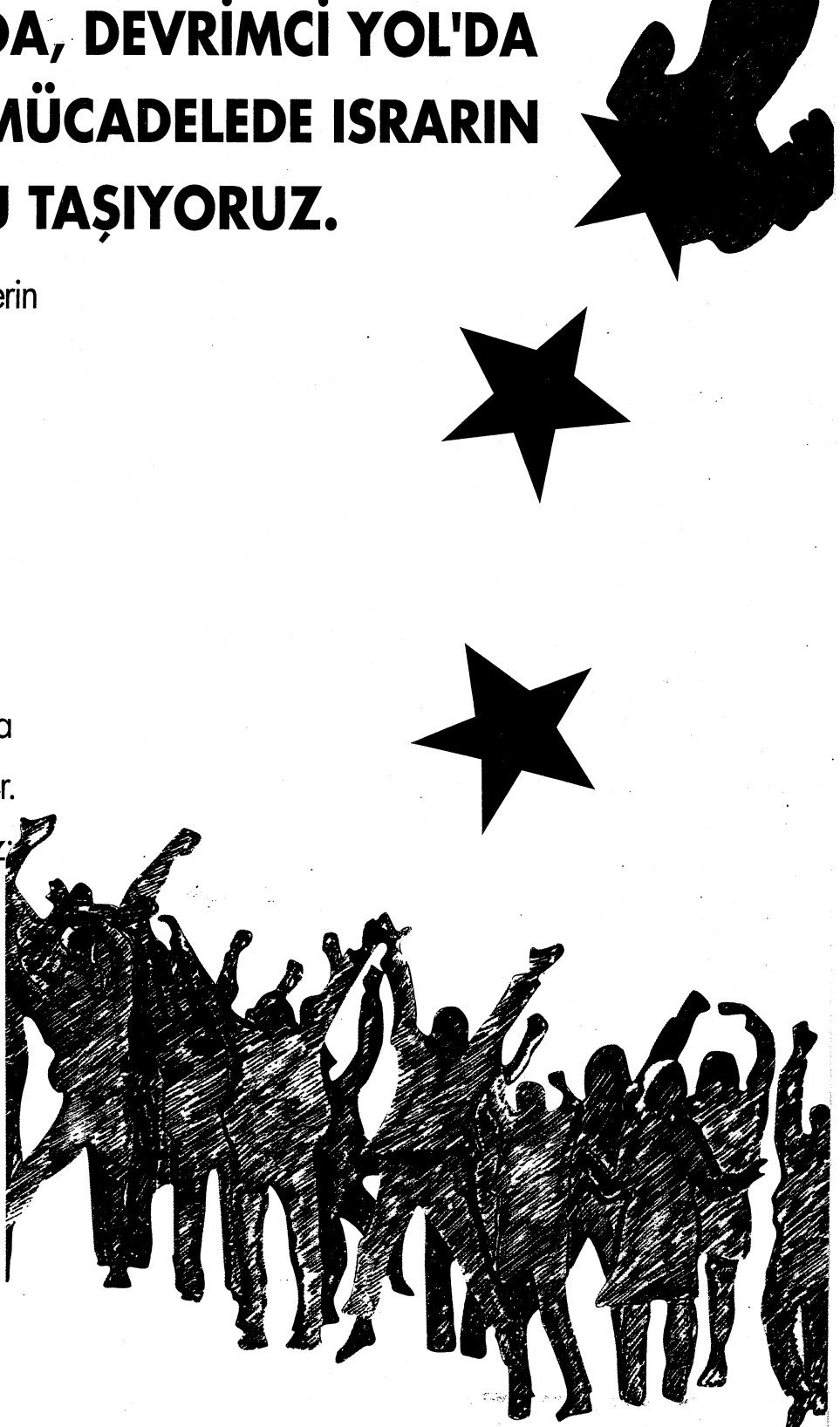
Soluk soluğa kaldığımızda, nefesimiz
yorulduğumuzda, terimiz karışıyor.

Omuz başlarımız, giderek daha çok
yaklaşıyor birbirine.

Ayaklarımız, senfonik bir ahenk
içinde dövüyor yolları.

Aynı YOL'da yoldaşlaşıyoruz.

Biz, Devrimci Yolcu'yuz; ne biz
tükeniriz, ne de YOL'umuz...

DEVİRİMCİ HAREKET'TEN

18 Nisan seçimlerini ve 1 MAYIS'ı geride bıraktık. Gelişmelerin hızı, dergiye yansıtacağı-mız konuların seçimi üzerinde de etkili oluyor. Derginin seyrek aralıklarla çıkıyor olması, ki-mi konuları, öncelik tercihi sebebiyle, gündeme almamızı güçleştiriyor. Ancak, sahip olduğumuz değerleri, doğru bir fikri sistematik dahilinde verebildiğimiz ölçüde; her yoldaşımızın, gündemi değerlendirme ve gerekli tutumu alma konusunda üzerine düşeni yapacağına inanı-yoruz.

Devrimci Yolculuğu karakterize eden ve dünden bugüne taşınan çizgileri, kimliğine içeren yoldaşlarımız, yaratıcı bir üretkenlikle donanmış olacaktır. Giderek zorlaşan koşullar karşısın-da, bizlerin en büyük silahı, haklılık ve doğrularda ısrardır.

Hatırlanacağı gibi, Devrimci Yol'da devamlılıktan ne anlaşılması gerektiğine, 6. sayımızda genişçe yer vermiş ve bir devrimci hareket olarak Devrimci Yol'un doğumunu müjdeleyen adımların niteliğine değinmiştik. 1977 baharında "Bildirge" tartışmaları ile somutlanan ve sü-rece ikili bir müdahaleyi içeren bir irade somutlanmasından söz etmiştik:

1) Türkiye devrimci hareketinin temel teorik, pratik sorunlarının tartışılacağı, geniş kitle-lere ulaştırılacağı, edinilen devrimci deneylerin tüm ülkeye yaygınlaştırılacağı, merkezi bir ya-yn organı.

2) Oluşturulan teorik çerçeve doğrultusunda güçlü, merkezi, nitelikli örgütlü ilişkilerin ya-ratılması doğrultusunda müdahale; partinin yaratılması, partileşme süreci olarak da tanımla-nan sürecin başlatılması.

Yayın olarak müdahalenin en kısa zamanda tüm ülkeye ulaşması hedeflenirken, örgütlü müdahalenin öncelikli alanlara ve bölgelere yönelmesi hedeflendi. (Devrimci Hareket, Sayı:6, s:5)

Bunun pratik karşılığının ne olduğu, yine hafızalarımızda tazeliğini korumaktadır. 1977 Nisan'ında Bildirge, 1 MAYIS'ta da Devrimci Yol dergisi yayınlanmış; varolan ve kendiliğindenci bir ağırlık taşıyan ilişkilere ise, irade kazandırmak üzere, tüm ülke sathına yayılan bir müdahale gerçekleşmiştir. Devrimci Yol, 1970'lere hatta 65'lere kadar uzanan süreçten ba-ğimsiz düşünülemezse de doğumunu bir tarih ile ifade etmek gerektiğinde, bunun 1 MA-YIS 1977 olduğunu söylemek mümkündür. Bunun, Bildirge'yi, dergiyi ve sürece iradi müda-haleyi içeren bir tarih olarak kavranması gerektiğini; sembolik bir anlamı olduğunu bu sü-recin öznelere iyi bilmektedir. Nitekim 1999 1 MAYIS'ını da Devrimci Yolcular aynı bilinçle kar-şılmış ve 23. kavgaya girerken, sürekliliği sağlanan değerlerin onuru ile hareket edilmiş-tir.

Genelde devrimcilere, özeldede muhalif olan her olguya saldırıların yoğunlaştığı bir dönem-de, Özgür Bakış'ın aramıza katılmasını sevinçle karşıladık. Stüdyolarda hazırlanan özel savaş kliplerinin, televizyonlardan "haber" diye yansıtıldığı, burjuva basının birer "MGK bülteni" olarak işlev gördüğü bu dönemde, gerçeği işaret eden her parmak, karanlığın üzerine tutulan bir fener işlevi görecektir. Toplumun sadece düşüncelerini değil, heyecanlarını, sevinç ve üzüntülerini de belirlemeye soyunan Türkiye egemenleri için, devrimcilere yönelik saldırıların özel bir önemi vardır. Devrimcilerin kendisine ve kullandığı araçlara dair spekülasyon haberle-rin yayılması ve bilinçlerin yanıltılması amacıyla yapılan çalışmalar oldukça kapsamlıdır. Kar-şı-devrimin böyle bir gayreti her zaman olacaktır. Önemli olan devrimcilerin öncelikle, ilişki halinde buldukları kitleler tarafından doğru anlaşılmasıdır.

Devrimcileri ve kullandıkları araçları anlamak, süreçleri bir bütün halinde değerlendire-bilmekle mümkündür. Kendini vareden koşullardan koparılıp, maksatlı merccekler altında in-celenen bir fiilden, devrimciliğe dair yanıltıcı sonuçlar da elde edilebilir. Ancak, bu sonuç-ları veya bu türden sonuçlar oluşturmak için gösterilen çabaları çokça ciddiye almak gerekmi-yor. Devrimciliğin en berrak görüntü verdiği duraklarda bile, bu görüntüleri; üzerine, kendi karanlığının gölgesini düşürerek yansıtma isteyen kesimler olacaktır. Bunun panzehiri, dev-rimcilikte ısrardır.

Sevgiyle kalın...

DEVİRİMCİ HAREKET Aylık Siyasi Dergi

Sahibi ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü : Elif Akkaya

Adres: Alemdar Mah. Çatalçeşme Sok. No.6/1 D.4 Çağaloğlu/İST.

Tel-Fax: (0212) 513 95 53

Hesap No: Yapı Kredi Bankası, Çemberlitaş Şubesi, 0104169-8

DM Hesap No: Yapı Kredi Bankası, Çemberlitaş Şubesi, 3006488-1

Abone Yurtiçi Yıllık: 3.500.000.- TL. Abone Yurtdışı Yıllık: 100 DM.

Fiyatı : 350.000.- TL.

Baskı :

Hollanda Temsilciliği
Beresteinlaan 166 2542 KE
Den Haag - Hollanda
Tel: 0031 (70) 359 56 22
FAX: 0031 (70) 359 56 23

internet adresi
<http://www.devrimci-hareket.net>

Almanya Temsilciliği
Postlagerkarte Nr 034041
64283 Darmstadt - Almanya
Tel: 0049 69 79202751
Fax: 0049 69 79202752

İÇİNDEKİLER

1 MAYIS '99

1

1 Mayıs '99'un Ardından
2-4

Seçimlerin Ortaya
Koyduğu En Bariz Sonuç
Krizdir
5-10

Farkını Devrimci Örgütler
Üzerinden Anlatan Bir Parti:
ÖDP
11-13

Emperyalizm Balkan
Halklarını Teslim
Alamayacak
14-19

Dün Bugün Dialektiği ve
Geçmişe Dair Analizler
20-21

Yöntemde Ustalık Kavgada
Başarı İçin Şarttır
22-25

RAF'ın Ardından
26

Birliğin Önemi ve Kolektif
Öncülük Meselesi Üzerine
Analizler
27-31

Faşizm Özgürlüğe Tutkun
Yüreklere Teslim
Alamayacak...
32-33

Kavganın Temmuzunda
Son Sözü Kahramanlar
Söyler
34

Yorum, Değerlendirme
35-37

Yurtdışından Haberler
38-39

1 MAYIS '99

1 Mayıs'ın "düşük yoğunluklu" bir katılımı ile gerçekleşmesi için, tüm kurumları ile azami çaba sarfeden devlet, belirli oranlarda amacına ulaşmış görünüyor. 1 Mayıs'a öngelen günlerden başlayarak, potansiyel güç olarak gördüğü hemen her yere saldıran, tehdit eden ve gözaltına alan devletin resmi ve sivil güçleri, 1 Mayıs günü de "yolları keserek" alana mümkün olduğunca az sayıda insanın, az sayıda pankartla ulaşmasını sağlamayı amaçladı. Polisin bu saldırganlığından, okurlarımız da "üzerine düşeni" almış, pankartlarına el konmuş ve bir kısmı gözaltı engeline takılmıştır. Önceki 1 Mayıs'larda olduğu gibi alana çıkma şeklini "zafer" ve "kıyamet" gibi abartılı ikilemlerin taziyikinden bağımsız ve "serinkanlı" olarak tespit eden bizler için, bu bir "muharebe" değildir. Bizler, muharebeye nerede ve nasıl gireceğimizin tayinini, düşmanın tören havasındaki hazırlıklarına bırakmayacak bir öngörü ile hareket ediyoruz. 30 Nisan'da hazırlık yaparken, 2 Mayıs'ı da düşünen ve her gelişmeden yenilgi havası solumaya alışmış tarzlara moral değerlerini kurban etmeyen hareketimiz için 1 Mayıs devam ediyor...

O gün "Abide-i Hürriyet"e dolan onbinler, her şeye rağmen güzeldi, görkemliydi. Bu coğrafya daha çok 1 Mayıs'lar görecek; ucuz başarılar peşinde koşan düşman, belki kendini sevindirecek nedenler/görüntüler bulmuştur. Ancak, biz üzülmedik...

ANKARA- 1 MAYIS Ankara'da da alanlarda kutlandı. Saat 11.'den itibaren hipodromdaki alanda toplanan kitle kortejler oluşturarak Tandoğan Meydanı'na yürüdüler.

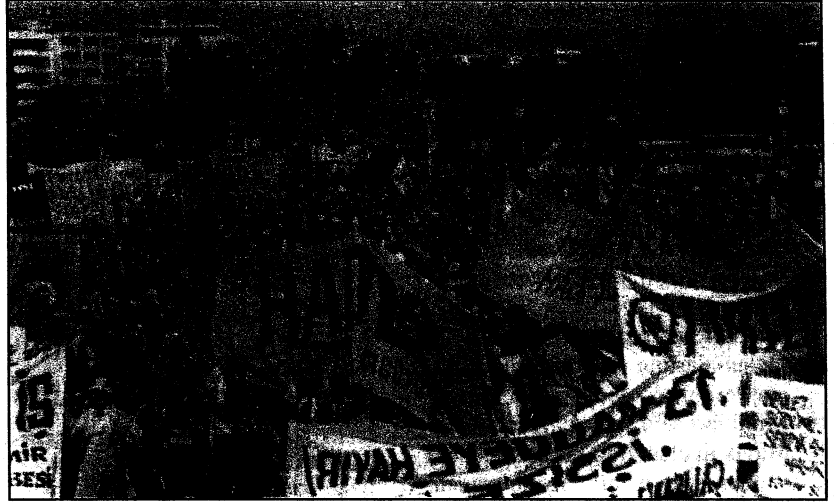
10 bini aşkın kitle, toplandığı yerde polisin keyfi gerekçelerle müdahalesine maruz kaldı. Alana girişte dergimizin

pankarta el konulup, bir arkadaşımızın gözaltına alınması bir gerginliğin yaşanması

neden oldu. Bunun yansıması liseli öğrenci koordinasyonu HÖP, Çorum halkı ile DTCF öğrencilerinin afiş, bildiri ve pankartlarına elkonuldu.

Kitlenin alana girmesinin ardından devrim şehitleri için yapılan saygı duruşuyla başlayan miting kitle tarafından hep birlikte söylenen marşlar ve halaylarla devam etti. Miting DİSK yönetim kurulu üyesi Çetin Uygur'un konuşmasının ardından sona erdi.

İZMİR- 1 MAYIS İzmir'de 10 bini aşkın kitlenin katılımıyla kutlandı. Mitingin yapıldığı Karşıyaka'da yoğun güvenlik önlemleri alınırken Konak'ta 1 Mayıs'ı kutlamak isteyenlerden 3 kişi gözaltına alındı.

Birçok parti, dernek ve demokratik kitle örgütlerinin katılmış olduğu miting DİSK Ege Bölge Temsilcisi Musa ÇAM'ın yapmış olduğu konuşmadan sonra erdi.

ADANA- Adana'da 1 Mayıs kutlamalarına 3 bin kişi katıldı. Sendikalar, demokratik kitle örgütleri ve partiler pankartları ile Mimar Sinan Açık hava Tiyatrosu'nun yanında toplanmaya başladı. Kortejler oluşturan kitle atılan sloganlarla Uğur Mumcu Meydanına doğru yürüyüşe geçti. Devrim Şehitleri için yapılan bir dakikalık saygı duruşundan sonra Grup Yarın'ın müziği ile çoşan kitle türküler söyleyerek 1 Mayıs kutlamalarını bitirdi.

1 MAYIS 99'UN ARDINDAN

"Henüz kaybetmedik ve nasıl öğreneceğimizi unutmadıkça eğer, gene kazanırız."
(Rosa Luxemburg)

1 Mayıs'ın değerlendirilmesi, ülke gerçekliği kadar dünya gerçekliğinin de kavranabilmesini ve doğru biçimde bir ilişkilendirmeyi gerektirir. Birebir aynı karşılıkları vermese de, dünyadaki gelişmelerin, ülkedeki gelişmeler üzerindeki etkisini gözlemek mümkündür.

Bilindiği gibi, uzun zamandan beri, ABD çıkarları ile birebir uyum içinde olmayan ülkelere yönelik "terörist" ülkeler tanımlamasıyla tecrit ve yıldırma politikaları sürdürülüyordu. Özellikle Ortadoğu'da, ABD-İsrail-Türkiye ittifakının sağlanmasıyla, daha saldırgan politikaların gündeme geleceği biliniyordu. Uluslararası konjonktürün de buna oldukça elverişli olanaklar sağladığı görülmekteydi.

ABD dışişleri politikası açısından, Irak'ta Saddam'ın devrilmesi ve Ortadoğu'da kalıcı dengelerin oluşturulması konusunda, Kürt gerçeği çok önemli bir yere sahiptir. ABD tarafından KDP-YNK arasında sağlanan zorunlu ittifaka PKK'nin de zorlanacağı, bu sağlanamadığı konumda da PKK'ye yönelik bir "etkisizleştirme" operasyonunun sürdürülmesinin olasılık dahilinde olduğu, daha önce dergimizde üzerinde durduğumuz bir konudur. PKK Genel Başkanı Abdullah Öcalan'ın tutsak alınmasına yol açan gelişmeler de öncelikle bu açıdan değerlendirilmelidir. Ancak, APO'nun yakanmasına kadar varan süreç, ABD'nin dış politikada daha saldırgan bir çizgi sürdürme tercihinin de bir sonucudur; ABD'nin dünyaya, özellikle Ortadoğu'ya dayattığı yeni düzenin belkide ilk somut sonuçlarından biridir. (Fransa ve İspanya'daki ETA'ya karşı operasyonların yanında Yugoslavya operasyonu da bu çerçevede düşünülmelidir.)

Bu politikanın ABD tarafından bundan sonra da -tüm uluslararası hukuk kurallarını da çiğneyerek- sürdürüleceğine kesin gözüyle bakılabilir. ABD çıkarları açısından bir tehdit oluşturduğu düşünülen, emperyalist-kapitalist sistemle bütünleşmesinde sorun yaşanan tüm ülkeler, kişi ve yapılanmalar için dünya çapında sürekle avı yaygınlaşacak gibi görünüyor. (Bu noktada başka bir gelişmeye dikkat çekmekte yarar vardır. Geçen yaz sonla-

rında faşist general Augusto Pinochet'in İngiltere'de tutuklanması önemli bir durumdur. 80 yaşını aşan ve hiçbir uluslararası mahkemede yargılanamayacağı bilindiği halde, BM üyesi kendi ülkesi tarafından diplomatik dokunulmazlık altında tutulan bir kişinin tutuklanması ilginçtir. Burada önemli olan Pinochet'in kendisi değildir. Hatta, Pinochet gibi bir faşist ca-

lanması gerektiği ve genellikle, kendi çözümünü kendisi üreten bir yaratıcılıkla aşılmasının zaman almadığı -çeşitli dönemlerdeki örneklerinden- bilinmektedir.

Ülkemizde Mart ayında yaşanan saldırganlık ve uygulanan yasaklar; en ufak bir gösteriye karşı takınılan tahammülsüzlük, yukarıda çizdiğimiz tablodan- genel boyutları itibarıyla- ayrı değerlendiril-

1 MAYIS elbette ki önemlidir. Ancak, kavganın yakıcı ihtiyaçlarını sembollere kurban eden bir tarz; her anı yaratıcılık gerektiren devrimciliği, edilgenliğe sürükler ve giderek çapını küçültür. Kazanılan muharebeler gibi kaybedilenler de öğreticidir. Ayrıca, karşı-devrim güçleri ile her karşı karşıya geliş, çok büyük anlamlar yüklemek şart değildir.

ni için, uluslararası hukuk kurallarının ihlal edilmesine pek kimseden tepki gelmeyeceği de düşünülmüş olmalı. Gerçekte de böyle oldu. Ancak, aynı yöntem karniksarak yaygınlaştırıldığında, ABD politikaları ile uyum içinde olmayan bir kimsenin, kendi toprakları dışında hiçbir güvencesi olmayacağına mesajı verilmiş oluyor.)

Uluslararası düzeyde, devrimci dalganın düşük seviyede seyrettiği koşullarda gündeme gelen bu çok yönlü ve kapsamlı saldırılar karşısında, bu saldırıları etkisizleştirecek taktik ve stratejilerin geliştirilmesi kaçınılmazdır. Bir dizi araştırmanın ve tartışmanın ürünü olarak gelişecek yeni taktik ve stratejiler hakkında önyargıda bulunmaksızın, günümüzde daha fazla önem taşıyan bazı genel doğruları da kapsayacak biçimde bir üretkenliğe ve perspektif genişliğine ihtiyaç vardır. Tabii böyle bir üretkenlik, tarihin her döneminde olduğu gibi, yaşamın içinde gerçekleşecek; işe dair fikirler, işin özneleri tarafından üretilecektir.

Saldırıların, sınırlama ve etkisizleştirme yönelimlerinin yarattığı sıkıntı; karşı-devrim açısından yer yer, amaca ulaşılmış görüntüsü verebilir. Ancak, sınıflar mücadelesinde bu tür gelişmelerin, sadece bir evreden diğerine geçiş olarak algı-

rilmemelidir. "Mart'ın nasıl geçtiği, Mayıs'ın nasıl geçeceğinin işaretidir" diye düşünen devrimciler; 1 MAYIS'a takılıp kalmazlar. 1 MAYIS elbette ki önemlidir. Ancak, kavganın yakıcı ihtiyaçlarını sembollere kurban eden bir tarz; her anı yaratıcılık gerektiren devrimciliği, edilgenliğe sürükler ve giderek çapını küçültür. Kazanılan muharebeler gibi kaybedilenler de öğreticidir. Ayrıca, karşı-devrim güçleri ile her karşı karşıya geliş, çok büyük anlamlar yüklemek şart değildir. Kimi durumlarda buna muharebe demek bile doğru değildir. Örneğin, karşı karşıya gelinmiş, ancak kılıçlar çekilmeden o aşama geçilmişse buna da "düşmanı elinden" kaçırma yakıştırmaları yapmaya gerek yoktur.

Dövüşme an'ı gibi biçimini de seçmek, devrimciler için bir yetenek ölçüsüdür olduğu kadar, bir olgunluk belirtisidir de... Devrimciler, sadece kavga grafiğini değil, moral grafiğini de 1 MAYIS'a endeksleme lüksüne sahip değildir. Seçim sonuçlarında rastlanan negatif görüntülerden veya kimi gösterilerde, umut edilen dinamizmde rastlanan görece düşüşten hareketle, "karalar bağlamak", vahamet tabloları çizmek doğru değildir.

Varolan sistemin devamından yana eğilim gösteren edilgen kitlelerin varlığı,

sistemin devamlılığını sağlamak açısından önemli bir güvencedir. Sokakta önemli bir hareketliliğin sağlandığı durumlarda bile, evlerinde oturan ve etkisiz gibi görünen çoğunluğun -özellikle oy gerektiren durumlarda- sonucu değiştirdiği bilinmektedir. **Kitlelerin fiili desteği konusunda sabırsız olunmamasında yarar vardır.** Savaşın yoğunlaştığı ve kitlesel biçimler aldığı aşamalarda bile, dolaylı destekle yetinen ve doğrudan bir çatışmaya girmekten kaçınan kitleler çoğunlukta olacaktır. Halkın, savaşa doğrudan katılmayan, ama devrimci savaşçılara destek veren bir eğilim içerisinde bulunması, genellikle karşılaşılan doğal bir durumdur. Bu nedenle, gecikmiş veya fiili katılım biçimini almamış destekler; ne harekete ne de halka yönelik olarak negatif değerlendirmelere sebep olmamalıdır.

Devrimcilerin, halka verilmiş sözü, gelecekle kesilmiş randevusu vardır. Nihai zafer geciktirilebilir, ancak önlenemez.

OLANAKLARIN DOĞRU TAHLİL EDİLMESİ VE DEVRİMCİ SÜREÇLERİ YÖNETME USTALIĞI, DEVRİMCİ HAREKETİN BAŞARISI İÇİN ŞARTTIR

Devrimci olanakların açığa çıkmış olanını değerlendirebilmek kadar, potansiyel halinde olanı bulup çıkarabilmek de öncünün görevleri arasındadır. Kavganın çok geniş alanlara yayılması, çeşitlilik göstermesi ve pek çok kesimden katılıma açık olması, onu biçimlendirme ve ortak bir kültüre kavuşturma işini güçleştiriyor. **Örneğin moral değerler, genel olanın yanında, devrimci organizasyonun kendi iç kültürü içinde örülüyor olsa da; kimin hangi olaydan ne kadar etkileneyeceği, coşkunca tepkilerin hangi durumlarda açığa çıkacağı bir cetvele bağlanamaz. İşte bu kaçınılmaz farklılıklar, değerlendirmelerde öznelliği de kaçınılmaz kılıyor.**

Bir gösterinin nasıl geçtiği; coşkunca, kalabalık vb. olup olmadığı değerlendirilirken, kişiye özel niteliklerin etkili rol oynaması mümkün ve hatta -belirli ölçüler dahilinde- doğaldır da... Tabii hareketin, aşağıdan yukarıya bilgi toplayan ve bu bilgileri, aldığı kararlara konu/veri eden bir yapılanma olması, merkezi kararlara özneliğin bulaşması gibi bir sorunu da beraberinde getirebilir. Bu, ilk ba-

kışta çok büyük bir problem gibi görünse de, gerçekte tecrübeli kadroların ve sürece hakim bir yönetimin aşamayacağı bir sorun değildir. Hatta, sırf bu nedenle devrimci hareketlerin bütününe, "yaptığı" işleri büyütüyor, mükemmeliyetçi, kendi gücünü abartıyor, devletin gücünün farkında değil gibi yakıştırmalar yapmak daha ağır bir problemin varlığına işaret eder. Artık dünyanın hemen her yerinde, şaşırıcı benzerlikler göstererek açığa çıkan örnekler; "acelesi" olmayan ve işin kolayına kaçma niyeti taşımayan hareketler tarafından pekâlâ sürecin doğallığı ile açıklanabilir.

Örneğin Salvador'lu komutan Roberto Roca, bu meseleye özeleştirisel bir yaklaşımda bulunarak "*kendi ruh halimizle kitlelerin ruh halini kısmen birbirine karıştırdık*" diyor ve "*Özellikle 1988 sonunda öznel coşkunun genel komutanlık üzerinde etkili olduğunu düşünüyorum. Bunu hiç itirazsız kabul ediyorum. Bu yaklaşım bize çeşitli değerler de kattı. Güçleri hazırlamak, bilinçleri harekete geçirmek, biraz durağanlaşmış ruh hallerini sarsmak, herkesi biraz 'elektriklendirmek' gibi. Ama sağlıklı bir çizgi biçimlendirmeyi engelledi ve sonra somut gerçeğe tosladık.*" biçiminde bir değerlendirme yapıyor. İşte bizlerin anlatmaya çalıştığı şey, bu "toslama"nın bir zorunluluk olmadığıdır.

Değerlendirmelerin, kanaat ve önerilerin aşağıdan yukarıya bir akış içerisinde toplanıyor olması, yön verici iradenin "aşağıdan" yanıtılmasını mutlak hale getirmez. Hatta, sürece hakim durumda bulunan ve izlenimlerini **tecrübenin yetenek arttırıcı** etkisi ile güçlendirebilen bir mekanizma için, aşağıdan gelen bilgiler de yabancı olmayacaktır. **Bugün için zaten, doğru bir koordinasyon, kavganın sıcak biçimde takibini de zorunlu kılıyor.** Bu nedenle "yukarısı" ile "aşağısı" arasında böyle bir kopukluğa pratik olarak da imkan verilmeyebilir. Dikkat çekmeye çalıştığımız nokta, yönetici mekanizmanın dinlemeye, etkilemeye, bilgi almaya kapalı olması asla değildir. Aksine, örgütsel yapı içerisinde bulunan her bireyden olduğu kadar, devrimi birlikte yapacak olduğumuz kitlelerden de öğrenilecek çok şey vardır. **Bilgi akışında doyum noktası olmaz; bu ilişki süreklidir. Önemli olan, yön verici iradenin, örneğin kitlelerden aldığı bir bilgiyi devrimci bir eylemin bileşeni olarak kitlelere yeniden ulaştırabilmesidir.** "Kitle-

lerden harekete, hareketten kitlelere" biçiminde bir akışa açık olan devrimci hareketin kuyrukçuluğa düşmeme güvencesi, salt gelen bilgi ile yetinmiyor olmasıdır.

Farklı alanlarda görev yapan kadroların, birbirleriyle çelişen değerlendirmeler içerisinde bulunması da, doğru bir yönlendirme ile aşılabılır. Bunun için, **birincisi**, "Mücadele görevi 'bir yerde oturup beklemek' biçiminde" dahi olsa; bir kadro, parçanın bütünüle ilintisini kurabiliyorsa, önem ve ciddiyet konusunda bir sıkıntı yaşamaz. Ancak, bugüne dek yaşanan pratikler gösteriyor ki, salt bir yerde ve bir biçimde çalışan bireylerden oluşan tek boyutlu şekillenme, aynı zamanda kavrayış kapasitesine de etki yapmaktadır. Bu bağlamda, her kadro, mücadelenin değişik alanlarında bir süre mutlaka çalıştırılmalıdır." (Devrimci Hareket, Sayı:3) biçiminde bir perspektife sahip olunmalı; **ikincisi**, hareketin sorunlara çözüm getirebilme kapasitesine sarsılmaz bir güven duyulmalıdır.

İşte böyle bir duruşu gerçekten kavramış olan özneler, değişik ülke pratiklerinde karşılaşılan ve benzer problemlere işaret etmek üzere kullanılan "Kır gerillası hareketlerinin bulunduğu ülkelerde kent kadrolarıyla gerilla önderlerinin ülkedeki genel politik durum hakkında yaptıkları değerlendirmeler çoğunlukla çelişkilidir. Bu düşündürücü bir olgudur." şeklindeki değerlendirmelerden, olumsuz biçimde etkilenmez ve negatif değerlendirme yapma ihtiyacı duymaz.

Öncü, varolan olanakları en verimli biçimde değerlendirmeyi, toplum içerisinde yaşanan her kıpırdanışı alt alta toplamak biçiminde algılamamalıdır. Rejimin yerleşik kurumlarına yönelmiş de olsa; her fiili, devrimin gelişme potansiyeli içerisinde görmek doğru değildir. Aksi takdirde, adli suça tekabül eden ve gerçekte tasvip etmemiz mümkün olmayan pek çok fiile, polisle karşı karşıya gelmiş olması sebebiyle, olumluluk atfeder duruma düşülecektir. Devrimcilerin, harekete geçmek ve halkı harekete geçirmek için çokça nedeni vardır. Bunun için özel anlara/günlere de ihtiyaç yoktur. Varolan olanaklar ve mevcut dinamikler doğru değerlendirilebildiğinde, kazanım grafiğinin, sürekli olarak bir yükseliş trendine girmesi mümkün olacaktır.

SEÇİMLERİN ORTAYA KOYDUĞU EN BARİZ SONUÇ KRİZDİR

Rejimin sözcülerinin “istikrar” yaklaşımları altında girilen 18 Nisan seçimlerinden, yine istikrarsızlıkla malûl bir tablonun çıktığı görülüyor. İlk saatlerden itibaren üzerinde egzersiz yapılmaya başlanan hükümet olasılıklarına bakılırsa, yeni meclis aritmetiğinin, MGK ve sözcüleri tarafından temenni edilen istikrara işaret etmediği görülür. Bu bağlamda, kısa bir süre sonra “erken seçim” kavramının telaffuz edilmesi şaşırtıcı olmayacaktır.

Hatırlanacağı gibi seçim öncesinde yaptığımız değerlendirmede “Rejiminkrizi, seçimlere; seçimler, krize gebe” de-

MHP'nin de DSP'nin de aldığı oylar, bir çalışmanın ürünü olarak kazanılmış oylar değildir. Toplumdan sandığa giden yolda ne türden faktörlerin işlev gördüğü, başlı başına incelenmesi gereken ve gerçekte basit olmayan bir konudur. Ancak, yine de bu iki parti için, çok genel bir tanımlama yapmak gerekirse; **MGK patentli politikaların sandığa iki farklı versiyonda yansıdığı söylenebilir.** Bunlardan özellikle DSP, seçime öngelen aylarda elbirliği ile ve adeta asansörle, yukarı çekilmeye çalışılmıştır. Bunda belirli oranda sonuç alınmış da olsa, sermayenin

bileşen olarak rol alacağı kaçınılmaz hale gelen MHP'yi de “iktidara hazırlama” işine soyundu. Özellikle Susurluk'la beraber, her türlü pislige bulaştığı kanıtlanmış biçimde ortaya çıkan, kendi kongrelerinde birbirinin kafasını kıran, satırlarla okul basan, sokaklarda muhalif her insana saldıran, ellerindeki kan kurumadan başka yerde kan döken MHP'lilerin değiştiği(!) anlatılmaya çalışıldı. **Devlet Bahçeli'nin**, toplum nezdinde iyice teşhir olmuş **Haluk Kırcı, Abdullah Çatlı** gibi katillere sahip çıkmasına ve “biz değişmedik” biçimindeki açıklamalarına rağmen medya, bu işlevini sürdürdü.

Seçim sonuçları, bütünüyle bir istikrarsızlığa işaret etmektedir. Aslında gerek “merkez sağ” oylardaki düşme, gerekse de birinci olan partinin bile yüzde yirmilerde kalması, sistemin içsel istikrarsızlığını yansıtan yeterli bir sebeptir. Aynı zamanda MHP faktörü de rejim açısından temenni edilen ölçünün üzerine çıkmıştır. **Her ne kadar devlet eliyle empoze edilen duruş ve düşünüş şekilleri, destek verilen kurum ve araçlar MHP'ye doğrudan güç katıyor ise de, rejimin temenni ettiği MHP; kitesini salya-sümük halde sahneye süren, bu işlevi layıkıyla yerine getiren, ama bu denli de oy patlaması yapmayan bir organizasyondur.**

Aynı zamanda MHP faktörü de rejim açısından temenni edilen ölçünün üzerine çıkmıştır. Her ne kadar devlet eliyle empoze edilen duruş ve düşünüş şekilleri, destek verilen kurum ve araçlar MHP'ye doğrudan güç katıyor ise de, rejimin temenni ettiği MHP; kitesini salya-sümük halde sahneye süren, bu işlevi layıkıyla yerine getiren, ama bu denli de oy patlaması yapmayan bir organizasyondur.

miştik. Nitekim seçimlerin ortaya koyduğu en bariz sonuç, kriz olmuştur. Ancak, böyle olacağını biliyor da olsa; egemenler, seçim havasını ve her seçim sonrasında yaratılan yenilenme/tazelenme yanılığını kullanma yoluna gidecektir. Artık hemen her alanda, o işin ehli kurumlar tarafından ortaya konan düşünme kalıpları, seçim sonrasında da gündeme sokulmuş ve “değerlendirme” adı altında bilinçler ve de duygular- istenen yöne çevrilmiştir. Büyük ölçüde yıpranmış parlamentonun yeniden itibar kazanması ve kitlelerin, özlemlerinin gerçekleşeceği beklentisi ile frenlenmesi için, seçim olgusu önemli bir araç olarak kullanıldı.

Bunun yanında, yaratılan değerlendirme enflasyonunun sebep olduğu bir kafa karışıklığı da söz konusu. Öyle ki, MHP'nin aldığı oyu, bu partinin “çete”den ve “mafya”dan temizlenmesine bağlayan ve böyle bir temizliğin oluştuğu intibayı yaratan değerlendirmeler; büyük bir “araştırmacı gazetecilik” örneği biçiminde yansıtılmıştır.

beklentilerini zorlanmadan hayata geçirecek bir meclis aritmetiğinin oluştuğu söylenemez. Ecevit'in MGK ile ilişkilerinde itaatkâr bir duruş içinde olması, rahatlatıcı bir etken gibi görünse de, gelişmeler üzerinde etki yapan faktörlerdeki çeşitlilik, “rahatlık” beklentisinin pek de gerçekçi olmadığını gösterecektir.

19 Nisan sabahından itibaren burjuva medya, ağız birliği ederek, kitlelere seçim sonuçlarını nasıl yorumlamaları gerektiğini empoze etmiş ve “rejimin” bekası için yeni görevlerini yerine getirmiştir. “Merkez sağ” olarak bilinen partilerde ve CHP'de yaşanan aşınmayı, en ucuz yoldan gidermek ve bu partileri tekrardan rejimin ihtiyaçlarına göre kozmetik işlemlerden geçirmek, öncelikle medyaya vazife olmuş durumda. Daha ilk günden, işi “parti liderlerinin” günahlarına bağlayarak çözme gayreti, istifa eden Baykal üzerinden yapılan “tutarlı davranış” tanımlamaları ile güçlendirildi.

Aynı medya, seçimlerden ikinci parti olarak çıkan ve muhtemel hükümetlerde

MGK'nın 28 Şubat kışkacına aldığı FP (RP)'nin uğradığı güç ve moral kaybının yanında, DYP ve ANAP'ın tüm kamuflaj malzemelerini yitirerek açığa çıkması DSP ve MHP'ye yaramış; etkili ideolojik motifler olan din ve milliyetçiliğin de kullanılması ile mevcut sonuç elde edilmiştir.

Gerçekte emperyalizmin ve işbirlikçi tekellerin dostu olan MHP, seçim propagandalarında “bildik” bir yöntem kullanmış, kendine rehber aldığı **Hitler, Mussolini** gibilerinin de yaptığı gibi kapitalizme karşı argümanlar içeren bir kampanya yürütmüştür. İşçileri fabrikaya ortak etmeyi bile propagandalarına konu eden MHP'nin, devlet eliyle seçimlerde yapılan baskı ve hilelerden hemen hemen en çok yarar sağlayan parti olduğu da dikkate alınmalıdır.

Aslında bu seçimin bir diğer özelliği, partilerin çoğunun programlarında,

Ancak, faşist bir jejimde, halka saldırı ve sermayeden yana düzenlemeler için devletin fazlaca bahaneye ihtiyaç duymayabileceği düşünülürse; meselenin, diktatörlük cehpesinden çok, özgürlük ve demokrasi cehpesinden ele alınması gerektiği görülür. Diğer bir ifadeyle, önümüzdeki süreci belirleyecek olan asli öge, faşizmin saldırılarından çok, faşizme karşı direnişin boyutlarıdır.

emekçilerden çok İMF ve Dünya Bankası ile işbirlikçi tekeli sermayenin vergi sistemi, sosyal güvenlik kurumlarının tasfiyesi, özelleştirmede yaygınlık ve uluslararası tekellerin ülke kaynaklarına yönelik hesaplarını kolaylaştırıcı adımlar bu programların ortak yanları olmuştur.

MHP'nin koalisyon içinde yer alması, gerek içte gerekse dışta izlenecek olan ırkçı-faşist politikaları güçlendirici bir etken olacaktır. Bölge halklarına düşmanlık, emperyalizmin taşeronluğunu sürdürmek, değişmeyen özellikler olarak devralınacaktır. **Hükümetler arasındaki fark, uygulamada kimi kolaylıklara veya sıkıntılara sebep olsa da gerçekte Türkiye'nin iç ve dış politikaları MGK tarafından belirlenmektedir. İçinde MHP'nin olduğu hükümetin de rolü bu çerçevede olacaktır.**

18 Nisan seçimlerinde en çok oyu alan iki partinin de, çözümsüzlük halindeki en önemli sorun olan Kürt sorununu yok saymaları ve meseleyi bir "terör" ve "yoksulluk" sorunu olarak görmeleri; devletin geleneksel tutumunda ısrar edileceğinin bir belirtisi olarak görülebilir. Zaten, özellikle Kürt illerinde, asker, özel tim ve korucuların seçim sonuçları üzerindeki doğrudan etkisi, yine bu iki parti- özellikle MHP- lehine gerçekleşmiştir. Kaldı ki, MHP'nin üzerine bastığı argümanlar, uzun süredir devlet eliyle beslenmekte, örneğin ordu, böyle bir gıdanın bizi yayıcısı olarak işlev görmekteydi.

Ortaya çıkan sonuçların, halka karşı ve sermayeden yana düzenlemeler için daha uygun bir "denge" oluşturduğu düşünülebilir. Hatta bu "denge", muhalif sesleri şiddet yoluyla bastırmak ve soluğunu kesmek için de daha uygun görülebilir. **Ancak, faşist bir jejimde, halka saldırı ve sermayeden yana düzenlemeler için devletin fazlaca bahaneye ihtiyaç duymayabileceği düşünülürse; meselenin, diktatörlük cehpesinden çok, özgürlük ve demokrasi cehpesinden ele alınması gerektiği görülür. Diğer bir ifadeyle, önümüzdeki süreci belirleyecek**

olan asli öge, faşizmin saldırılarından çok, faşizme karşı direnişin boyutlarıdır.

ONYILLARA YAYILAN VE TARİHSEL SÜREKLİLİK İÇERİSİNDE BİRİKEN FAKTÖRLERİN, BUGÜNKÜ GELİŞMELER ÜZERİNDE DOĞRUDAN BİR ROLÜ VARDIR

Seçim sonuçlarına bakarak; ezilen, sömürülen, değerleri ayaklar altına alınan, ülkesinin kaynakları emperyalist güçlere peşkeş çekilen bir halkın, bu politikaların icracısı partilere oy verdiği, bu bağlamda da böyle bir halka güvenilemeyeceği sonucunu çıkarmak; sürece etki eden faktörlerdeki çeşitliliği görmeyen sığ bir yaklaşıma işaret eder.

Bugün Türkiye'de yaşanan gelişmeler, çeşitli kıtalarda ve pek çok ülkede yaşananlardan bağımsız değildir. 1980'li yılların sonunda ortaya çıkan gelişmelerin en çarpıcı ve yaygın olanı, eski Sovyet Cumhuriyetleri'nde ve Doğu Avrupa'da milliyetçiliğin yoğunlaşması ve geçmişte beraber yaşamış halklar arasında, boğazlaşmaların gündeme gelmiş olmasıdır. Bir taraftan bu gelişmeleri kışkırtan, diğer taraftan bundan yararlanmaya çalışan emperyalizm; bu ülkelerin sistemle entegrasyonunu gündeme almıştır. Emperyalizm açısından bir pazar sorunu olarak da görülen bu yeni gelişmelere, ideolojik saldırılar da eşlik etmiştir. İdeolojilerin sonunun geldiği, sınıflar mücadelesini gereksizleştirdiği empoze edilirken, yaşanan birleşme-ayrışma süreçlerinde "ulusal ortak çıkarlar" üzerinden bir yönlendirme yapılmış; Kafkasya'dan Balkanlar'a dek

pek çok yerde milliyetçi çatışmalar gündeme gelmiştir.

"Adriyatik'ten Çin Seddine" uzanan hesaplarla hareket eden Türkiye egemenlerinin müdahaleci eline, Kafkas Cumhuriyetleri'nde çeşitli biçimlerde rastlandı. Türkiye'nin bu bölgeye özel ilgisi her dönem varlık göstermiştir. Azerbaycan'da **Ebulfeyz Elçibey**, Çeçenistan'da **Cahar Dudayev** ile girilen özel ilişkiler bilinmektedir. Ayrıca, Balkanlara dair yapılan hesaplar açısından; Kosova meselesi ile iyice açığa çıkan UÇK-Türkiye ilişkisi çarpıcı bir örnektir. **İrkçı-turancı görüşlerin yaşatılması ve yaygınlaştırılması amacıyla sürdürülen kültürel etkinlikler ve bu çerçevedeki karşılıklı davetler, özellikle "Türki Cumhuriyetler" üzerinden yürütülürken; bu ilişki, Türkiye'nin bölgedeki etkinliğini güçlendirici bir faktör olarak canlı tutulmuştur.**

Hatırlanacağı gibi emperyalizmin dünya ölçeğindeki ideolojik saldırısının, Türkiye'de 12 Eylül sürecinde Cunta eliyle örgütlenen Türk şovenizmini ve faşist ablukayı güçlendirici bir etkisi olmuştur. Özellikle muhalif fikri gıdanın önünü kesen ve adeta "yeni bir kuşak" yetiştirme hesapları yapan Askeri Faşist Cunta'nın yatırımları, ilerici-devrimci olan her olguya karşı dini ideolojinin de yaygınlığını sağlayan geniş çaplı bir düzenlemeyi/müdahaleyi içeriyordu.

1984 sonrasında, Kürt özgürlük hareketinin insiyatifine karşı geliştirilen ırkçı-milliyetçi dalga ise, 12 Eylül sürecinde ekilen ideolojik tohumların besleyicisi olmuştur. "Ayrılmakçı terör", "bölücülük" iddialarına dayandırılmış karşı-devrimci propaganda ile kitleler yönlendirilirken, aynı zamanda devletçi eğilimler, halkın çeşitli gelenekleri, vb. de kullanılmış; Kürtlerin özgürlük ve eşitlik talebi karşısında "düşmanca" bir duruşun imkanları yaratılmıştır. "Kürt" kelimesinin telaffuz edildiği yerde anında bir galeyan halinin yaratılması, adeta bir "vatandaşlık görevi" olarak empoze edilmiştir. Bu oyundaki taşların hemen hemen hepsini kullanan ve "bu işi en iyi ben yaparım" diyerek

İrkçı-turancı görüşlerin yaşatılması ve yaygınlaştırılması amacıyla sürdürülen kültürel etkinlikler ve bu çerçevedeki karşılıklı davetler, özellikle "Türki Cumhuriyetler" üzerinden yürütülürken; bu ilişki, Türkiye'nin bölgedeki etkinliğini güçlendirici bir faktör olarak canlı tutulmuştur.

sahneye çıkan ve devletin hemen tüm kurumlarından destek alan MHP; bu olguların istismarında en etkili rolü oynamıştır. Askerde çocuğunu yitiren ailelerin düştüğü ruhsal durumu yönlendirmek ve bundan yararlanmak noktasında azami gayreti sarfeden MHP, bu faktörü “dış düş-

Özellikle meselenin öznelindeki çeşitlilik ve arka planda bulunan tekel, karşıdevrimin gerektiğinde nasıl kenetlendiğinin ve hangi kesimleri politikalarına kattığının göstergeleridir. Bu gelişmeler sonrasında, belgeleri ile beraber kanıtlandığı gibi, hiçbir şey, görünür figüranlar tara-

Resmi pek çok kurum tarafından işlenen motifler, MHP'nin karakterindeki çizgilerle örtüştükçe, faşizmin ideolojik argümanları arasında sayılan pek çok öge sıradanlaşmış olağanlaşmış ve aykırı bir kulvarda duran MHP'nin “aykırılığı” giderek olağanlaşmıştır.

man” olgusu ile de ilişkilendirmiş ve hem gerici-faşist ideolojinin yaygınlaşmasında hem de toplumun belirli bir kesiminin devlet ve kurumlarına sahip çıkmasında etkili rol oynamıştır. Kısacası, büyük bir ideolojik abluka altında tutulan kitlelerin-maddi zemin farklı türden tutumları gerektirse de- belirli bir mecra içinde kalması sağlandı.

**MHP'Yİ İKTİDARA TAŞIYAN
BASAMAKLARIN DÖŞENMESİNDE
BELİRLEYİCİ OLAN GÜÇ;
BAŞINI MGK'NİN ÇEKTİĞİ,
GENİŞ ÇAPLI BİR
ORGANİZASYONDUR**

PKK Genel Başkanı Abdullah Öcalan'ın İtalya'ya gitmesi sonrasında ortalıkta mantar gibi bitmeye başlayan şovenist gösterilerin, linç ayınlarının ve haykırılan düşmanlığın nasıl tek elden örgütlendiğini bilmek, karşı karşıya olunan güçleri tanımak açısından son derece önemlidir. Mesele, sadece MHP bayraklarının her gösteride dalgalanması değildir. Çünkü, bir siyasal partiyi çokça aşan çerçevede bir gelişme söz konusudur.

findan organize edilmemiştir. O tarihte “İçişleri Bakanlığı Faaliyet Programı” başlığı ile bir genelge yayınlanmış ve Genelkurmay, İçişleri ve Dışişleri Bakanlığı, Jandarma, MİT, Emniyet Genel Müdürlüğü, Diyanet, TRT Genel Müdürlüğü, A.A., vb. kuruluşlar icracı olarak sayılmıştır. Anlaşılacağı gibi bu genelge MGK kaynaklıdır ve eylemler, sanıldığından çok daha ayrıntılı biçimde tasarlanmıştır. Özellikle ayrıntılar daha fazla eleverici niteliktedir. Buna göre, sendika ve dernek yöneticileri, İtalyan yetkililerini diplomatik düzeyde etkilemeye çalışacak; futbolcular sahaya çıkarken “bölücü-başını verin” dövizleri taşıyacak; “en fazla şehit veren illerde”, “şehit”lerin aileleri ön plana çıkarılarak mitingler düzenlenecek; “PKK yandaşı kurumlar”ın yapacağı açlık grevlerine karşı fiziki ve psikolojik tedbirler alınacak; bu konuda basına düşen görevler hatırlatılacak, vb., vb. ...

Hatırlanacağı gibi söz konusu “görevler”, bir bir yerine getirildi. Bu noktada rahatlıkla söyleyebiliriz ki, bir ilde vali ve emniyet müdürünün, faşistlerin bulunduğu lókallere gidip, onlarla beraber linç

senaryoları yapması bile kendi kafalarından çıkmamıştır. Ve tekil meseleler değildir. Çünkü MGK, tekil inisiyatife gerek kalmayacak denli, her şeyi düzenleyen bir konumda varlık göstermektedir.

Bu işleyişte de görüldüğü gibi tartışma götürmez bir şekilde ortaya çıkmıştır ki, yürütülmekte olan psikolojik savaşta en önemli rolü “medya” üstlenmiştir. Hatta bu rolün artık, “infaz ekibi/tetikçi” biçiminde nitelenmesi bile abartılı olmayacaktır. Nitekim A.Öcalan tutsak düştükten sonra “medya”nın koro halinde gerçekleştirdiği özel amaçlı saldırganlık, verilen görevin niteliğini görmek ve özel harp içerisinde bir kurum olduğunun ayan beyan ortaya konmuş olması açısından -ayrıca- önemlidir.

**DEVRİMCİLER HER ŞEYE
“SANDIKTAN ÇIKAN OY ORANI”
GÖZLÜĞÜ İLE BAKMAZLAR**

MHP'nin, yaklaşık 15 yıldır devam eden savaşta ölen ve yaralanan askerlerin durumunu istismar eden bir duruşa sahip olması ve bu duruşun, askere giden gençlerin askerde aldığı gıda ile örtüşmesi, bu partinin aldığı oylar üzerinde etkili olan faktörler içerisinde en önemlilerden biri olarak sayılabilir. **Resmi pek çok kurum tarafından işlenen motifler, MHP'nin karakterindeki çizgilerle örtüştükçe, faşizmin ideolojik argümanları arasında sayılan pek çok öge sıradanlaşmış olağanlaşmış ve aykırı bir kulvarda duran MHP'nin “aykırılığı” giderek olağanlaşmıştır.** Nerede durup, nereye bakıldığına bağlı olarak ölçülerin değişmesi gibi, bir çeşit ölçüsüzlüğe düşmek de mümkündür. Değerlerin içeriksizleştirildiği durumlarda, gerçek amaç olmayan kimi “amaçlar”ın öne çıktığı görülür. Örneğin, bir ülkede “kan gövdeyi” götürür-

SEÇİMİ KİM KAZANDI?

(...)

Örnek bir: Hüseyin Yılmaz, Ankara yakınlarında Gündül Kapalı Cezaevi'nde yatmaktaydı. Seçimlerde HADEP adayı idi, ama rakipleri özgür seçim kampanyaları düzenlerken o volta atmaktaydı demir kapı, kör pencere ardında. Hapisten ne zaman çıkacağı belli değildi. Çıksa bile, Gündül'den Ağrı'ya ulaşıp ulaşamayacağı meçhuldü; çünkü o bir Kürttü.”

Seçimleri, Hüseyin Yılmaz kazandı...

Örnek iki: Zeynel Bağır, HADEP Lice adayıydı. Bağır'ın Lice'ye girmesi yasaklanmıştı. Rakipleri seçim propagandalarını yürütürken o, devlet zoruyla Lice dışında ikamet etmek mecburiyetindeydi. Belediye başkan adayı Zeynel Bağır hiç Lice'ye gidemedi ve orada oy dahi kullanamadı.

Seçimleri Zeynel Bağır kazandı...

Şırnak'ta HADEP aday gösteremedi. Can güvenliği olmadığı için HADEP'in seçim listesindeki aday yeri boş kalmıştı. Demokratik seçimlerde bir parti aday bulamıyordu. Çünkü adayının kesinlikle öldürüleceği anlaşılıyordu; can güvenliği yoktu. HADEP, boş listeye seçime katıldı.

Seçimlerde, HADEP en çok oyu aldı, birinci parti oldu...”

(Haluk Gergin, Özgür Bakış Gazetesi, abç., 30 Nisan 1999) Seçimi kim kazandı?

Devrimciler, elbette ki bu gelişmeyi dikkate almalıdır. Resmi olanlar gibi, sivil faşistlere karşı da gerekli mücadeleyi yürütmelidir. Hatta, MHP'yi şirin gösteren çabaların boşa çıkarılması ve yüzünü deşifre etmek için de yapılacaklar vardır. Asıl mesele, her seçim sonrasında, elinde televizyon kumandası ile "kukumav kuşları gibi" düşünmeye/dalmaya başlamamaktır.

ken kavgadan uzak durmak bir marifet olarak yansıtılınca, edilgenlik ve uzlaşma bir "erdem" halini alır!... Seçimlere öngelen günlerde, Ertuğrul Özkök'ün ballandıra ballandıra anlattığı, seçim mitinglerine ait bir görüntü, hatırlanmalıdır:

"Önceki gün İstanbul'da çok güzel bir olay yaşıyoruz.

ÖDP meydana miting yapıyor.

Meydanın hemen arkasında ise MHP'liler var.

Valilik miting için ÖDP ve MHP'ye aynı meydanı vermiş.

Öncelik ÖDP'de olduğu için mitinge onlar başlıyor.

(...)

Bunca yıldır seçim izliyorum.

Türkiye'de 1960'lı yıllardan bu yana bu kadar medeni bir seçim kampanyası görmedim.

(...)

Solcu ÖDP ile sağcı MHP aynı meydana miting yapıyor. Biri geliyor, öteki gidiyor.

Bu seçim kampanyası, tarihe işte bu özelliği ile geçecek. (Ertuğrul Özkök, Hürriyet Gazetesi, 13 Nisan 1999)

İnadın ve kavgada ısrarın yitirildiği, düşlenen ölçüler içinde değil, sistemin tanıdığı sınırlılık içerisinde özgürlük imkanlarının arandığı ve bayraklara ölün/solgun renklerin yakışık görüldüğü bir duruştan; inatçı bir özgürlük talebinin ve kavgada ısrarın kıpkızıl renklerle bayraklara nakşedildiği bir duruşa "suç", "kabahat", vb. atıflarda bulunmak ve daha ileri giderek; ülkemizde estirilmeekte olan milliyetçilik-ırkçılık rüzgarının şiddetine, bu türden duruşa sahip örgütleri bir gerekçe olarak göstermek; devrimci gerekliliklerle aradaki mesafeyi fikri ve ruhi olarak büyütmenin en çarpıcı örneğidir.

Ortada abartılacak bir şey yok. Ülkemiz ırkçılık rüzgarıyla yeni tanışmadı. Ülkemizde MHP ve etrafındaki suç odakları yeni türemedi. Varolan faşist rejimin faşistliği hiçbir zaman MHP'den ibaret olmadı; dahası, MHP'nin görelisi olarak

zayıflatıldığı dönemlerde, halka karşı saldırılarda herhangi bir düşüş olmadı. SHP ortaklı hükümetler anımsansın; bu ülkede "faili meçhul" grafiğinin en çok yükseldiği dönemdir.

Devrimciler, elbette ki bu gelişmeyi dikkate almalıdır. Resmi olanlar gibi, sivil faşistlere karşı da gerekli mücadeleyi yürütmelidir. Hatta, MHP'yi şirin gösteren çabaların boşa çıkarılması ve yüzünü deşifre etmek için de yapılacaklar vardır. Asıl mesele, her seçim sonrasında, elinde televizyon kumandası ile "kukumav kuşları gibi" düşünmeye/dalmaya başlamamaktır.

Biz, seçimlerden rejimin kendi krizini çözmeden çıkacağını söylemiştik. Biz, "bütün düzen partilerine birden havlu atacağımızı" iddia etmemiştik; bunun seçime olmayacağını da biliyorduk. Zaten, gösterilen reflekslerin şiddetini biraz da nerede durulduğuna bakarak ölçmek gerekiyor. Kendisine her türlü saldırganlığı, hukuksuzluğu, hile ve ayak oyunlarını yakışık gördüğümüz faşist bir devletten, "kurallara uygun" bir seçim beklememiz abes kaçırdı. Nitekim bizi mahçup(!) etmedi. Seçim öncesinde olduğu gibi, seçimde ve oyların sayılmasında tüm gücünü kullanarak, sonuçlar üzerinde etkili olmaya çalışan devletin, bu işi pek çok yerde açıktan yaptığı bilinmektedir. Hatta bu iş öylesine "doğallaşmış" ki, kendi yasalarına uymamalarını bile, olağan bir olaymış gibi yansıtacak denli, ölçüsüzleşmişlerdir. Diyarbakır'da ve Kürt potansiyelin olduğu hemen her yerde ne yapıldığı bilinmektedir. Ancak biz, kendi ağızlarından "itiraf" sayılan bir-iki örnek vermek istiyoruz:

"95 seçimlerinde HADEP'in korkusuyla tüm siyasi partiler amblemlerini asamamışlardı, şimdi HADEP'in yok, diğerlerinin var. HADEP'i kontrol altında tutuyoruz, seçim bürolarını açtırmıyoruz." (Diyarbakır Valisi Nafiz Kayalı, Radikal Gazetesi- 6 Nisan 1999)

"ANAP Genel Başkan danışmanı Adil Aşırım, Iğdır seçimlerinin açık oy, gizli

tasnifle yapıldığını iddia ederek, 'oylarımız HADEP kazanmasını diye MHP'ye aktarıldı' dedi. (Hürriyet Gazetesi, 25 Nisan 1999)

Seçim öncesinde halk dalkavukluğu yapıp, seçim sonrasında, beklenen oy alamayınca "bu halk için siyaset yapmaya değmez" deyip çekilmek, tam da burjuva kültürün oluşturduğu pespaye duruşa yakışan bir tavidir. Bu tavır Hasan Celal Güzel gibilerine yakışır. Ancak, devrimcilik iddiasında olanlar her şeye "sandıktan çıkan oy oranı" gözlüğü ile bakmazlar. Halkta gözlenen değişimin olması, gerçeklerin görülmesi ve nihai sona doğru bir hareketin başlaması kolay olmayacaktır. Eğer sabır ve kavgada ısrar telkin etmek gerekiyorsa bunu devrimciler öncelikle kendilerine yapmalıdır.

18 NİSAN SEÇİM SONUÇLARINDAN ÇEŞİTLİ KEŞİTLERE DAİR ANALİZLER

Devrimciler devlete, topluma ve devlet-toplum ilişkisine dair yapacakları değerlendirmelerde, temel eksenleri, ana yönelimleri dikkate alarak hareket etmelidir. Ancak bunun yanında, ikincil olguların da bilinmesi; sürece vakıf olmak ve gerek uzun, gerekse kısa vadeli politikaların tayininde isabet oranının yüksek tutmak açısından önemlidir. Bu nedenle "sistem içi" veya egemenlerin kendi içi çelişmeleri olarak görülse de kimi olguların değerlendirilmesi ve yakından takibi önemlidir. **Bu çerçevede, 18 Nisan seçim sonuçlarından çeşitli kesitler aldık ve üzerine büyütemizi tuttuk:**

* 18 Nisan seçimlerinin kolaylıkla gözlenebilen belirgin sonucu, faşist hareketin/faşizmin kitleleşme sorununu önemli oranda çözmüş olmasıdır. Faşizmin yukarıdan aşağıya örgütlenme sürecinde, 80 öncesi yükselen devrimci mücadele, faşizmin kitleleşmesini önemli oranda engellemiştir. Bu nedenledir ki "12 Eylül rejimi", sivil faşist harekete karşı "mesafeli" görünmeye çaba göstermiştir. Bu dönemde, ideolojik olarak faşist hareketin kitleleşmesinde geniş olanaklara sahip oldukları halde bunu başaramadılar. Bunda en büyük etken, '80 öncesi devrimci mücadele ile faşizmin deşifre edilmesidir. Kitleleşmede benzer motifler kullandıkları halde RP, MHP'ye göre daha geniş bir kitleye ulaşmayı başarmıştır. Ancak son seçim ile ortaya çıkan sonuç, MHP'nin '90 sonrası süreçte kitleleşme sorununu önemli oranda çözdüğüdür.

* Seçimlerden çıkarılması gereken so-

nuçlardan bir diğeri de, toplumda belirleyiciliği artan "devlet" olgusudur. "12 Eylül"ün temel nedenlerinden birisi de olan, devlet-toplum ilişkisinin yeniden örgütlenmesi ve bu ilişkide mesafeler katedilmiştir. En gerici-milliyetçi düşüncelerle bütünleşen devletçilik olgusunun, önümüzdeki sürece etkisi MHP-DSP ikilisinin aldığı oydan çok daha fazla oranda olacaktır. Özellikle DYP ve ANAP içinde de benzer eğilimlere sahip çok geniş bir kesim olduğu bilinmektedir (tabanda ve parlamentoda).

* "Merkez sağ" olarak bilinen partilerin yıllardır izledikleri devlet-MGK destekli/güdümlü politikalar, "merkez sağ" da giderek daha fazla oranda MHP çizgisine yakın düşüncelerin egemen olmasına neden olmuştur. "Merkez sağ" partilerin MHP ile aralarındaki ayrım çizgisi, önemli oranda kaybolmuştur. "Merkez sağ" (ve sol'un) boşalmasında politikacıların kişisel tutarsızlık ve beceriksizlikleri yanında, büyük oranda politikasızlıkları etkili olmuştur.

* DSP ve MHP'nin seçim başarısını sağlayan koşullar, bizzat devlet tarafından hazırlanmıştır. Ülkede yıllardır uygulanan ekonomik ve siyasal politikalar sonucu giderek yoksullaşan ve radikalleşen kesimlerin siyasal olarak kendini ifade etmesi engellenmiştir. Kürt halkını yok sayan, devleti belirli bir islami yorumu yayma aracı olarak gören, diğer inanışları yadsıyan, ekonomik yapıyı birkaç holdingin ve spekülatörün yönetimine bırakan anlayışa karşı oluşan tüm tepkiler zorla engellendi. Son yıllarda, alternatifsizlik nedeniyle RP (FP) ekseninde bir kümelenme gözleniyordu. Özellikle "28 Şubat" süreci ile birlikte, bu kesimlere yönelik sürdürülen sistemli saldırılar ve oluşturulan kamuoyu nedeniyle, benzer ideolojik motifleri kullanan MHP'nin önü açılmıştı. Hatta DSP bile, RP (FP) tabanından oy alma yarışına girişmişti.

* 80 sonrası yaşanan süreçte, hiçbir siyasal hareket, gençlik kesimine yönelik sistemli bir çalışma sürdürmedi. Toplumda gençliğin taşıdığı dinamizmin-radikalizmin önemi görülemedi. Özellikle sol, değişik marjinal kesimlerin muhalefeti-

nin örgütlenmesi için gösterdiği çabayı bile gençlik kesimi için göstermedi. Bazı sınırlı çabalar da öğrenci gençlik kesiminden ibaret kaldı. Mahalli bölgelerdeki çoğu işsiz gençler, her türlü siyasal çalışma ve ajitasyonun dışında tutuldu. Gençte toplumdaki hiçbir radikal siyasal hareketin gençliğin radikalizmini, dinamizmini kucaklamadan başarılı olması düşünülemez. Ancak, '80 sonrası süreçte, bu alan tümü ile MHP'ye bırakıldı. Uygun siyasal konjonktürün sağladığı olanakları da kullanan faşist hareket, gençlik kesimi içinde geniş bir taban oluşturdu. Bu örgütlü gücü kitleleşme/kitlelerle bütünleşme sürecinde kullanmada da büyük başarı gösterdi. (*)

* Faşist hareket, "radikal sağ"da ulaşabileceği hedef kitleye, büyük oranda ulaşmıştır. Türkiye'deki toplumsal yapı göz önüne alındığında görülür ki, "radikal sağ" da bu motiflerle faşist hareketin kazanabileceği önemli bir kesim kalmamıştır. Faşizmin daha da kitleleşmesi, ancak "merkez sağ"daki kesimlere ulaşması ile mümkündür. Önümüzdeki süreçte sivil faşist hareket, bu doğrultuda bir politika izleyecektir. MHP türü kadro örgütlenmesine dayanan partilerinde büyük oranda tabanın beklentileri doğrultusunda politikalar üretilir). MHP, önümüzdeki süreçte "merkez sağ" kesimleri etkilemeye yönelik bir politika izlemeyi tercih edecektir. Benzer şekilde, bir süredir yaşanan ayrışmaya rağmen daha fazla dini motifleri kullanabilir. Bu şekilde RP (FP) tabanına ulaşmak hedeflenebilir. Seçim öncesinde özellikle Anadolu'da, türban ve 8 yıllık kesintisiz eğitim konularında sürdürdüğü politika ve ajitasyonlar bunun ipuçlarıdır. 12 Eylül öncesi süreçte önemli oranda deşifre olan faşist hareket, yeniden bir "meşrulaşma" süreci ile beraber merkezdeki kararsız kitleleri etkilemeye çalışacaktır. Ecevit'in DSP'si, "sol" görünümü ile MHP'nin meşrulaştırılması gibi tarihi bir görevi yerine getirecektir.

Faşist hareketin meşrulaştırılması ve kitleleşmesi sürecinde izleyeceği politikalar/vereceği görüntü yanıltıcı olmamalıdır. Faşist hareketin özünde bir değişim olmadığı gibi, karşısında önemli bir

alternatif oluştuğunda gerçek kimliği kolaylıkla ortaya çıkacaktır. Bu arada özellikle MHP'nin, kendi tabanına yönelik çalışmasından dolayı FP'de bir rahatsızlık gözleniyor. Bu nedenle, tabanda benzer motifleri kullandığı konularda daha radikal tavırlar sergileyerek ve bunu tirmandırarak MHP'nin hesaplarını bozmaya çalışabilir. "Merve olayı" da böyle değerlendirilebilir.

"Kati milliyetçi" eğilimlerin ağırlıkta olduğu bir parlamentonun oluşumu, Ortadoğu'da çok kritik bir döneme denk düşüyor. ABD-İsrail-Türkiye ekseninde oluşan işbirliği çerçevesinde, Türkiye'ye bölgede çok önemli görevler yüklendiği biliniyor. Devletin "etkili" kurumlarının da bu göreve gönüllü ve hazırlıklı oldukları da biliniyor. Ancak hiçbir çatlak sesin çıkmayacak olması, hatta "daha da!" çığlıkları ile teşvik edecek türden bir parlamentonun oluşumu, Türkiye'yi bölgede yeni maceralara sürükleyecek gibi görünüyor.

* Seçimden sonra oluşan MHP-DSP ağırlıklı parlamento, bugüne dek sistemin dışında kalmış olan pek çok kesimi, çeşitli dinamikler konusunda yeniden düşünmeye sevk edecektir. Hiç kuşkusuz, APO'nun tutsak düşmesi sonrasında bugün belirli bir dinamizm yitimine uğrayan Kürt hareketinin durumu, bu konuda öncelikli bir yer tutacaktır.

* Ülkemizdeki "sosyal demokrat" olarak anılan partilerin, ne kendisinin ne de tabanının bu sığara uygun düştüğü söylenemez. Dünyü ve bugünü ile DSP ve CHP'ye oy verenleri sosyal demokrat saymamak gerekiyor. Ve gerçekte zaten, ülkemizdeki sosyal demokrat oranı bu seviyede değil. O halde, bu partilere oy verenler kimlerdir? Bu kesimler son seçimlerde nerelere yöneldiler?

CHP, yollardır şu kesimlerden oy almayı başarıyordu: Entellektüel-aydınlar, sol ve sol sempatanlar, sosyal demokratlar, asker-sivil kemalistler, Kürtler, aleviler, vb... Bu kesimlerin oyları genellikle blok olarak CHP'ye gidiyordu. Artık bu blok parçalandı. En son ayrılanlar da MGK destekli aydınlar, asker-sivil kemalistler oldu. CHP'nin geldiği noktanın so-

(*) Okurlarımıza, yöntem konusunda bir hatırlatma yapmakta yarar görüyoruz. Meselelere yaklaşırken, neden-sonuç ilişkisi içinde irdelerken; gelişmeleri tüm ayrıntıları ile ele almak, birden çok nedenin toplamını almak ve tekil olanla genel olanı aynı yaklaşıma bileşen olabilecek şekilde bir araya getirmek zordur, ama önemlidir. Hatta, işin kolayına kaçma niyeti taşımayanlar için, bu yöntem zorunludur da... Böyle bir yöntemde, bir olayla ilintisi bulunan birden çok argümanın yanyana sayıldığı için, kimi yerlerde, birbirini yadsıyan fikirlerin yazı içerisinde savunulduğu intibayı ayanabilir. Ancak, dikkatli bakan okurlarımız için bunun sorun olmayacağını biliyoruz. Örneğin, yazının bir yerinde, MHP ve DSP'nin başarısını devletin hazırladığını söylemek; bir başka yerinde ise, uygun siyasal konjonktürün sağladığı olanakları faşist hareketin iyi kullanabildiğinden ve başarılı olduğundan söz etmek bir çelişki değildir. Bu, sorunlara geniş bir açı ile bakmak ve gelişmelere neden olan olgulara (birden çok olguya) tek tek değinmek biçimindeki tarzın anlaşılabilirliği ile ilintili bir durumdur.

rumlusu **Baykal** değildir. Yol ortaklığı buraya kadardı. Yeni birliktelikler başka bahara, başka yerde... DSP ise, yıllardır hedeflediği "sağa kayarak sağdan oy alma" amacına bir oranda ulaşmış durumda. Ancak, onun da sınırları buraya kadar. Sosyal demokrat hareket, gerçek tabanını, daha radikal politikalar izleyen başka odaklara zaten çok önceleri kaptırmıştı.

* Yıllardır uygulanan baskı, yıldırma ve pasifleştirme politikalarına rağmen Türkiye'de toplumun, dünyanın en radikal kesimlerinden birini oluşturması; bu coğrafyaya özgü, incelenmesi gereken önemli veriler sunmuştur. NATO'nun tüm Sırlara karşı yapılabilecek bir kara hareketinde kullanmayı düşündüğü gücü eşit bir askeri gücü, sadece bir ildeki 50-60 PKK'liye karşı kullanan veya kayıp yakınlarının sınırlı sayıdaki insanla gösteri yapabileceği yerleri binlerce polisle kuşatan ve devletin onca baskısına rağmen toplum, büyük bir dinamizm içindedir. Bu elverişli koşullara rağmen, Türkiye Solu'nun denamik kesimlerle yeterince kucaklaşabildiği söylenemez. Bu amaçla, adım adım ve **doğru tahlillere dayanan politikalar** sonucu ulaşılabilecektir. Dikkat edilmesi gereken en önemli husus, kitle ile iletişimde, kendini sistemle aynı kefeye koymamaktır. Manipülasyona, dezenformasyona dayalı ve güçlü araçlarla yürütülen yöntemlerle sistemin yarattığı etki ve sonuçlar, devrimcilerin kimi kazanımları ile aynı terazide tartılabilecek olursa, devrimcilerin yarattığı etkinin karşısında önemli bir ağırlık oluşturabilir. Ancak, aynı terazinin kullanılması bile başlı başına bir yanılgıdır. Devrimcilerin kazanımları, insan ilişkilerini ileri taşıyacak, doğru yöntem ve araçlarla olmaktadır. Bu nedenle de kalıcıdır. Aynı zamanda, koşulların diktatörlük tarafından tayin edildiği çarpışmalar sonucu elde edilen kazanımların taşıdığı anlam, terazide görülemeyecek kadar çoktur. **Diktatörlüğü, uzun süreli bir devrimle alt etmeyi düşünen ve politikalarını böyle bir stratejik konumlanma çerçevesinde üreten bir hareket; yolun çeşitli evrelerinde sistemin ve uşaklarının yapacağı her üstünlük gösterisi karşısında, yenilgi psikolojisine girmez/girmemelidir.**

BİR KEZ DAHA, UTANMADAN OY İSTİYORLAR!...

Diktatörlüğün bir kurumu olarak işlev gören ve bugüne dek, tüm diğer benzerleri gibi halka düşmanlık yarışı yaparak, egmen güçlere hizmette kusur etmeyen **burjuva partileri**; her seçim döneminde olduğu gibi, bu kez de halkın karşısına utanmadan çıkıp oy isteyeceklerdir. Bunu yaparken, halka şirin gözükme için, her türlü yalana, sahtekârlık ve üçkağıtçılığa başvurmadan geri durmayacaklardır.

Kendilerini akıllı, halkı "sersem" zanneden bu asalaklar, numaradan da olsa halka saygı duymayı beceremedikleri için, seçim döneminde de yaptıklarıyla, birer soytarı olmaktan öteye gitmemektedir. Bir ömür boyu açlığa mahkûm edilen kitleleri, birkaç kiloluk gıda paketleri ile "kandırmaya" çalışacak, olmadık vaatlerde bulunacak, sanki bugüne dek halka karşı işlenen suçlarda birer suç ortağı değilmiş gibi, halkın durumuna üzüldüklerini bile söylemeye kalkışacaklardır. Sermayenin vatanı, sermayenin dini, imanı, ahlakı olmayacağı için, kâr uğruna yarın seçimden hemen sonra, yine her türlü kepezeliği yapacaklarını daha önceki seçimlerden biliyoruz.

Dün, halkın başına gecekondusunu yıkanlar, bugün ev vaadinde bulunacaktır.

Dün, karın tokluğuna çalışmayı bile işçilere çok görüp, onları sokağa atanlar, bugün iş vaadinde bulunacaktır.

Dün, köylünün fındığını toplamasına bile izin vermeyenler, bugün köylüye taban fiyatı, kredi, gübre, tohum, vb. konularda pek çok yalan vaatte bulunacaktır.

Dün, ülkenin yeraltı ve yerüstü tüm zenginliklerini yerli ve yabancı tekellere peşkeş çekenler, bugün halka zenginlik vaadinde bulunacaktır.

Dün, emperyalistlere vatanı satanlar, bugün vatan sevgisinden söz edecektir.

Dün, birer akbaba gibi cesetlerini dahi parçalayanlar, bugün Kürtlerden oy isteme yüzüzlüğünü gösterecektir.

Dün, tilkeyi boydan boya bir çete cenneti haline getirenler, bugün çetelerle mücadele ettiklerini söyleyeceklerdir.

Dün, halka cehennemi, kendilerine de cenneti yakışık görenler, bugün halka cennet vaadinde bulunacaklardır.

Kısacası, hepimizin gözleri önünde yaşanan bunca rezilliklerden, sahtekarlık ve düzenbazlıktan sonra; karşımıza geçip oy isteyecekler. Artık, yalan söylemeyi bile beceremiyorlar. Üzerlerinde taşıdıkları kir, gizlenemez hale geldi. Ama onlar, tüm utanmazlıklarıyla, karşımıza dikilecek, dalkavukluk yapacak ve oy isteyeceklerdir.

Sanki onlar dünyaya yönetmek, biz ise yönetilmek için gelmişiz. Ve sanki, onların çalışmadan tok olması, bizlerin çalışarak aç kalması kaderimizmiş gibi onları seçmemizi isteyeceklerdir.

- Soysuzlar, soylu iş yapmazlar.

- Halka yalan söyleyenler, ona sevgi beslemezler.

- Halkın geleceğini satanlar, halka gelecek oluşturamazlar.

- Asalaklar, sömürüden başka bir şey bilmezler.

**SOYSUZLARA, YALANCILARA, HALKIN GELECEĞİNİ
SATANLARA,**

ASALAKLARA OY YOK!...

HALKIN GELECEĞİ KENDİ ELLERİNDEDİR!...

ÜRETEMLER YONETECEK!...

SOZ, YETKİ, KARAR İKTİDAR HALKA!...

FARKINI DEVRİMCİ ÖRGÜTLER ÜZERİNDEN ANLATAN BİR PARTİ; ÖDP

“Üç yılı geçti. Mutsuzduk, çaresizdik, hevesimizi yitirmiştik. Şu an nasılsak, beteriydik. Öylesine acılaştık ki, içimizin zehiri dışımıza vuruyor, kimimiz kara alaycılığına sığınyor, kimimiz vaksiz inzivaya çekiliyordu. Geleceğimiz üstüne değil söz sahibi olmak, oturup birlikte bir düş kuracak gücümüz bile yoktu. Küskündük. İşte bu yenilgi duygusu ile başa çıkabileceğine inanlar, bu geleceksizlik duygusuna teslim olmayı reddedenler bu partiyi kurdu.”

Kendisi de kurucularından YILDIRIM TÜRKER, aradan üç yıl geçtikten sonra, böyle tanımlıyor ÖDP'yi. (Bkz. Radikal İki - 11 Nisan 199, abç.)

Onlara sorulursa, amaçları sol bir dalga yaratmakmış. Bu “sol dalga” sonrasında kitleleri devrime taşıyacak olan, devrim yapacak bir parti niteliği taşımadığını; Leninist Partinin, farklı türden teşkilatlanması gerektiğinin bilincinde imişler!.. Buraya kadar her şey normal görünüyor. Ancak, ÖDP'yi açıp içine baktığımızda, durumun hiç de öyle olmadığı an-

ta, ancak çoğu kez, sapla samanı karıştırılmaktadır. Partinin kuruluş şenliğinde okunup, çoğaltılıp dağıtılan bir metinden kısa bir aktarma yapmak istiyoruz:

“Biz, varolmak ve mücadele etmek için örgütlenmenin bir parti çatısı altında yapılmasından ve partili olmaktan ürkenler;

(...)

gönüllü ve hevesli olduğumuz alanların dışında tutularak ya da mutsuz olacağımız dar alanlarda çalışmaya zorlanarak, yönlendirilerek pasifize edilmeden; herkesle aynı dili kullanmaya; herkesle aynı açıdan bakmaya; herkesle aynı olmaya zorlamadan, az sorgulanmış bir parti geleneğinin dayatacağı koşullar, kısıtlamalar rütbelere, kahramanlar tarafından dışa itilmeden; az sorgulanmış bir parti geleneğinin körelten, körleştiren, mutsuz eden, sıraya sokan, fedakârlık bekleyen, insanı kendi fedakârlığıyla cezalandıran, kısacası köle eden labirentinde kayıp edilmeden; sınırları bize sorulmadan çizilmiş parti ahlakı ve parti di-

şip onlarla birlikte eylemek istiyoruz.” (Radikal İki, 11 Nisan 1999)

ÖDP'nin, üzerinden “fark” belirterek hedef tahtasına koyduğu olguların dışında, sahiplenerek de zarar verdiği, dejener ettiği değerler vardır. Mesela devrim ve aşk kavramları, ÖDP'nin gazabına uğramış iki önemli değerdir. Devrim, devrimcilerin işidir. Aşk ise, gerçekte en çok devrimcilere yakışan bir kavramdır. Devrimi amaçlayan, devrimcileri sever, onlara aşık olur. Devrimcilik, başlı başına bir güzellik, bir onur, bir yücelme sebebidir. Yani devrimcilik büyük ve ciddi bir iştir. Diğer bir ifadeyle devrimcilik, vidası gevşek ilişkilerle, sulandırılmış kavramlarla tanımlanacak bir olgu değildir.

ÖDP; ÇALIŞMA ANLAYIŞI, BURJUVA SİYASET TARZI İLE MALÛL BİR PARTİDİR

Aslında mesele, Ufuk Uras'ın, cam fanus içinde yetişmiş çocuklar gibi ortalıkta dünyadan habersiz biçimde dolaşması ve “ciddiyet özürü” bir tarzda siyaset yapması olsaydı; bu “spastik duruş” karşısında biz, gülüp geçerdik. Ancak, mesele partinin iradesine bütünüyle hakim olmuş burjuva siyaset tarzı ile ilintilidir. Ve bu nedenle çok önemlidir. Çünkü artık, devrimcilikten/sosyalistlikten söz edenlerin, elinde avucunda kalan birtakım değerleri bu denli kolay tüketme lüksü yoktur/olmamalıdır. Bunu, partinin kurmayları için aslında söylemeye gerek yok. Çünkü bir şeyler bilerek ve isteyerek yapılıyor. Ancak, ÖDP'nin üyesi olan veya etki alanında bulunan ve hiç de azımsanmayacak sayıda olan iyi niyetli bir kesim var ki, gerçekte asıl olarak onlar için kaygılanmak gerekiyor.

Yoksa, bu yolda adeta “kaşarlanmış” olanlar, İstanbul'da bir salona, “şenlik” amaçlı olarak toplanan onbin kişinin oya tahvil edilirken uğrayacağı farklılaşmayı iyi biliyor. Mesele, çöküntünün kendini de kandırma seviyesine gelmiş olması ile ilintilidir.

Burjuva siyaset tarzı, eğer sadece “burjuvaziye övgüde bulunmak” olarak algılanıyorsa; bilinmelidir ki, bunun en geniş çaplı ve çeşitlilik arzeden bir yansıması vardır. Biz, seçim öncesinde de uyarılmıştık:

Halkın kendini temsil edecek adayı tayin etmesi ve Fatsa örneğinde olduğu gibi, kendi kendini yönetmenin ön biçimlerini denemesi, elbette ki önemlidir ve desteklenmelidir. Ancak, ‘bağımsız aday’ adı altında umut ta-cirliğinden, oy avcılığına kadar, bütünüyle bize yakışık düşmeyecek yöntemler kullanan kişiler, halkın gerçek temsilcileri değildir/olamazlar.

laşıyor. Belirsizlik, köşesizlik, tanımsızlık gibi özelliklerine rağmen ÖDP'nin, yapılmış hemen her tanımında ve altı çizilen her niteliğinde, “biz Leninist partilerden/örgütlerden şöyle şöyle farklıyız” kavrayışının izlerine rastlanır. Burjuva partileri ile farkını ortaya koymak yerine -büyük ölçüde devrimci örgütlerle farkını anlatma yoluna giden ÖDP; bunu da, devrimci örgütleri yansıtan normlar üzerinden değil, devrimcileri asılsız yakıştırmalarla olumsuzlayan bir kavrayış(sızlık) üzerinden yapmaktadır. Genellikle ne olduğunu değil, ne olmadığını anlatmayı tercih eden ve bunu çeşitli yakıştırmalar dizisi üzerinden yapan ÖDP; elbette ki yaptığı vurgularda sistem partilerine de gönderme yapmak-

siplini gibi kavramlarla kelepçelendirilmeden; bizim parti için değil, partinin bizim için var olduğu hiç unutulmadan; katkılarımız ödünsüz bir emek fetişizminin gözüyle tartılmadan; sabit bir ortalama alınarak tanımlanmış ‘halkımıza’ benzetilmeye çalışılmadan; farklılıklarımız törpülenmeden; ‘halkımıza layık olmak için’ fedakârlık etmemiz beklenmeden; geçmiş yenilgilerimizin sebebi olan körlükler, dil ve bakış kalıplarıyla üstümüze gelinmeden; parti içindeki alan kullanma; soru üretme hakkımız oy sayımızla kısıtlanılmadan; burada bu partide; fikirleri, dertleri, geçmişleri birbirine benzemeyen insanlarla birlikte eşitlikçi, özgürlükçü bir dünya için mücadele etmek; o insanların farklılığıyla zenginle-

"Alternatif bir duruş sergilemek isteyenlerin, burjuva siyaset kulvarında yer alan modellere benzememek için çokça nedeni var. Bu benzemezlik, kullanılan üsluptan yonteme ve verilen mesajlara kadar her açıdan somutluk kazanmalıdır.

Seçimlerde dışavuran burjuva tarzın bütünü, devrimcilere yakışık düşmeyen özellikler taşır. Bu nedenle, yerel yönetimlerin belirli oranlarda lehte kullanılabilir olma özelliği, bizleri burjuva tarzının esiri haline getirmemelidir. Örneğin, devrimcilerin 'bağımsız aday' seçeneğini kullanması, belirli bir uygunluk/doğruluk taşımaya rağmen, böyle bir olasılığın, burjuva tarzı yeniden üretmeye hizmet etmesi de mümkündür.

Halkın kendini temsil edecek adayı tayin etmesi ve Fatsa örneğinde olduğu gibi, kendi kendini yönetmenin ön biçimlerini denemesi, elbette ki önemlidir ve desteklenmelidir. Ancak, 'bağımsız aday' adı altında umut tacirliğinden, oy avcılığına kadar, bütünüyle bize yakışık düşmeyecek yöntemler kullanan kişiler, halkın gerçek temsilcileri değildir/olamazlar." (Devrimci Hareket, Sayı:11, s.9)

Burjuva siyaset tarzı, seçim çalışmalarını sırasındaki tercihlerde kendini nasıl ele veriyorsa, seçim sonrasında da verir. Alınan oy sayısına yüklenen anlamdan ve her şeyi o sayılarla ölçmekten, seçim bitince, "oh be" deyip bir köşeye çekilmeye dek pek çok fiil, böyle bir tarzın, değişik görüntüleridir. Seçim çalışmalarında

mesele "sayı" değil, tarzıdır; "3 milyon temiz oy arıyorum" diyerek halka hakaret eden tarzındaki kirliliğin kavranmasıdır.

Seçimin, sadece seçim kampanyaları ile kazanılmayacağı, burjuva partileri tarafından bile kabul edilen bir gerçekliktir. Hele ki devrimcilikten, sosyalistlikten veya sistem dışı olmaktan söz ediliyorsa, durum daha da hassas ölçüler alır. Medyatik şovlarla, anlık parlıtlarla halkı etkileme yoluna giden partilerin karşısına, benzer yöntemlerle çıkan ve halkın içerisine karışıp onlarla beraber çalışmak yerine, burjuva partilerine "hodri meydan!" çekmekle uğraşan ÖDP, izlediği tarz itibarıyla "oy sayısının önemli olmadığını" söyleyecek durumda değil. Amaç 3-5 oy fazla almak olunca veya "seçim kazanmak" için çalışma yapılınca izlenecek tarzla, halkı kazanmak gerektiğinde izlenecek tarz aynı değildir. **CHP'ileşerek de oy arttırmak mümkün, ama o oylarla bu ülkede "sol dalga" yaratmak mümkün değil.**

Kuşkusuz, bu ülkede legal örgütlenmeye de ihtiyaç var. Hele ki, halka yönelik saldırıların dört bir koldan gerçekleştiği günümüzde, araçları geliştirip çeşitlendirmek, oldukça önemlidir.

Zaten, legal alanda da olsa, rejime karşı mücadeleciler bir tutum alan, devrim yelkenine rüzgar dolduran her hareket devletin saldırgan çözümünü ensesinde

Sol'da belki de yapılmaması gereken şeylerin başında "sisteme ait yöntem ve araçların taklidine gitmek" gelir. Solun yaratıcılığı, en zor koşullarda bile çıkış imkanları yaratma avantajını sağlar/sağlamıştır. Bu nedenle solun tarihi, alternatif güç ve olanakların gelişiminin de tarihidir.

Sol, karşı sınıflardan hiç mi öğrenmez? Elbette ki öğrenir; ama bunu yaparken de kendi yöntemleri ile yapar. Diğer bir ifadeyle, karşı-devrimden öğrenmek demek, kendi yöntem ve araçlarını daha da sağlamlaştıracak değişiklikler yapmak demektir. Yoksa, kendi yöntemlerimizi, "öğrenilen" şeyle ikame etmek değildir.

Devrimciler, legal araçları kullanmak üzere, burjuva partilerinin de bulunduğu siyasal ortama çıktıklarında da kendi yöntemlerini uygulurlar. Burjuva partilerini taklit etmek, kendini onlarla zorlama kıyaslamalara sokmak; bir kimlik karışıklığına sebeptir. Öncelikle bilinmelidir ki, devrimciler o ortama aynı nedenlerle çıkmazlar. Hatta, o ortamın bozucu etkilerine karşı bir "iç kalkan" taşırlar.

Örneğin seçim dönemlerinde devrimciler, oy telaşına düşmez; oy avcılığı, umut tacirliği yapmaz; "yeterki oyunu arttırayım" diye düşünmez. **Hatırlanacak olursa, '80 öncesinin o görkemli kitleliliğinde bile sol kendini sandıktaki varlığı ile ölçmezdi; heyecanları, sandıktaki oy sayısı tarafından belirlenmezdi.**

Bugün için -özellikle '90 sonrasında karşı-devrimin, dünya çapında bir dalga ile üzerimize geldiği, güç ve olanaklarını tahkim ettiği; bunun, devrimci güçler için bir tehlike olduğu doğrudur. Ancak, bunun karşısında, adeta karşı-devrimin üstünlüğünü kabul ederek; yontemden jargonu kadar bütünüyle o alandan esinlenmek, onlara öykünür duruma düşmek ve ölçülerini onların açalarına göre düzenlemek daha büyük bir tehlikedir. Karşı-devrimin çapını büyüten saldırganlığı karşısında devrimcilerin zorlandığı doğrudur. Ancak, buradan hareketle, düşünce üretmez olduğu, yöntem geliştiremediği, önünü açacak araçlardan yoksun olduğu doğru değildir. Hatta denilebilir ki bugün için emperyalizmin ve işbirlikçi rejimlerin yüzü, her zamankinden daha fazla açığa çıkmıştır. Sovyetlerin çözülmesinin verdiği moral üstünlüğü kullanmakta iseler de, gerçekte bu geçicidir ve emperyalistler de bilmektedirler ki ezilen halkaların oluşturduğu güç, hiçbir zaman yakalarını bırakmayacaktır.

Ortaya çıkan geçici sıkıntılarının ve yanıltıcı görüntülerin etkisine kapılarak, devrimci gelenekleri boy hedefi yapmak, gerçekte eskiyeni/cürümekte

Örneğin seçim dönemlerinde devrimciler, oy telaşına düşmez; oy avcılığı, umut tacirliği yapmaz; "yeterki oyunu arttırayım" diye düşünmez. Hatırlanacak olursa, '80 öncesinin o görkemli kitleliliğinde bile sol kendini sandıktaki varlığı ile ölçmezdi; heyecanları, sandıktaki oy sayısı tarafından belirlenmezdi.

yeni ilişkilere ulaşmak ve niteliği ölçüsünde, varolan ilişkileri kalıcılaştırmak, devrimciler için en önemli kazanımdır. Yoksa, toplumda isim yapmış sanatçı, yazar, vb. kişilerin üzerinden oyunu "yüzde sıfır nokta bilmem kaç" arttırmak, bir gerçeklik veya bir marifet değildir.

"V Özgürlük" gazetesini, seçime öngelen günlerde takip edenler anımsayacaktır. İllere dair verilen kesitlerde, kimin kiminle yarış halinde olduğu -örneğin-Radikal Gazetesi'nde nasıl yansıtılıyorsa, orada da öyle yansıtılıyordu. Bir ilde ANAP'ı "zorlarken", diğer ilde "FAZİLET"i zorluyor ve "barajı paramparça ederek" iktidara yürüyordu!.. **Tekrar tekrar belirtme ihtiyacı duyuyoruz ki,**

hissedecektir. Hiç kuşkusuz bu, kavgaçı/mücadeleciler bir duruşu gerektirecektir. Öfkesini rejime yöneltten her hareket, rejimin hedefi haline gelir. **Doğaldır ki, böyle bir duruşun gereklerini, üzerinde "dikkat kırılır" diye yazan eşyalar gibi dolaşarak yerine getirmek mümkün değildir.**

DEVRİMCİLERİN SİSTEME ÖYKÜNME İHTİYACI YOKTUR

Kitleleri manipüle etme olanakları artmış bir karşı-devrimin, solun etrafındaki halkaları daraltması mümkün ve "anlaşılmaz" bir durumdur. Zaten sol, doğası gereği muhaliftir ve az olanaklarla çok iş yapmak gibi bir zorunluluğu vardır.

olanı temsil eden güçleri taklit etmek ve onların etki alanına girmek; onlardan daha da hızlı bir çürümeye sebep olur. Örneğin özelleştirme mi söz konusu oldu? Bir devrimci ona cepheden karşı çıkar. Hiçbir biçimde ve hiçbir koşul altında onda olumluluk aramaz. "Tamam zararlıdır, ama şöyle olsa fena olmaz" anlamına gelecek yaklaşımlar da göstermez. Özelleştirmeyi bir gereklilik kabul ederek oluşturulmuş soruları ve bu sorular üzerinden yaratılan yapay ikilemleri ciddiye almaz.

ÖDP'nin kime karşı ne türde mesafeler koyduğu ve kendini hangi argümanlarla öne çıkardığı dikkatle incelendiğinde, devrimciliğe yabancılaşmanın ve kendini sisteme ait öğelerle tanımlamanın hangi boyutlara vardığı görülür. Örneğin, ÖDP'nin oluşumunda fikrî ve fiili rol almış olan **Bülent Forta**'nın, kendisiyle röportaj yapan Neşe Düzel'e verdiği yanıtlara bakılırsa, bu süreçte nelerin yitirildiği ve nasıl bir limana demirlenmiş ol-

bu, ezen ulus şovenizminin etkisiyle, en çıplak gerçeği dahi farklı görme/gösterme tavrıdır. Aynı yazıda Forta'nın; devletçilik, ekonomide özgürlükçülük, özelleştirme gibi konulara verdiği ikircikli yanıtlar, bakış açısında ve üzerine basılan zeminde varolan kaymanın somut göstergeleridir.

Burjuva liberallerin, sınıfsal duruşları gereği kullandığı "derin devlet" kavramını **Bülent Forta** da keşfetmiş görünüyor. Özellikle son yıllarda kullanımı yoğunlaşan "derin devlet" tanımlaması, aslında nitelik belirleyici bir tanımlama değildir.

Siyasal literatürdeki, kapsamaları belirli tanımlamalar yerine, neyi ifade ettiği belli olmayan kavramların kullanımı, her dönemde somut gerçekleri gizlemenin bir aracı olmuştur. Günümüzde burjuva liberallerinin bile, faşist devletin iyice açığa çıkan kirli işlerini savunamayacak hale gelmeleri ve bunu "derin devlet"e bağlamaları, olumlu bir gelişmedir. Bu, düne kadar koşulsuz destekledikleri devlete

hakların gaspı anlamına geldiği ve hatta ideolojik bir saldırı olduğu artık emek sürecinin dışında bulunanlarca dahi bilinmektedir.

Devrimciliğin onuru, iç tutarlılığı ve bilinç berraklığı dururken, sorunlara **burjuva liberal bir duruşun** gerekleri üzerinden yaklaşılır ve çözüm(!) aranır; özelleştirme gibi, devletçilik gibi tartışmalara papuç bırakmak mümkün hale gelir. Aynı şekilde ve aynı pespaye duruşun bir ürünü de, MHP'nin ırkçı milliyetçiliğini, ezilen bir ulusun kendini ifade etme sürecinde dışavuran -anlaşılır ölçülerdeki- milliyetçilik ile aynı kefeye koymaktır.

Devrimcilerin, durdukları yeri doğru seçmek gibi bir zorunluluğu vardır. Koordinat tayininde, dostlarla olan yakınlık ve benzerlik, düşmanla olan mesafe ve fark tanımlanmış olur. Bu nedenle, koordinat seçimindeki yanlışlık, belirleyici önemdeki kavramları da bulanıklaştırır.

SEÇİM SONUÇLARI, ÖDP İÇİN SÜRPRİZ DEĞİLDİR

"En sol"da olma savı ile seçim meydanlarına çıkan ÖDP'nin, böyle bir radikalizmi kucaklayacak, bu türden bir işlevi yerine getirebilecek hiçbir çalışması, siyasal önermesi yoktu. Emperyalist-kapitalist sistemin bir bütün olarak tıkandığı, özellikle ülkemizin bu tıkanmayı çok yoğun bir şekilde yaşadığı koşullarda, sistemin belirlediği sınırları içinde, en azından o sınırları zorlamadan "radikal" politikalar yapılamaz. Toplumsal muhalefetin, kendiliğindenci biçimlerde de olsa sık sık **sistemin duvarları** ile karşı karşıya geldiği koşullarda; toplumsal muhalefet sistem içi kanallara çekilmeye zorlanarak **sol siyaset** yapılamaz.

ÖDP, bugünkü biçimlenişi ile hiçbir radikal kesimin siyasal temsilciliğini üstlenebilmiş değildir. Herhangi bir toplumsal dinamik ile -bütünleşmek bir tarafa- iletişim bile kuramamış olan ÖDP için, seçim sonuçları, bu yönü ile sürpriz değildir.

Diğer yandan, 12 Eylül sonrası kovuşturmaya uğrayan insanların sayısı düşünülürse; yakınları ile beraber çok daha büyük bir rakamı bulan bu "potansiyel oy kaynağı"ndan alınan 250.0000 oy, "nostaljik dayanışma"dan başka bir şey değildir. ÖDP'nin kendisinin de entelektüel aydın topluluğu olmaktan başka bir niteliği yoktur. Şu iyi bilinmelidir ki, medyanın tüm pompalamalarına rağmen, toplumda ÖDP gerçekliği budur/bu kadardır. Ancak, **toplumdaki "sol ve "sol potansiyel", ÖDP'nin taşıyamayacağı kadar geniştir.**

Devrimciliğin onuru, iç tutarlılığı ve bilinç berraklığı dururken, sorunlara burjuva liberal bir duruşun gerekleri üzerinden yaklaşılır ve çözüm(!) aranır; özelleştirme gibi, devletçilik gibi tartışmalara papuç bırakmak mümkün hale gelir. Aynı şekilde ve aynı pespaye duruşun bir ürünü de, MHP'nin ırkçı milliyetçiliğini, ezilen bir ulusun kendini ifade etme sürecinde dışavuran -anlaşılır ölçülerdeki- milliyetçilik ile aynı kefeye koymaktır.

duğu kolaylıkla görülür (Radikal Gazetesi, 26 Nisan 1999). Aslında söz konusu röportajın bütünü okumak çok daha anlamlı olur. Ancak biz, yine de bir kaç noktaya dikkat çekmek istiyoruz. HA-DEP'in, seçimler öncesinde asli taleplerini gizlediğinden söz eden Forta, bunu HA-DEP'in "biz Türkiye partisiyiz, daha barışçı bir çözümden yanayız" deyişine bağlıyor. Yani HA-DEP, daha barışçı bir çözümden yana olmadığı halde, bunu böyle göstermiş!.. Aynı yazıda Forta, HA-DEP'in milliyetçiliğinden söz ediyor. HA-DEP'te milliyetçilik olsa dahi bunun hoşgörülebilir seviyede olduğu, objektif bakan tüm gözlerce bilinmektedir. Ancak Forta'nın şovenizmini aynı şekilde hoşgörmek olanaklı değildir. HA-DEP, linç edilirken ses çıkarmadığı için mi; en temel hak ve özgürlükleri gaspedildiğinden tepkisini demokratik çerçevede tuttuğu veya çoğu kez tepkisiz kaldığı için mi; parti büroları açılmadığı veya açıldığında polis baskınlarına uğrayıp çalıştırılmadığı için mi; üyelerinin kanı dökülürken bile barış çağrılarını yaptığı için mi gerçeği gizlemiş oluyor? Aslında

olan güvenlerinin sarsılması demektir. Ancak, önemli olan, bu kavramın bazı "sol kesimler"de de kullanılıyor olmasıdır. Böyle bir kullanım, devletin faşist niteliğinin tüm yaşananlardaki belirleyici rolünün bilinçli olarak gizlenmesi anlamına geliyor ve kullanıcıları hiç de masum olmayan bir konuma sokuyor. Böyle bir kullanıma mutlaka karşı durulmalıdır.

1999 Türkiye'sinde özelleştirmeye neden karşı olduğunu anlatamayan ve özelleştirmeye karşı olmanın özgürlükçü düşünce ile bağdaşmayacağı iddialarına prim veren bir insanın durumunda solculuk aramak için, bütünüyle bir hafıza kaybına uğramış olmak gerekiyor. Kapitalist sistemde "ekonomide özgürlükçülük" denen şeyin, tekellerin cirit atma özgürlüğü demek olduğu, ekonomi politığın en sıradan konusudur. Aynı şekilde, özelleştirmenin basit bir mülkiyet devri olarak algılanmaması gerektiği, aksine çok daha boyutlu bir saldırı olduğu; sermayenin hareketi önündeki her türlü engeli aşmayı amaçladığı; taşeronlaştırma, işsizlik, sigortasızlık, sendikasızlık ve genel boyutuyla, kazanılmış

Aşağıdaki değerlendirme, emperyalizmin Yugoslavya'ya saldırısı sürerken yapılmıştır.

EMPERYALİZM, BALKAN HALKLARINI TESLİM ALAMAYACAK

Başta ABD olmak üzere, emperyalist ülkeler, dünya coğrafyası üzerindeki hesaplarını sınır tanımaz bir saldırganlıkla gerçekleştirirken; her seferinde, kirli amaçlarına "insani" bir görüntü verme yoluna gitmektedir. Son olarak Irak halkı üzerine bomba yağdırırken ve Irak halkını açlığa ve ölüme mahkum ederken de benzer yalanların ardına sığınmış, "kimyasal silah kapasitesi", Saddam'ın kişiliği vb. olguları, adeta bir kamufraj malzemesi olarak kullanmıştır.

İnsani çağrışımlar yapan ideolojik argümanlar kullanarak, kamuoyunu istediği yönde etkilemeye çalışan ABD'nin belirli ölçülerde başarılı olduğunu söylemek de mümkün. Ancak bu, genellikle geçici olmaktadır. Gündem üzerinde etkili olma ve sonuç alma konusunda propaganda araçlarının gücünden -özellikle medya kuruluşlarından- yararlanan emperyalizm, artık bunu dünya ölçeğinde ve hemen her sorunda kullanmaktadır. Hatırlanacağı gibi Romanya'da **Çavuşesku** karşıtı kampanyanın bir unsuru olarak işlev gören medya, o zaman da "binlerce ölü"den, "katliam"lardan söz ediyor ve **stüdyoda hazırlanmış** "acıklı" görüntüler eşliğinde, işlevini yerine getiriyordu. Aynı şekilde, Körfez Savaşı sırasında yayınlanan sahte görüntüler; **Sudan**'da, Amerikan birliklerinin bombaladığı ilaç fabrikasının "nükleer silah tesisi" olarak yansıtılması ve eski **Zaire**'de, **Kabila**'ya karşı ayaklanmış muhalif birlikler diye yansıtılan sahnelerin tamamen düzmece olması, özellikle anımsanmalıdır.

Nitekim, 24 Mart'ta Yugoslavya'ya yapılan NATO saldırısı da soykırım, etnik temizlik, vb. gerekçelere dayandırılmış; emperyalist haydutlar, bir kez daha "kurtarıcı" rolü ile sahneye çıkmıştır. Gerçi, kısa süre içinde gerek bölge halkları, gerekse de kurtarıldığı iddia edilen halkın kendisi, emperyalist saldırganlığın iç yüzünü görmüş ve savaşın acısını doğrudan hissetmiştir. Kurtarıcılığın soyunulan Kosova'nın başkenti Priştine dahil pek çok yerde, doğrudan yerleşim alanlarının bombalandığının haberleri yayıldıkça ve yıkılmış evler, hastaneler vb.'nin fotoğrafları yayımlandıkça NATO'nun çirkin yüzü, tüm çıplaklığı ile ortaya çıktı. Bu tür durumlarda mesele genellikle "kaza"

olarak nitelenir. NATO komutanlarından David Wilby'nin yaklaşımı da aynı anlayışın bir başka biçimdeki ifadelendirilişidir: "Ne kadar dikkatli olursak olalım, istatistiğin yasaları eninde sonunda aleyhimize işleyecek ve teknik bir sorun yaşayacağız." Tabii savaşın her aşamasında olduğu gibi, ilerleyen aşamalarında da emperyalizmle işbirliğini kutsayan ve müdahaleye güzelleme yapan burjuva medya, bu iğrenç işlevini yerine getirmeye devam edecek. Bu işlevlerden biri de emperyalistlerin kullandığı her silaha özgü olarak yapılan renklendirilmiş ve şişirilmiş reklamdır. Gerçekte ise, savaşın ilerleyen günlerinde New York Times gazetesinin de yazdığı gibi "NATO yetkililerinin, ağır kara silahlarından hemen hiçbirini vuramadığı kaydedildi."

Yugoslavya'ya düzenlenen saldırı sonrasında, dünyanın pek çok yerinde NATO ve ABD karşıtı gösteriler düzenlendi

Bilindiği gibi, emperyalist ülkelerin Balkanlar üzerindeki hegemonya mücadelesi eskiye dayanır. Özellikle, sistemin dışına çıkmış olan ülkelerin parçalanarak zayıf düşürülmesi ve giderek teslim alınması, başvurulan yöntemler arasında en "klasik" olanıdır. Hatırlanacağı gibi, eski Yugoslavya, emperyalist müdahaleler sonucu parçalanmış; Slovenya, Bosna-Hersek ve Hırvatistan'da milliyetçi çatışmalar boy vermişti. Yugoslavya Federe Cumhuriyeti'nin geçmişten devraldığı **birlikte yaşam kültürü ve antifaşist mücadele geleneği**; ulusal, dini, vb. fark-

ların kaşındığı ve çatışmaların kışkırtıldığı bir süreç sonrasında bozulmuş ve Hırvat, Sırp ve Boşnakların arasındaki kardeşliğin dinamitlendiği bir noktaya gelinmiştir. Bunun sorumlusu olan emperyalizm, Kosova Arnavutlarına uygulanan baskıyı gerekçe ederken aynı zamanda, bizatihi Kosova'yı bombalayarak, iğrenç yüzünü kurtarıcısı(!) olduğu halka da göstermiştir.

Savaşın ilerleyen günlerinde, Kosova'nın başkenti Priştine'den ATV ile canlı bağlantı kuran gazeteci Şerif Turgut, şunları söylüyordu: "*Bombalama sonucu, burada inanılmaz manzaralara tanık oluyoruz. Burada insan kalmadı. NATO'ya bombardmanı durdurması için yalvarıyoruz. Buraya düşenlerin NATO bombası olduğunu biz gözlerimizle gördük.*" (Evrensel Gazetesi, 10 Nisan 1999)

SIRBİSTAN'A YÖNELİK SALDIRI ORTAKLIĞI, EMPERYALİSTLER ARASINDAKİ ÇELİŞMELİ İÇ POTANSİYELE RAĞMEN GERÇEKLEŞTİ

NATO'nun (gerçekte ABD'nin) Sırp'lara müdahalesinde, ortak hareket şansı yakalanmış olmasına rağmen, hemen hemen her ülkenin, operasyondan farklı beklentiler içerisinde olduğu da bilinmektedir. Görünürdeki ortak hedefler/amaçlar ise, sanıldığının aksine, oldukça sınırlıdır.

Eski Yugoslavya'nın parçalanması sürecinde, Hırvatistan ve Slovenya'nın bağımsızlığı AB (özellikle Almanya) tarafından desteklenmiş, bunun koşulları yıllarca hazırlanmıştır. Ancak, Bosna-Hersek ve Kosova'nın bağımsızlığına AB pek sıcak yaklaşmadı. Bu bölgelerin bağımsızlığının çok daha karmaşık ve kanlı süreçleri içereceği biliniyordu. Aynı zamanda, bağımsızlığını kazanacak her ülkenin, Balkanların ortasında bir Üslam radikalizminin merkezi konumuna gelmesinden korkuluyordu.

Bosna-Hersek'te AB'nin boş bıraktığı alanı kısa sürede Türkiye ve radikal Üslamı savunan çeşitli ülke ve akımlar doldurdu. Yaklaşık olarak eşit üç etnik kimliğe sahip Bosna-Hersek'te bilinen süreç başladı ve süreç, "Batı'nın müdahalesini zorunlu kılacak noktaya getirildi.

"Dökülen kanın da, gözyaşının da sebebi emperyalizmdir."

Şimdi, benzer süreç Kosova'da yaşanıyor. Tek tek incelendiğinde, hiçbir ülkenin beklentileri ve çıkarları, bugün "Kosova" için yaşananlara ve yaşanacaklara değmeyecek düzeyde. Buna rağmen çatışma giderek kapsamı ve boyutları artarak devam ediyor ve edecek.

Balkanlarda önemli hedefleri olan ülkeler ise, başlıca:

*Almanya ve AB

*Rusya

*Türkiye ve ABD

-Doğu Avrupa'da önemli bir nüfuz bölgesi oluşturan Almanya, bu bölgedeki olaş tehdit kaynaklarını ortadan kaldırmak ve çıkarlarını güvence altına almak kaygısıyla ile Sırbistan'a karşı her türlü ekonomik-askeri yaptırımlara tam destek veriyor.

-Rusya, Balkanlar'da kalan tek nüfuz bölgesini korumak için sınırlı desteğini sürdürüyor.

-Türkiye, resmi ağızlarından da ifade edilen açıklama ile "Adriyatik"ten başlayan bir nüfuz bölgesi oluşturma çabasında. Ve bu doğrultuda oldukça saldırgan bir politika izliyor. Özellikle Balkanlar'daki Türk ve/veya müslüman kesimlere dayalı olarak bölgesel bir güç olma hesapları yapıyor. Bu hesapların önündeki en büyük engel ise Sırp varlığıdır. Bu güç ortadan kaldırılmadan, Balkanlar'daki bir Türk nüfuz bölgesinden bahsedilemez. Sırp askeri gücünün kırılması, Türkiye'nin en önemli stratejisidir. UÇK'nın oluşturulması da bu stratejinin bir parçasıdır.

- Tüm dünyada tam bir hegemonya oluşturmak amacıyla olan ve içinde bu-

lunulan konjonktürden, azami çıkarı sağlamayı hedefleyen ABD için de Sırp varlığı ve askeri gücü önemli bir potansiyel tehdittir. Bu tehdidin "en fazla makul gerekçeye dayanarak" (Aslında gerekçe ABD için hiç de önemli değil) ortadan kaldırılması asıl amaçtır.

12.000 askeri Makedonya'ya konuşturmuş olan ve saldırı ile beraber Arnavutluk'a asker yığan NATO'nun, Kosova'ya da yerleşmesi ve bu askeri ağırlığın geliştirilerek bölgede bir hakimiyet aracı olarak kullanılması, görünür amaçlar arasındadır. Kosovalı Arnavutların bugün için hemen her türden emperyalist kuruluşu bir "kurtarıcı" olarak görmesi, emperyalist müdahalenin her biçiminin "meşru" bir çerçeveye oturtulabilmesine zemin sunmaktadır.

Tüm bu hesaplar, bugünkü operasyonun - saldırganlığın temel nedenleri olarak görülmelidir. Bu arada Sırbistan'da hızla yaygınlaşan ve saldırgan niteliklere bürünen **Sırp milliyetçiliği** de unutulmamalıdır.

EMPERYALİSTLER ARASI ÇELİŞMELER, AB'NİN ABD DIŞINDA BAĞIMSIZ POLİTİKALAR OLUŞTURABİLMESİ İÇİN YETERLİ BİR NEDEN DEĞİLDİR

NATO saldırısının öncesinde olduğu gibi, sonrasında da emperyalistler arası çelişmelerin varlığı söz konusu idi. Bu çelişmelere dayalı olarak, her gelişmenin oluşturduğu içsel dinamiklere, abartılı bir uyumsuzluk ve çatışma potansiyelleri yakıştırılacak olursa, dünyadaki hemen hiç-

bir gelişmeyi açıklamak mümkün olmaz; veya komplo teorilerinin tozu dumanı arasında, asli yönelimleri saptamak olanaksız hale gelir.

Emperyalist ülkeler arasında önemli çelişmelerin olduğu bir gerçektir. Ancak, bu çelişmelere bakarak/dayanarak ABD'ye rağmen, önemli siyasal tavır alışlar beklenmemelidir.

AB henüz oluşum sürecinde ve kendi içinde de önemli çelişmeler/sorunlar yaşıyor. Bu koşullarda AB'nin, ABD dışındaki bağımsız politikalar oluşturması çok zor görünüyor.

Japonya'nın ise, önemli bir ekonomik güç olmasına rağmen (ki yaşanan bunalmıdan en fazla etkilenen ülkelerden biri oldu) siyasal ve askeri alanda önemli bir gücü yok.

ABD'nin her gelişmede kendini gösteren "ikna gücü", büyük oranda yukarıda sıraladığımız gerçekliklere dayanıyor. Diğer yandan, CIA'nın oluşturduğu yanlış bilinçlendirme ağı ile tüm dünya kamuoyu ve siyasal odaklar, istenilen hedefe yönlendiriliyor. Örneğin, bu kadar kapsamlı bir harekati gerektireceği bilseydi, NATO'nun pek çok üyesinin buna razı olacağı düşünülemezdi. Tüm dünya, 3-5 gün sürecek bir harekate hazırlandı. İşin garip tarafı, NATO'nun kendi hazırlığında 3-5 gün sürecek bir harekate uygun yapılmıştı (Bu konuda ABD Dışişleri Bakanı'nın, "Başkan"a yanlış bilgi verdiği açıktan söyleniyor).

NATO, GENİŞLİYOR MU DARALIYOR MU?

Geçmişte "sosyalist sistem" içerisinde yer alan ve kapitalizm dışı kurumlaşmalarda "bileşen" olarak bulunan Macaristan, Çek Cumhuriyeti ve Polonya'nın NATO'ya dahil olması, NATO'yu fiziki olarak genişletmiştir. Ancak, görünürdeki bu genişlemeye rağmen, gerçekte NATO'nun daralmakta olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır. Dikkat edilirse, emperyalizm ve ABD, kendi saldırgan politikalarını BM aracılığıyla sürdürme konusunda giderek daha fazla zorlanıyor. Özellikle Rusya ve Çin'in, Güvenlik Konseyi'ndeki veto yetkisi, BM genel kurulundaki karar alma sürecindeki yavaşlık gibi nedenler, bunda etkili oluyor. Daha çok NATO'nun bu amaçla kullanıldığı görülüyor. Bu sınır tanımaz saldırganlıkta "tek kutuplu dünya anlayışı" etkili oluyor. Önümüzdeki süreçte NATO'nun benzer amaçlarla daha sık kullanıldığını görmek, olasılık dahilindedir.

Dünya halklarına karşı bir saldırı aracı olarak işlev gören NATO'nun karar mekanizması, neredeyse ABD ve İngiltere'ye kadar daralmış durumda. Sırbistan'daki gelişmeler, NATO'nun geleceği üzerinde tayin edici etkide bulunabilme potansiyeline sahiptir. Yaşanabilecek bir fiyasko, NATO'yu sona götürebilir. Böyle bir gelişme, BAB'ın önünü açacaktır.

Bilindiği gibi Almanya, dünyanın ilk üç büyük ekonomisinden birini oluşturuyor. 2. Dünya Savaşı sonrasında askeri gelişmesine konan tahditler sebebiyle, bu ekonomiye paralel bir askeri güç sıkıntısını çeşitli vesilelerle hisseden Alman emperyalizmi, özellikle son yıllarda bu sıkıntıyı aşma çabası içinde olmuştur. Nitekim, Hırvatlarla İkinci Dünya Savaşı'ndan kalma ilişkilerini de kullanmış ve Yugoslavya'nın parçalanmasında fiili olarak rol almıştır. Yaptığı düzenlemelerle, ülke dışına asker gönderme işini yasal çerçeveye oturtan Almanya'nın, özellikle Balkanlar'a ilgisi dikkat çekmektedir. Aynı şekilde, Ortadoğu ve Kafkaslar'da da gözlenen ABD üstünlüğüne karşı, gerek Fransa'nın gerekse de Almanya'nın çabaları, BAB'ı sürekli olarak gündemde tutmaktadır. Avrupa'nın kendi güvenliği gerekçe gösterilerek, yeni bir askeri güç oluşturma hesaplarının yapılması, reketin bir başka yüzünü dışavurmaktadır.

TÜRKİYE EGEMENLERİNİN SAVASTAKİ ÇİZGİSİ EMPERYALİST POLİTİKALARDA TAŞERONLUKTUR

Ortadoğu ve Kafkaslar'da olduğu gibi Balkanlar'da da emperyalizmin çıkarlarına taşeronluk yapma konusundaki istekli duruşu, Türkiye egemenlerini her emre amade" bir uşaklık çizgisine getirmiştir. Buna göre diktatörlük, arkasına devlet destekli gerici-faşist medyayı da alarak, emperyalist politikalara hizmet heyecanını, çeşitli milliyetlerden emekçi halklarımızı kimi duygularının istismar edilmiş hali ile güçlendirmekte ve komşu ülke halklarına karşı düşmanlığı sürekli olarak canlı tutmaktadır.

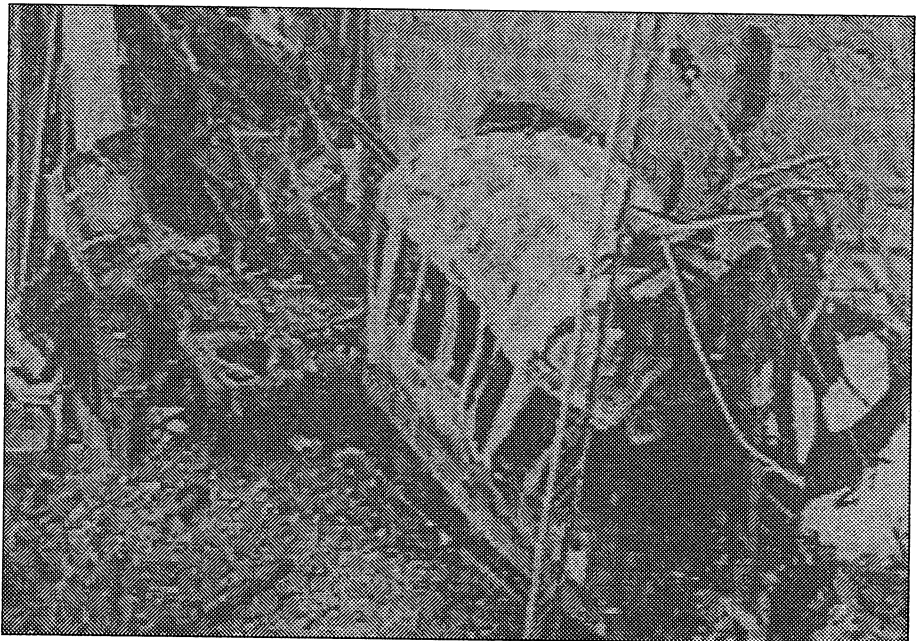
Bir kara savaşında, öne sürülecek bir askeri güç olmayı peşinen kabullenen ve buna hazırlık yapan Türkiye egemenleri, emperyalist güçleri ateşin tutulması esnasında doğacak olan maşa ihtiyacı konusunda -her dönemde olduğu gibi- rahatlatma çabasına girmiştir. Hatırlanacağı gibi, uşaklıkta sicili kabarık olan T.C., 1950 Haziran'ında Kore'ye giden BM or-

dusuna 5000 kişilik bir tugayla katılmış ve ellerine kan buluşturarak geri dönmüştür.

Tarihsel olarak hiç eksik edilmeyen, ama Kürt sorunundaki konjonktürel etkilere bağlı olarak artıp azalan Türk milliyetçiliği, hemen tüm halkları ırkçı bir yaklaşımın çirkin yakıştırmalarına alet etmektedir. Bunlardan biri de Sırp- ların kimi bölgelerde başvurduğu şiddeti, Slav ırkının karakteristik bir özelliği olarak yansıtmaktır. Gerçekte ne Arnavutların, ne de başka bir halkın dostu olmayı hiçbir dönem becerememiş olan Türkiye egemenlerinin faşist niteliği, emperyalist politikalara çanak tutan pespaye bir duruşu her dönem, kendine yakışık görmüştür. Osmanlı İmparatorluğu'ndan kalan ve resmi tarih tarafından insanların zihnine yerleştirilmiş olan düşmanlık motiflerini her vesile ile ısıtıp, toplumun gündemine sokan ve bunu, bugünkü ırkçı-şoven politikaları "meşru" göstermenin bir aracı olarak kullanan egemenler, Kosova meselesinde de "Kosova Seferi" Osmanlı- Rus savaşı, vb.'ni, bugünkü politikalar için bir dolgu maddesi olarak kullanmaktan geri durmamıştır. Tüm dünyanın gözleri önünde Kürt halkına karşı bir soykırım politikası izleyenlerin, bir başka coğrafyadaki "etnik temizlik" ten söz etmeleri, bu konuda insanlık dersine soyunmaları; bir taraftan sahtekarca bir duruşu yansıtırken, diğer taraftan gerçeklerin halklar tarafından daha kolay görülebilmesinin olasılıklarını çoğaltmaktadır. Emperyalizmin ve işbirlikçilerinin, dünya üzerinde ezilen halklara karşı sabıkaları o denli

birikti ki, dünya basınında, söz konusu gelişmeleri teşhir eden haber ve yorumlara daha sık rastlanırdı.

"(...) İnsani bir felaketi önlemek için Kosova'ya müdahale etmemiz" gerektiği argümanı, samimi olduğu varsayılsa bile, ikna edici değil. Sırp- lar elbette katliamlar geliştirdi, ama bu onyılın Balkan savaşlarında tüm taraflar vahşet eylemlerinden sorumluydu. NATO saldırılarının başlamasından birkaç gün önce, Hague'deki uluslararası savaş suçları mahkemesi bir rapor yayınlamıştı. Ne yazık ki rapor, Kosova dramı nedeniyle gölgede kaldı. Raporla Hırvat ordusunun, ABD'nin zimni desteğiyle Hırvatistanlı Sırp- larla karşı gerçekleştirdiği etnik temizlik, yerinde infaz, mayınlama gibi politikalarına yer veriliyordu... Clinton Sırp- ların neler yaptığını anlatırken, Amerika'nın NATO müttefiki Türkiye tarafından gerçekleştirilen insanlık dışı eylemler hakkındaki sessizliğini koruyor. Türkiye'nin ne kadar demokratik olduğu da, Sırbistan gibi tartışılır. Tıpkı Kosova'daki Arnavutlar gibi, gerilla savaşı yürüten Kürtler de bağımsızlık istiyor. Ve Türkiye, bu isteğe Miloseviç'le aynı yöntemlerle yanıt vermiştir. Yine de Clinton yönetimi Ankara'yı bombalamayı düşünmüyor... Kosova müdahalesi için geliştirilen ahlaki gerekçenin, evrensel ilkelere dayandığı söyleniyor. Ama Washington, kendi insani müdahalelerini seçiyor ve bazılarında müdahale ederken, bazılarında seyrediyor. Bu durumda, akla, ABD'li politika geliştiricilerin, insani kaygıları, başka nedenlerle gerçekleştirilen askeri müda-

"Yugoslavya'ya saldıran Nato'nun çirkin yüzü kısa sürede açığa çıktı."

halelere kamuoyu desteği sağlamak için bir bahane olarak kullandığını getiri-yor..." (The Nation. 4-19 Nisan 1999, Benjamin" Schwarz/Christopher Layne, ABD- Aktaran Evrensel Gazetesi)

UÇK (KOSOVA KURTULUŞ ORDU-SU), KOSOVALI ARNAVUTLARI TEMSİL EDEN BİR HAREKET DEĞİLDİR

Bugün çatışmaların kaynağı gibi gösterilen UÇK, 6-7 yıllık bir süreç içinde, büyük ölçüde Türkiye tarafından desteklenen ve örgütlenen, Kosova Arnavutları içinde bile ilişkileri ve destekleri sınırlı olan bir harekettir. Gücünü, sadece sahip olduğu askeri olanaklardan alıyor. Milliyetçi niteliği dışında, ideolojik çerçevesi, Kosova halkına uzun dönemde neler vaat ettikleri, ne hedefledikleri tam bir belirsizlik taşıyor. Bu belirsizlikten en çok Kosovalı Arnavut aydınlar tedirginlik duyuyor.

UÇK, Kosova'da uzun süreli bir direniş mücadelesini örgütlemek yerine, kısa sürede "Batı'nın Kosova'ya ve Sırbis-

til, Yugoslavya Federasyonu içinde daha özerk bir konuma gelmeyi amaçlayan bu hareket, ne "Batı'dan ne de Türkiye'den önemli bir ilgi görmedi. Türkiye, bu koşullarda, Balkanlar'da kendi politikalarına denk düşen bir yapılanmayı daha uygun buldu. Ve UÇK'nın alt yapısı oluşturulmaya başlandı. UÇK'nın şekillenmesinde en önemli faktör, Türkiye'dir. Türkiye ile yakın işbirliği içindeki "Büyük Arnavutluk", stratejik hedeflerden biri durumundadır. Aynı zamanda, Balkanlardaki Ortodoks birliği ve dayanışmasını parçalamanın da bir aracıdır.

BALKANLAR'DAKİ HER HESAPTA, DİKKATE ALINMASI GEREKEN BİR GÜÇ; SİRBİSTAN

Sırbistan, coğrafi olarak küçük bir ülke olmasına rağmen, taşıdığı pek çok özellik ile büyük bir güçtür. Bu, Balkanlar'a ilişkin hesapları olan herkesin mutlaka göz önüne alması gereken bir olgudur. Sırbistan, Yugoslavya'nın 40 yıllık

nolojik alt yapıya da sahip olması çok büyük bir avantaj sağlıyor. İşte bu noktada, Balkanlar'a ilişkin çıkar hesapları olan ülkeler için Sırbistan, mutlaka gözönüne alınması gereken bir güçtür.

Sırbistanın Ruslarla yakın ilişkileri, bağımsızlıklarını kazandıkları Osmanlı dönemine kadar uzanır. Aynı ırk ve dinsel inançta olmaları da yakınlığı artırıcı bir faktördür. Ancak, daha çok da ortak çıkarlar, Rusya açısından dış dünyaya ulaşımında güvenli yollar sorunu, vb. bu yakınlıkta önemli rolü oynamaktadır. Son zamanlarda canlanan Rusya-Sırbistan-Yunanistan yakınlığı, bu çerçevede değerlendirilmelidir.

EMPERYALİZM HİÇBİR ZAMAN HALKLARIN DOSTU OLMAMIŞTIR

26 Şubat'ta San Francisco'da yaptığı bir konuşmada "Bosna'daki şu veya bu vadiye yaşayanların veya ördün nehri kıyısındaki bir avuç çorak toprağın bizim çıkarlarımızı ilgilendirmediklerini söylemek kolaydır. Ancak, çıkarların ölçütü, bu yerlerin küçüklüğü veya uzaklıkları ile ölçülemez. Çıkarlarımızın söz konusu olduğu ve bu yönde bir değişikliği sağlayabileceğimiz her yerde, hazırlıklı olmak zorundayız" diyen Clinton, ABD'nin dünya üzerindeki hakimiyet hesaplarındaki ısrarı yansıtıyordu.

Bir bölgede önce istikrarsızlık yaratmak, sonra bu istikrarsızlığı, müdahale sebebi yapmak, emperyalizmin karakteristik özelliklerindedir. Dünyanın pek çok bölgesinde olduğu gibi Balkanlar'da da hegemonya mücadelesini halkların karni üzerinden yürüten ABD, Bosna savaşı sonrasında taraflara imzalattığı Dayton Anlaşması ile BM üzerinden kurduğu hakimiyeti, bugün Kosova sorununda da bir insiyatif dayanağı yapmış ve ABD-NATO operasyonunu başlatmıştır.

Gerek kara, gerekse de deniz geçişi açısından son derece stratejik bir konumda bulunan Balkan yarımadası; işgaller, çarpışmalar, yengiler, yenilgiler, birleşme ve ayrışmalarla her dönem hareketli görünümler veren bir coğrafya olarak bilinir. Birinci Emperyalist Paylaşım Savaşı'na öngelen gelişmeler arasında Birinci ve İkinci Balkan Savaşları (1912-1913) önemli bir yer tutar. İkinci Emperyalist Paylaşım Savaşı sonrasında, Kızıldorunun müdahalesi ile durulan bölgede; Yugoslavya, altı ayrı ulusun demokratik biçimde bir araya gelebilmesinin örneğini oluşturmuş, ancak süreçte yıkıcı/bozucu

Sosyalizmin birleştirici öğelerinin pek çoğunun yerini Sırp milliyetçiliği almış olmasına rağmen, Avrupa'da sosyalizm deneyiminin kalıntılarının en fazla ayakta kalabildiği ülke de Sırbistan'dır. "Çözülme" sonrasında ve her şeye rağmen, "sol" oyların, %70'lerin altına düşmeyen oranı dikkat çekiciydi.

tan'a müdahalesini sağlayacak bir kaldırma görevini üstlenmiş durumda. Gerçekte Batı'nın, UÇK'nın istediği tarzda ve bugün süren müdahalesi ile Kosova'nın kurtuluşunun mümkün olamayacağı, olsa olsa "yıkımının" gündeme geleceği biliniyordu. Bu nedenle, yaşanmakta olan müdahalenin nedeni olarak gösterilen "Kosova'lı Arnavutların kurtarılması" gerekçesinin ardında başka hedefler aranmalıdır.

Bu bağlamda, UÇK'nın bugünkü çizgisi ile kabul edilebilir hiçbir yanı yok. Ezilen bir ulusun kendini ifade edebilme talebi, demokratik bir hak. Böyle bir hakkın oluşturduğu meşruiyeti kendine dayanak eden UÇK, emperyalist propaganda araçlarının desteği ile, halkın temsilcisi olarak gösterilmektedir. Gerçekte ise UÇK, emperyalizmle işbirliği halindedir.

Yeni Yugoslavya Federasyonu'nun kurulması ve Kosova'da özerkliğin kaldırılmasından sonra, kaybedilen demokratik hakların kazanılması ve geliştirilmesi doğrultusunda güçlü bir demokratik mücadele başladı. Gerçekte bağımsızlığı de-

"özgün sosyalizm" deneyiminde politik ve askeri, tüm birikimine sahip bir ülkedir. Tito'nun, NATO'nun muhtemel saldırısına karşı tüm toplumu askeri bir güç olarak (düzenli ordu, polis, milisler, yerel komiteler, vb.) örgütlemesinin, yurt savunmasında kendi kendine yeterli olma ve kendi gücüne güvenme anlayışının yarattığı tüm olanaklar, bugün Sırbistan'ın elinde bulunuyor. Sosyalizmin birleştirici öğelerinin pek çoğunun yerini Sırp milliyetçiliği almış olmasına rağmen, Avrupa'da sosyalizm deneyiminin kalıntılarının en fazla ayakta kalabildiği ülke de Sırbistan'dır. ["Çözülme" sonrasında ve her şeye rağmen, "sol" oyların, %70'lerin altına düşmeyen oranı dikkat çekiciydi).

Özellikle askeri alanda, dağılan Yugoslavya'nın tüm olanaklarının Sırbistan'da kalması, Balkanlar'da Sırbistan'a büyük bir üstünlük sağlamış durumda. Ordunun, kendi kendini yenileyebilecek-modernize edebilecek- olanaklara, tek-

dinamikler, rolünü oynamaya devam etmiştir. Nitekim 1989 sonrasındaki "çözüm" bölgeyi -ve Yugoslavya'yı- bütünüyle etkilemiş; emperyalizmin doğrudan müdahalesi parçalanmaları, kapışmaları, acı ve gözyaşını beraberinde getirmiştir.

Emperyalist müdahalelerin arka planını anlamak için, uluslararası sermayenin hareket tarzını bilmek gerekiyor. Globalleşme ve çıkar ilişkilerinin bir uzlaşmaya sebep olduğu iddialarının aksine, uluslararası dev tekellerin dünya ölçeğindeki hakimiyet çatışması daha da boyutlanmıştır. **Dünyanın neresinde ucuz işgücü varsa, kâr varsa, hammadde ve kaynak varsa sermayenin akışı da o yöne doğru olmaktadır.**

Silah tekellerinin kâr hırsı ve savaş sanayisinin gelişmişlik düzeyi düşünülürse, savaşın bizatihi kendisinin bir kâr/pazar alanı olduğu görülür. Her savaşta yeni silahların öne çıkarılması ve adeta bir fuar yerindeymiş gibi tanıtılması, aynı hesapların sonucudur. Propaganda araçlarının güçlü etkisi, yaratılmak istenen yanılgıyı beslemekte ve ölüm kusan silahlar, "renkli oyuncak" şirinliğine büründürülerek tanıtılmaktadır.

Girdiği her yeri kan ve gözyaşına boğan, savaşın gerçek müsebbibi olan emperyalistler, binlerce insanın ölümüne ve sakat kalmasına sebep olurken, aynı zamanda girdikleri ülkeyi de on yıllarca geri götürecek bir tahribata uğratmaktadır. Onların, halklara özgürlük getirdiği, tarihin hiçbir anında görülmemiştir.

Dünya açlıktan kırılırken, yokluk içindeki coğrafyalara daha fazla açlık, yokluk ve çatışma sebepleri ihraç eden; halkların birbiri ile kırdırılmasından çıkarılan güç odaklarının (emperyalizmin) halkların yararına yaptığı/yapacağı hiçbir hamle yoktur. Irak'a uygulanan ambargoyu, "yarım milyon çocuğun ölmesine" değer olarak bulan **ABD Dışişleri Bakanı Albright**, emperyalizmin iğrenç yüzünü yansıtmakta ve insana biçilen değerdeki sahtekarlığı ele vermektedir.

"İster Amerikan ister İngiliz olsun; emperyalizmin tarihi, halklara düşmanlık tarihidir. Emperyalist dönemde zulüm tekelleşmiş, dünya ölçeğine yayılarak kurumlaşmıştır. AB, BM, NATO, vb. kurumlar, emperyalizmin dünya halklarını teslim alma araçlarıdır; düşmanlığın ve saldırganlığın kurumlaşmış biçimidir." (Devrimci Hareket, Sayı:11)

Nitekim, "Kosova'ya insani yardım" bahanesiyle gerçekleştirilen saldırıda, bombaların önemli bir kısmı Kosova'nın ve Kosovalı Arnavutların başına yağmış-

tır. Yolcu trenini vurduğunda, "Ne yazık ki, bu tür operasyonlarda can kaybı olasılığı gözardı edilemez" diyen ve peşinden, mülteci konvoyunu vuran emperyalistlerin yüzü gerçekte Kosovalı Arnavutların nezdinde de ortaya çıkmıştır. Ancak, emperyalist efendilerine biat etmeyi vazife sayan işbirlikçilerin elindeki medya araçları, bu konudaki yakarışları ya vermeye ya da, stüdyolarda hazırlanmış, "özel amaçlı klipler"le gölgelemeye çalışmaktadır. Kosova'nın, NATO saldırıları ile beraber insansızlaştırılma sürecine girdiğini ve kısa bir süre sonra orada yaşamın adeta duracağını söyleyen muhabirlere kulak tıkayarak, konuyu değiştiren TV spikerleri, objektif olarak bu "oyun"un figüranları durumundadır.

Artık, rahatlıkla görülebildiği gibi Kosovalı Arnavutların, Sırpların, Boşnak ve Hırvatların da özgürleşmesi ve kardeşçe bir arada yaşaması mümkündür. Bunun ilk koşulu, emperyalistleri elbirliği ile kovmaktır.

HALKLARIN ÖZGÜRLÜĞÜ İÇİN ANTI-EMPERYALİST MÜCADELE ŞARTTIR

"Görüldüğü gibi dünyanın geri kalan kısımlarında nasılsa Amerika'da da" devrim başarıya ulaşacaktır. Ama evlerin kapısı önünde oturup emperyalizmin cesedinin geçmesini beklemek devrimci bir tutum değildir." (Hüseyin Cevahir)"

Emperyalistlerin gözünde halklar, sadece hükmedilmeye yarar ve onların görevi itaat etmektir. Buna göre, kontrol dışı her dinamik, ölüm kusan silahlarla cezalandırılmayı hak eder. Ancak, emperyalistlerin kendi arasındaki rekabet, halklarla ilişkilerini daha zorlu ve karışık hale getirmektedir. Emperyalist-kapitalizm koşullarında rekabet, hem çapımı büyütmüş, hem de özgün biçimler almıştır. Yüzyılın ikinci yarısında rekabet de, yeni arayışlar da varlığını sürdürür. "Dünya savaşı" biçiminde boğazlaşmak yerine, silahlarını" daha yerel biçimde kullanan veya kullandıran tekellerin kanlı eli, çıkarlarının uzandığı her yerde kendini gösterir. Hammadde, pazar, ucuz işgücü, vb. alanların kontrol edilmesi bir rekabet ve çatışma sebebidir. Bu uğurda emperyalistlerin savaş çıkarma, şantaj, ambargo, işgal, hükümet devirme gibi yöntemlere başvurduğu bilinmektedir.

Emperyalist yönelim içerisinde, dünya jandarmalığına soyunmuş olan ABD, emperyalizmin en saldırgan yüzü konumundadır. Ortadoğu ve Kafkas-

lar'daki petrol rezervleri ve doğalgaz kaynakları üzerindeki denetimini sağlamlaştırmak ve Asya'dan, Afrika ve Doğu Avrupa'ya dek uzanan coğrafyada, ekonomik ve askeri gücünün etkisine dayalı avantajlar oluşturmak ve tahakküm sahasını büyütme ABD'nin gerçek amacıdır.

Hangi görüntü altında olursa olsun, bugüne dek hiçbir emperyalist saldırının halklara en ufak bir yararı olmamış, her seferinde ezilen, sömürülen, kan ve gözyaşına boğulan, halkların kendisi olmuştur. Balkanlar'daki saldırıdan da zarar göreceği olan Balkan halklarıdır. Halklar, doğası gereği kardeşlerdir. Halklara düşmanlık, emperyalizme özgü bir niteliklerdir. Emperyalist haydutları kendi coğrafyasından kovan her halk, özgürlüğün ve başka halklarla kardeşlik ilişkilerinin önünü açmış demektir.

Emperyalizmin sonunu getirecek ve gerçek kurtuluşu sağlayacak olan halkların, bugün için gücünü kullanabilme konusunda sahip olduğu yetersizlikler, emperyalizmin cesaretini arttıran faktörlerin başında gelmektedir. Dünya çapında, işbirlikçilere yüklenen görev ve yapılan destek, halk hareketlerinin boğulmasını amaçlamakta ve dünya üzerindeki her toprak parçasında cirit atabilmenin koşulları yaratılmak istenmektedir.

Emperyalizmin genel veya bölgesel her türden varlığı, halklar için yokluk yoksulluk, sömürü, şiddet ve kandır. Emperyalizmi, halkların yaşam alanlarından kovacak ve varlığına son verebilecek olan tek güç, ezilen halkların örgütlü gücüdür. İşbirlikçi yönetimlerin veya halka karşı rejimlerin varlığına son verecek olanda halkların kendisidir. Dünya coğrafyası üzerinde kendi çiftliği gibi at koşturmayı amaçlayan ABD'nin, üsleri ile beraber kovulması, özgürlükten yana tüm güçler için somut bir hedef olarak gündemleştirilmelidir.

Dış dinamikler gibi iç dinamiklerin rolünü doğru saptayan ve süreçte doğru devrimci tutum takınan siyasal organizasyonlar açısından, emperyalizme karşı durmak ve devrimin olanaklarını büyütme mümkündür.

Devrimciler açısından bu türden süreçler, hem genel, hem de özel boyutları ile değerlendirilmelidir. Genel olanı, emperyalizmin içyüzünü ortaya koymak ve halkların çıkarlarının emperyalizme karşı mücadeleden geçtiğinin vurgusunu yapmaktır. Özeldir ise, bu türden süreçler, daha alt başlıklarla ve ayrıntılandırılarak incelenmeli; doğru bir çözümleme için gerekli olan perspektifin taşları döşenmelidir.

KARŞILAŞILAN HER ÇATIŞMAYI, "İLERİCİLİK" ve "GERİCİLİK"

KAVRAMLARI ÜZERİNDEN AÇIKLAMAYA ÇALIŞMAK, CİDDİ BİR YÖNTEM SORUNUNA İŞARETTİR

Bilindiği gibi dünyada karşılaşılan hemen her çatışmada, tarafları "ilerici" ve "gerici" diye tanımlamak veya eğer iki taraf da olumlanmıyorsa, "it dalaşı" yakıştırmaları yapmak, en sık rastlanan değerlendirme biçimidir. Halbuki "ilerici" veya "gerici" kavramlarını her olaya yakışık düşürmek, sanıldığı denli kolay değildir. Hele ki, ölçülerde keyfiyet, kesinlikle olmamalı, bu konuda özel bir dikkat/hassasiyet sergilenmelidir.

Bugün için Sırbistan yönetimine "ilericilik" sıfatını yakıştırmak, oldukça zordur. Ancak bu konuda önce bir yöntem sorununu tartışmak daha anlamlı olacaktır. Günümüzde, dünya genelinde devrimci dalganın bir durgunluk halini yansıttığı bu koşullarda, dünyada yaşanan gelişmelerin pek çoğunda taraflardan birini belirleyici yanını devrimciler oluşturuyor. Devrimciler, önemli oranda atıl durumdadır. Bu koşullarda süren çatışmalar/gelişmeler; bildiğimiz, farklı dönemlerde ortaya koyduğumuz normlara göre "ilericilik-gericilik" değerlendirmesine mi tabi tutulmalıdır? Her iki tarafın da aradığımız özelliklere uymadığı koşullarda, "it dalaşı" değerlendirmesi mi yapılmalıdır? Gelişmelerde devrimcilerin belirgin bir yerinin olmaması, gelişmelerin sınıfsal niteliğini ortadan kaldırmakta mıdır? Emperyalist saldırıya uğrayanlar devrimciler değilse, emperyalist saldırı haklı mıdır?, vb., vb...

Göründüğü kadarı ile emperyalizm - özellikle ABD- dünya genelinde devrimci dalganın gerilmesinden azami yarar sağlamaya çalışıyor. Potansiyel anlamda bile kendisi için bir tehdit oluşturacağını düşündüğü tüm noktalara, acımasızca saldırıyor. Tüm dünyada medya aracılığı ile kamuoyunu istediği gibi bu amaca yönlendiriyor. Bu genel açıklama paralelinde, Yugoslavya'daki yönelimin niteliğinin önemli oranda, Yugoslavya'da yaşayan halkların sorunu olduğunu söyleyebiliriz. Sırp yönetiminin demokratik olup olmadığı, öncelikle Sırbistan'da yaşayan halkları ilgilendiriyor. Halkların birlikte mi yaşayacağı, yoksa ayrı devlet olarak mı örgütleneceği onların karar vereceği bir konudur. ABD ve NATO'nun bunu belirlemeye hiçbir biçimde hakları yoktur.

Sırp yönetimini "ilerici" olarak tanımlamak ne kadar yanlış ise, "faşist" olarak tanımlamak da o denli yanlıştır. Her milliyetçilik, faşizm ile özdeş değildir. Faşizm, daha çok tekelci burjuvazinin saldırganlığı ile ilgili bir kavramdır. Henüz gerçek anlamda bir burjuvazinin bile oluşmadığı Sırbistan için, bu kavram kullanılamaz. Olsa olsa saldırgan bir küçük burjuva milliyetçiliğidir, söz konusu olan.

Kosovalılar için "gerici" tanımı da yanlıştır. UÇK, tüm Kosovalıların temsilcisi değildir. Tersine, çok küçük bir kesimi temsil ediyor. Bir geçiş anına teka-bül eden bu belirsizlik, kavramlara kurban edilmemelidir.

Kısacası, devrimciler açısından her milliyetçi hareketin desteklenmesi, her bağımsızlık hareketinin kutsanması zorunluluk değildir. Ancak kendi toplumuna" gerçekten demokratik bir açılım öneren, kararlı ve tutarlı hareketlerin desteklenmesi söz konusu olabilir.

EMPERYALİST SALDIRININ AKİBETİ VE MUHTEMEL GELİŞMELER

Başlangıçta Sırbistan'daki önemli askeri tesislerin vurulması, hava savunma sisteminin imhası, askeri alt yapının çökertilmesi gibi, sadece askeri hedeflere yönelen hareketin başarısızlıkla sonuçlanması ile operasyon genişledi. Bu durum Sırbistan'a, Kosova'nın insansızlaştırılması için tarihi bir fırsat verdi. Silahsız Arnavutlar karada silahlı Sırp milislerle karşı karşıya getirildi. (Bu noktada UÇK'nın gerçekte hiçbir şey olmadığı ortaya çıktı. NATO'nun yoğun hava desteğini alan UÇK'nın aslında önemli bir saldırıya geçmesi gerekirdi)

Sırp savunması, nükleer bir saldırıya bile karşı koyacak kadar güçlü. Önemli askeri tesisler yerin onlarca metre altında ve arazi koşullarına göre çok iyi kamufle edilmiş. NATO bombardımanı aylarca sürse bile, bu askeri yapıya büyük zararlar vermek çok olası değil (Kısacası Sırbistan Irak değil). Kara hareketi ise, çok büyük kayıpları göze almak anlamına geliyor. Bu koşullarda NATO'nun savaşı genişletmekten başka çaresi yok. Sırbistan'ın deniz ile bağını kesmek için Karadağ'ın federasyondan kopmaya zorlanması muhtemeldir. Bu da Sırp saldırılarının Karadağlılara yönelmesine neden olacak. Sırbistan ile bağlarının kopmasından korkan Hırvatistan ve Bosna Sırp'ları da çatışmanın içine gireceklerdir. Kısaca çatışmanın

büyümesi kaçınılmazdır. Kabaran Sırp milliyetçiliği, geri adım atılmayacak noktaya gelmiştir. NATO ve ABD, kolay kazanılan Irak başarısından sonra prestij peşindedir. Müdahalenin "sonrası" halen sisli bir görüntü olma özelliğini taşıyor. Belki bir çıkış olarak çok büyük bir rüşvet karşılığı, Rusya'nın satın alınması ve Rusya'nın Sırbistan'ı ikna etmesi gündeme gelebilir. IMF görüşmesinden hemen sonra Rus gemilerinin Akdeniz'e açılması, rüşvetin tahmin edilenin çok üzerinde olacağını düşündürüyor.

Saldırı, giderek ekonomik kaynaklara yöneliyor.

Gelinen noktada NATO için önemli olan, "onurlu bir çıkış"tır. Kosovalı Arnavutları zaten çoktan unutmuş görünuyorlar. Askeri olarak Sırlara hava hareketi ile önemli bir kayıp verdiremeyecekleri anlaşılmuş durumda Saldırıların şimdiki hedefi, ekonomik kaynaklardır. Şimdiden Sırp ekonomisine önemli darbeler vurulmuş görünüyor. Ekonominin çökertilmesine Sırların daha uzun süre seyirci kalması beklenemez. NATO, henüz hazırlıksız olduğu bir kara savaşına zorlanabilir (Bu noktada, Sırp askerlerinin Arnavutluk'a girmeleri sadece bir mesajdır. Mesajın da yerine ulaştığı görülüyor). Kara hareketi kaçınılmaz ise, bu savaş NATO tam hazır olmadan başlayacaktır. Kara savaşı zorlaması, NATO'da çözümlere yol açabilir. Çünkü burada söz konusu olan, aylarca-yıllarca sürecek bir savaş ve binlerce ölüdür. Buna kimse hazırlıklı değil.

Sırp'ları, "Batı'nın da kabul edeceği bir barışa zorlayacak olan ülke, Rusya'dır. Rusya, şimdiden böyle bir misyona soyunmuş durumda. NATO'dan, önemli ekonomik ve siyasal kazanımlar karşılığında, Rusya Miloseviç'i barışa ikna edebilir. Bu durumda, azil sürecindeki Yeltsin de biraz daha rahatlamış olur. NATO, Sırbistan karşısında savaşta kazanamadığı başarıyı, savaş sonrası "barış"ta kazanacak gibi görünüyor. Sırp ekonomisinin yeniden inşası için yapılacak "yardım"lar onu emperyalist-kapitalist sistemin bir parçası haline getirebilir. Savaş, asıl hedefine o zaman ulaşmış olacak. (Son günlerde saldırının daha çok sanayi tesislerine yönelmesinin nedenlerinden biri de bu olsa gerek).

EMPERYALİZM, BALKAN HALKLARINI TESLİM ALAMAYACAK; ZAFER, DİRENENLERİN OLACAKTIR!...

DÜN - BUGÜN DİYALİKTİĞİ

“SAĞ” EĞİLİM, YENİLĞİ ORTAMINDAN ALDIĞI GIDA İLE BESLENEREK ÇİMLENMİŞTİR

“(…) Akşam, 1982 yılında daha organize bir şekilde başlatılan kır pratiğinin mihmarlarından biristiyken, kır pratiğini, aradan pek de uzun bir zaman geçmeden reddetme yoluna gidiyor.” (Randevuyu Dağa Verdik, s:10)

Geçmiş değerlendirmeye yoluna gidenlerin, salt duyularla hareket etmesi veya çok basit/sıradan görüngülerin oluşturduğu kanaati ölçü alması yanıltıcı olur. Bu tür değerlendirmeler, en azından “arka plan” a yabancılık sıkıntısı çekecektir. Bu nedenle biz, bugüne dek örgütsel geçmişimizle ilgili yaptığımız değerlendirmelere malzemeyi -mümkün olduğunca - gelişmelerin en içinden aldık.

Eğer kimi şahısları bir “şahıs” olmanın ötesinde, bir eğilim olarak değerlendirecek olursak; hem sosyal/siyasal tanımlamaların yaşamla bağımlı daha gerçekçi kurabilecek, hem de kişiler üzerinden değerlendirme yapmanın çeşitli sakıncalarını aşmış olacağız.

“Güney”de başlatılan tartışmalar, ilk etapta ve doğal olarak, alınmış olan fiziki/örgütsel darbeler sonrasında “Ne olacak şimdi?”nin arayışını içeriyordu. Darbe yemiş olmanın görünür/görünmez pek çok etkisini üzerinde taşıyor olsa da oraya toplananların büyük çoğunluğu, 80 öncesinin sıcaklığını henüz yitirmemiş olmak ortak özelliği ile tanımlanabilirdi. Tartışmalarda açığa çıkacak ve giderek büyüyecek olan ösağö eğilime, Devrimci Yol’un doğrudan bir sonucu olarak bakmak ne denli yanlış ise; bunun oluşmuş, homojen ve her an etkinliğini kurmaya hazır olgu olarak mütalaa edilmesi de doğru değildir. Hatta o zeminde, ülkedeki siyasal pratiğe müdahale edip, sonuç alabilecek nitelikte bir ilişki ağı ve irade olabileseydi; aynı zeminden çok daha farklı kararların çıkması da mümkün olabilirdi. Özellikle, yaşama cevap verme yetersizliğini ve örgütsel dağılımlığı, kalıcı bir öge olarak bağrında taşıyan süreç ilerledikçe; “her koşul altında mücadelenin yükseltilmesi gözetilmelidir” bilincine sahip olmayanların duruşu, giderek örgütsel bir edilgenliği ve örgütsüzlüğü işaret etmeye başladı.

İlk bir araya gelindiğinde, yenilgi “partinin ve cephenin” oluşturulamamış olma-

sına bağlandı. Hatta o koşullarda bile bir partinin kurulması gerektiğini savunanlar oldu. Ancak, sonradan sürecin ağırlık merkezinin örgütsüzlüğe doğru çeken gelişmelerle, eğilim farklılıkları iyice belirdi. Özellikle kırdan tartışmaya katılanlar, sürece müdahaleyi ve merkezileşmeyi öneriyordu. Böyle bir önerinin pratiğinin içinden gelmiş olması, ilerde “sağ” eğilimi geliştirecek olan fikirlerin ise -en azından- mayalayıcısının “T.Akşam ve çevresinin” olması, konunun anlaşılması açısından önemli verilerdir. “Güney”deki tartışmalarda T.A’nın ilk etapta önemli bir etkinliği söz konusu değildi. Ancak, geriye kalan kadroları öncelikle tanımaya çalışıyordu. Bir yandan, kır pratiği ile ifadesini bulan düşüncelere karşı çıkmazken; diğer yandan, bu düşünceyle tamamen çelişen ve giderek bir **fikri sistematik** oluşturan düşünceleri yakın çevresine aktarıyordu.

Bir fikri sistematik, “bir gece ansızın” ortaya çıkmayacağı için, söz konusu “sağ” eğilim, Avrupa zemininden tohumlanan ve yenilgi ortamından aldığı gıda ile beslenerek çimlenen bir olgu olarak değerlendirilebilir. İlginç bir anektod olarak anımsanmalıdır. O süreçte (82 sonbaharında), dost bir örgütten, “içerdekilere” iletilmek üzere **“Sizinkiler Avrupa Komünizmini savunmaya başladı, bilginiz olsun; müdahale edin!”** biçiminde mesaj gönderilmişti.

Tartışmaların ürünü olan 43 sayfalık broşürde iki farklı eğilim, çok net bir biçimde açığa çıkmıştı. Son tahlilde örgütsüzlüğü işaret eden sağ eğilimin cisimleştiği unsurlar, ilk etapta; sürece iradi müdahalenin aracı olan Giçici Platform’un oluşumuna ve cephenin kurulmasına karşı çıkmadı. FKBDC hakkında, 1983 ilkbaharında oldukça iyimser beklentilerin olduğu bilinmektedir. Ancak, belirli bir “iç çevre” içinde de olsa, bu dönemde bile tümüyle örgütsüzlüğü gerektirecek düşüncelerin aktarılmasından geri durulmuyordu. Sağ eğilimin giderek netleşmesi, kendi iç bütünlüğünü gözetken adımların atılmasını da beraberinde getirdi. Bu adımlardan biri de, yakından tanınmış olan etken kadrolar içinde, seçiciliğe gitmek ve bazılarının etkisiz kılınması için çaba harcamak oldu.

Cephenin “batı”daki faaliyetlerinden özellikle Devrimci Yol sorumlu iken, bu doğrultuda önemli hiç bir şey yapılmadı. 83 yazından itibaren yurt dışındaki Devrimci Yol kadroları arasında sağ eğilimin

önemli bir ağırlığı oluşmuştu. Bir yandan Cephe’yle ilişkiler askıya alınmaya başlar-ken, diğer yandan, platformdan habersiz olarak, Türkiye’deki ilişkiler ile bağ kuruyor ve tasfiyesi öneriliyordu. 83-84 kışından itibaren Devrimci Yol’un yurt dışı kadroları arasında ayrışma tamamlandı. 84 ilkbaharında, tasfiyeci politikalara hizmet ettiği gerekçesiyle platform kendini fesh etti; Cephe’den de çıkıldı. Cephe’den ayrılmada, tasfiyeci çevrenin hem doğrudan, hem de dolaylı olarak çok fazla rolü oldu.

Tüm bu gelişmelere bağlı olarak diyebiliriz ki, ayrışma sonrasında kıra, iletişim amaçlı olarak gönderilenler, örgütlenme için değil, tasfiye için gelenlerdi. Ancak bu, o an’a kadarki kır pratiği ile karıştırılmaması ve o pratiğinin niteliğini gölgelememesi gereken bir durumdur. Yaygınlığı ve özgünlüğü ile de dikkat çeken bu pratik, bir gerilla pratiğidir. O süreçte kırsal alanda diğer siyasal yapılanmalarla dayanışma, oldukça üst düzeylere ulaşmıştı. Özellikle PKK ile Devrimci Yol’un kırsal alanda önemli güçlerinin varlığı ve bu bölgelerin PKK’nin etkili olduğu bölgelere yakınlığı -iç içeliği- bu dayanışmayı artırdı.

Yazımız bir tartışma metni olmadığı için, söz konusu pratiğin, Partizan dergisinin 31. sayısında “barınma amaçlı bir çalışma olarak nitelenmesini, bir hafıza kaybı olarak değerlendirmekle yetiniyoruz. Devrimci Yol’a “gerillacılığı” yakıştıramayanlar, hafızalarında yer almıyor olabileceğini düşündüğümüz kimi bilgilere yazılı kaynaklardan da ulaşabilirler. Devrimci Yol’un, 12 Eylül öncesinde de adını attığı **Devrimci Savaş Birlikleri**’nin, tüm ülke sathına yayılan bir çeşit gerilla örgütlenmesi olduğunu hatırlatmanın; her dönemi salt kendi pratiği ile açıklamayı sevenlerin üzerinde bir etkisi olur mu bilemiyoruz; ama yine de hatırlatma gereği duyuyoruz.

Tarihin doğru okunabilmesi, başlı başına bir yetenek gerektirir; hele ki söz konusu olan bir devrimci hareketin “içsel sorunları” ise, böyle bir yetenek ihtiyacı kendini daha şiddetli biçimde hissettirir. Hareketin bağrında gelişebilecek ve zamana yayılan biçimde sonuç verecek olan **kemirici dinamiklerin**, dışarıdan bakıldığında görülmesi/anlaşılması güçtür. Söz konusu olanın Devrimci Yol olması, pratiğindeki yaygınlık ve çeşitlilik sebebiyle, “görüntüden sonuç çıkarma” yönteminde yanılma yüzdesini artırıyor. İyi biliriz ki, örneğin gerillanın sadece kıra çıkışı ile kırdan dönüşü

VE GEÇMİŞE DAİR ANALİZLER

meselesini bile, arka planı ile birlikte anlayabilmek için, gerillanın kendi ağzından yapılmış açıklamalar dahi yeterli değildir. Aynı şekilde, oluşturulmuş olan Geçici Platform'un, ilişkileri toparlama amacıyla neden yetersiz kaldığı da bir soru işareti olarak kafalara takılabilir. Bu ve bunun gibi çeşitli meselelerin, aslına sadık kalarak yorumlanabilmesi, yapılacak olan izdüşümleri, sürecin tam ortasından yapabilmek bilgisini ve yeteneğini gerektirir.

Yazının diğer bölümlerinde de belirttiğimiz gibi, ayrışmalar/saflaşmalar, iç mücadele ve yönlendirmeler; kılıçların karşılıklı çekilip, "kozların" paylaşıldığı, karşılıklı cepheleşme biçiminde bir netliği içermiyordu. Bu durum, süreçte etkili olma araçlarına dönemsel bir özgünlük kazandırmıyordu. Farklı bir tarihsel süreçte, daha başka sonuçlar üretebilecek bu iç mücadele, o günün koşullarında tasfiyecilik lehine sonuç verdi.

Geçici Platform'da yer alanların, çeşitli nedenlerle aynı mekanda bulunmuyor olması, belirli kesimlere daha fazla müdahale şansı verdi. Özellikle süreci etkileyebilecek olanlar, yurt dışında değildi. Kırdaki ilişkiler başlangıçta, PKK'nin sonradan yaptığı tarzda güçlü müdahaleleri yapabilecek şekilde oluşturulmaya çalışıldı. Diğer alanlardaki örgütlenmeler, buna paralel tarzda geliştirilemezken; bu tür bir mücadelenin ihtiyacı olan ideolojik-politik gıda için gerekli olan akışkanlık da sağlanamadı (üretkenliği ve iletişimi güçleştiren iç meseleler sebebiyle). Yüzlerce kişiden oluşan ve şehirler arasında dolaşan "Ana Gerilla Birliği" tarzındaki örgütlenmeler, dönemin koşullarına denk düşen yapılanmalar değildi. 5-8 kişilik küçük birimler tarzında yapılanma önerisi ise çeşitli nedenlerle kabul ettirilemedi.

Kırsal alanda oluşturulmuş bu askeri yapılanmalar, "kendi varlığını koruma" amacını çokça aşan biçimde, neredeyse güçlü bir siyasal hareketin politik mücadelesinin bir aracı gibi örgütlenmişti. **Bölgesel Gerilla Birlikleri**'nin yanında, bölgenin tümünde faaliyet sürdüren, **Seyyar Ana Gerilla Birliği** oluşturuldu. Gizlenmesi, kamufle olması çok güç olan bu yapı, belki bir anlamda gerillalara moral veriyordu; polis ve askerler küçük çaplı çatışmalardan kaçınıyordu. Ancak, sık sık yer değiştirmeler sırasında, kayıplar arttı ve ilişkilerde giderek bir tıkanma belirdi. Anlaşılabilir olan bu olgu, aşıcı çabalarla üs-

tesinden gelinebilecekken; gerilla mücadelesinde ısrar ve çözüme dair çabalar yerine, -bazı çevreler tarafından- **tıkanmanın istismarı** yoluna gidildi. Kıra, "cephe" adına gönderilenler, yalnız bırakıldı. Örgütsüzlüğün ve tasfiyeci eğilimin kır dışında ağırlık kazanması yolunda "ustaca" çaba ve manevralar gerçekleştirilirken, bu atmosferin gerilla tarafından da solunarak içselleştirilebilmesi amaçlandı. Maddi destek kesilmeden önce, "bakın yürümüyor" düşüncesi yaygınlaştırılarak, direncin kırılması için çalışıldı. Hatta bu öyle bir noktaya varıldı ki, ülkedeki ilişkilerin "gerekleri" nedeniyle dışarı çıkması zorunlu olan ve süreçte etkili olabileceğine sahip olan kişiler, dönüşe zorlandı. Tabii bu zorlamada sonuç alabilmek için kullanılan yöntemlerde, ahlaki ölçüler içerisinde kalındığı söylenemez. Kırdakilerin sürece aktif katılımı yerine, **yönlendirilmiş taşıma bilgi** ile yetinmesi sağlanabilince, süreçte kırdaki ilişkiler için geriye sayma başlamış oldu.

Yurt dışında örgütsüzlüğü savunan düşünceler, 1983 ilkbahar ve yaz aylarından itibaren oldukça net bir şekilde ifade edilirken, "kır"a fiili desteğin kesilmesi, 84'ün yaz-sonbahar döneminde oldu. Başlangıçta tartışmalar yurt dışında sürdüğü için, tartışma konularından -kırdakilerin- yeterince bilgilenmeleri yoktu. Ancak, kıra özellikle tasfiyeci çevrenin düşüncelerini aktarmak için gidip gelenler oldu. Bu kişiler, özellikle kırdaki ilişkilerde yaşanan tıkanmayı ön plana çıkardılar. Sıklıkla, "bu işin bu şekilde gitmeyeceği" vurgulandı. Yine de, tasfiyeciliğin içerdiği gerçek eğilimin geniş bir kesime ulaştırıldığı, tabana yayıldığı söylenemez. Kırdan asıl tepki, bu süreçte değil, yurt dışında "Geçici Platform" dağıtılıp, kıra her türlü destek kesilince geldi. Nitekim dönüş sonrasında edinilen izlenimler, tasfiyeci çevre tarafından kıra yapılmış olan müdahalenin sonuç vermiş olduğunu gösterdi. Yer yer "her iki kesime de karşıyız" biçiminde yapılan tanımlamanın, tasfiyeci düşüncelerin örtük bir savunusu anlamına geldiği görüldü.

Yaptığımız bu çalışma, hafızalarda bir tazelenmeye sebep olurken, aynı zamanda objektifini Devrimci Yol'un falanca dönemi veya özelliği üzerinde tutmak isteyenlere de -en azından- tarihi gerçekliklere sadık kalabilmekte yardımcı olacaktır. Tabii ki Devrimci Yol'un geçmişi bu sınırlı çerçeve içine sığdırılabilecek bir olgu değildir; hatla doğası gereği, "bakanın, duruşuna bağlı

olarak farklı şeyler göreceği" özellikler taşımaktadır. Böyle bir çalışmanın, siyasal süreçleri inceleme yönteminin nasıl olması gerektiğine dair de bir yol göstericilik taşıdığına inanıyoruz.

Üzerinde, Marksist yöntemin aydınlatıcı fenerini tutmaya çalıştığımız, 80-85 süreci içerisinde yer alan yoldaşlar için, kimi ayrıntılar, birebir uyuşma göstermeyebilecekler; ama önemli olan, dünün gerçeklerini bütünlüklü bir perspektif içine sığdırarak, bugüne izdüşürebilmektir. Bu tür çalışmalar, gelişmeleri kronolojik bir sıralama içinde aktarmakla yetinen "tarih" yazılarından farklı nitelikler taşır. İç içe geçmiş kimi olgular vardır ki, salt bir fotoğraf karesi olarak ele alınıp yansıtıldığında; ya içerdiği anlam büyük ölçüde zayıflar ya da yanlış anlaşılmalara sebep olur. İzlediğimiz yöntemle, bu olasılığı minimum düzeye düşürdüğümüzü inanıyoruz. Ancak, yine de yer yer tekil kimi haksızlıklara sebep olmuş veya bazı halkaları, sürecin tanımına katmakta eksik davranmış olsak bile, devrimci pratik içerisinde bunun aşılmasının güç olmayacağını düşünüyoruz.

Çalışmamızı, Devrimci Yol'la ilgili olarak daha önce yaptığımız bir tanımlama ile bitirmek istiyoruz.

"Bugün 'yakın' çevremizde gözlediğimiz; geçmişini inkar, devrimci değerlere yabancılaşma ve reformizmi bayrak edinme biçimindeki yön alışlar 'geçmiş tekrar etmeme' gerekçesine dayandırılmaktadır. Yaşamın canlı pratiği doğası gereği hiçbir tarihsel konjonktürde tekerrür etmez. 'Yenilik', geçmişle köprülerin atılması değildir. Tarihin diyalektiği, bugünün problemlerini çözerken düne gitmeyi, dünü bugüne taşımayı ve yarını bu bağlam içerisinde tasarlamayı şart koşar. THKPIÇ'den DEVRİMCİ YOL'a, DEVRİMCİ YOL'dan BUGÜNE UZANAN SÜREÇ, ÇENGELLERİ SOSYALİZME ASILI BİR MERDİVEN GİBİDİR. Geçmişle aramızda, aştıkça yükselmek, yükseldikçe aşmak biçiminde bir diyalektik bağ söz konusudur." (Devrimci Hareket, sayı:1)

Bu merdivenin basamaklarında bugüne dek kırılma, eksilme, vb. oldu; bugün de olabilir; ama, sosyalizme asılı olan çengellerini oradan koparmaya ve "serüveni bitirmeye" hiç kimsenin gücü yetmez!...

YÖNTEMDE USTALIK, KAVGADA BAŞARI İÇİN ŞARTTIR!..

Marksizm, çevirisi yapıp önümüze konmuş, sayısı belli kitaplar toplamından ibaret değildir. Eğer böyle olsaydı, marksist olmak, çok daha fazla sayıda insana nasip olurdu. Marksizmi doğru okuyabilmek başlı başına bir yöntemi gerektirir; ama bu, marksist olmak için **yeter bir yol** değildir. Bilgiyi kitaptan taşırken -adeta- avuçlayarak almak, yarardan çok zarar getirir. Zorlu dönemeçleri uğrak edinerek gelişen teorik düşüncenin, hazır konma şansını doğurduğu sanısı bir yanılgıdır. Bilginin gelişip şekil alması gibi, edinilmesi de belirli uğraşları gerektirir. Hiçbir marksistin hazır bilgiye konma şansı yoktur; çünkü, Marksizm "hazır bilgi" değildir. Hele ki **eklektizm** ve belirli bir ilkedan yoksunluk biçiminde dışavuran **bir yöntem dahilinde araştırma tembelliği**, Marksizmle hiç de barışık olmayan bir özelliktir.

Marksizm, "Devrimci teori olmadan, devrimci hareket olamaz" (Lenin, Ne Yapmalı, s:32) der; ama, "pratik, ilk veridir" diyen de Marksizm'dir. Bu nedenle tarihsel diyalektiğin bize sunduğu "nimet"leri, içerdikleri teorik ve pratik bileşenlerin bütünleyiciliğini kavrayarak edinmek gerekiyor. Devredilenin hakkını verebiliyorsa eğer, en son gelişen hareket, en avanjlı hareket sayılır (Yaşça eski bir hareketin bağrında taşıdığı tecrübe ve birikimi tartışma konusu etmiyoruz). Buradaki avantaj, vaktinde pahalya mal olmuş deneyimlerden yararlanabilme ve eskiden kaçınılmaz gibi görünen yanılgılardan kaçınabilme şansındır.

Eğer Marksizm hazinesine, kavganın iltiyaçlarını karşılamak için değil de, çe-

şitli nedenlerle oluşmuş ve gelişmeye ayakbağı teşkil eden olguları savunmak üzere başvuruluyorsa, -belki- "uygun" alıntılar bulunacaktır; ama, **katledilen** asıl olarak Marksizmin kendisi olacaktır. Örneğin insanların "çok az bir teorik eğitimle, hatta hiç eğitilmeden, hareketin pratik önemi ve pratik başarıları yüzünden" harekete katılmış olduğu bir durumda Raboçeye Dyelo'nun Marks'tan yaptığı "ileriye doğru atılan her adım, her gerçek ilerleme, bir düzine programdan daha önemlidir." biçimindeki aktarma için, Lenin şunları söyler: "Teorik kargaşalık döneminde bu sözcükleri yinelemek tıpkı bir cenazede yaşlılara 'gözünüz aydın!' demeye benzer. Üstelik Marx'ın bu sözleri, içerisinde ilkelerin formülasyonundaki seçmeciliği şiddetle mahkum ettiği Gotha programı konusunda yazdığı mektuptan alınmıştır" (Ne Yapmalı? s:31)

Bir hareket ne denli ortak bir yürüyüş ise de, her hareketin kadroları içerisinde, bu yürüyüşün önünde yer alanlar vardır. Önde yürüyenlerin omzuna, çoğu kez, kaldırılabileceklerinin bir miktar üzerinde bir yük biner. Gerçekte bu durum, devrimciliğin kendi doğasında vardır. Çünkü devrimcilik zaten bir çeşit önde yürümektir. Bunun hakkını verenler; kendilerini kavga hattının önemli yerlerinde bulurlar ve mücadelenin hiç eksik olmayan "sürpriz"leri ile boğuşmada büyürken, daha da zorlu kavgaların teorik ve pratik silahlarını kuşanırlar. **Önderlik**, bu türden yetilerin biçimlendirdiği bir sıfattır. İşte önderlik sıfatını böyle bir yoldan geçerek kazananlar için, Lenin'in sözünü ettiği ödevi gerçekleştirmek zor olmayacaktır.

"Önderlerin ödevi, özellikle, bütün teorik sorunlar üzerinde giderek daha çok bilgi edinmek, günü geçmiş dünya görüşlerinin geleneksel lakırdılarının etkisinden kendilerini giderek daha çok kurtarmak ve sosyalizmin bir bilim durumuna geldiğinden bu yana, bir bilim olarak yürütülmek, yani irdelenmek istediğini hiç mi hiç unutmamak olacaktır." (Engels'ten aktaran Lenin, Ne Yapmalı?, s: 34-35)

İşte Devrimci Yolculuğun normları, bu bilinçle ve yıllara yayılan teorik ve pratik birikimin içinden damıtılarak oluşturulmuştur.

Bir şeyin doğrusunu yapmak/bulmak gerektiğinde devrimcilerin elinin altında, onlara Devrimci Yol'u göstermeye hazır, hazine zenginliğinde bir yöntem vardır. Gerek yazılı kaynaklar, gerekse taşıyıcı özneler üzerinden yürüyen deneyim birikimi, müthiş bir zenginliktir. Bunun doğru kullanılabilmesinin yolları da aynı birikimin içeriğinde gizlidir. Bir **Devrimci Yolcunun** sahip olması gereken öncelikli niteliklerden biri de, yöneme ulaşma, bilgiyi edinme yolunda tembelliğe düşmemektir. Gelişmeleri, nedenleri ile beraber açıklayabilmek, hem doğru tutum alma imkanını verir, hem de olumsuz gelişmeler karşısında duyguları öne çıkaran **ölçsüz tavır alışları** önler. Devrimciler, attıkları adımları gerekçeyleme güçlüğü çekmemelidir. İçselleşmiş bir devrimci kimliğin gereği olan doğru bir duruş için, açıklanamayacak hiçbir ayrıntı yoktur. Kayıplar gibi kazanımları da, "felaket"ler gibi sevinçleri de açıklamak; istikrarlı bir yol alabilmenin önemli koşuludur. Devrimci zeminlerde yoğunlaşan katılımlara seviniyor, "dökülme"lere ise anlam veremiyor ve sadece üzülüyorsa, kavrayışta bir eksiklik var demektir. Devrimcilerin yaşam tüzüğü, hareket disiplini ve ilkelerinin olmasında bir terslik yoktur. Terslik, bu olguların içeriğini dolduran neden-sonuç ilişkisini kuramayıp; "ilke", "onur" gibi kavramların oluşturduğu ağırlığa sığınmaktır. Şeref, haysiyet ve onur aynı anlama gelen kelimelerdir ve bunlara çok sık başvurulduğu bilinir. Gerektiğinde elbette ki başvurulacaktır ve bu konudaki direnç, ölümüne olmalıdır. Ancak, her vesileyle ilke ve onur kavramlarına sığınmak, giderek bu kavramları ve radındaki içeriği aşındırır. Önemli olan, neyi ne için yaptığını bilmektir.

Devrimcilerin yaşam tüzüğünün, hareket disiplini ve ilkelerinin olmasında bir terslik yoktur. Terslik, bu olguların içeriğini dolduran neden-sonuç ilişkisini kuramayıp; "ilke", "onur" gibi kavramların oluşturduğu ağırlığa sığınmaktır. Şeref, haysiyet ve onur aynı anlama gelen kelimelerdir ve bunlara çok sık başvurulduğu bilinir. Gerektiğinde elbette ki başvurulacaktır ve bu konudaki direnç, ölümüne olmalıdır. Ancak, her vesileyle ilke ve onur kavramlarına sığınmak, giderek bu kavramları ve radındaki içeriği aşındırır. Önemli olan, neyi ne için yaptığını bilmektir.

Ancak, her vesileyle ilke ve onur kavramlarına sığınmak, giderek bu kavramları ve radındaki içeriği aşındırır. Önemli olan, neyi ne için yaptığını bilmektir.

Kavganın amansız biçimler aldığı ve yoğunlaşarak sürdüğü ülkemizde, öncünün rehberliğinde oluşturulan YOL'da yürümek, bu YOL'un gereklerini el titremez bir kararlılıkla yerine getirmek; aynı zamanda verilen mesajları doğru anlamakla mümkündür. Yukarıda da belirttiğimiz gibi mesele, teori veya pratik üzerine yapılacak bir önem tartışmasına indirgenmemelidir. Bizlere niteliğini veren, koşullar karşısında en uygun ve gerekli duruşu tayin edebilme yeteneğidir. Bu, aynı zamanda Devrimci Yolculuğun ayırt edici özelliklerindedir. Bir Devrimci Yolcu "eylem yapmak yanlıştır" demez. "Fazla eylem yapmayalım" da demez. Eylem koşulları yoksa "şimdilik eylem koşulları yok; bir an önce bu koşullar yaratılmalı ve uygun düşecek tarzda eylemler geliştirilmeli" diye düşünür. Diktatörlüğün, 24 saatini halka karşı kullanır duruma geldiği bu günkü koşullarda, gerçekte her dakikada bir eylem yapmanın gerekliliği vardır. Bu gereklilik, koşullarla bağlantı içinde değerlendirilir. Çünkü, koşulları dikkate almamak da Devrimci Yolculuğa uymayan bir tarzdır. Örneğin polis, miting alanlarında yoğun ilgisinin olduğu saptanmış ve bunun zarar verdiği kanaatine varılmış olsun. Bu noktada yapılması gereken şey; buna rağmen ve hangi önlemler alınarak alana çıkılabileceğinin saptanmasıdır. Bu saptama sonucunda, geçici olarak "çıkıma" kararı da alınabilir; ancak bu kararın, edilgenliği besleyici bir etkide bulunmaması için özel bir çaba harcanmalıdır. Çünkü Devrimci Yolcular, geriye çekilirken de örgütlü çekilir ve süreci, daha güçlü biçimde ileri fırlamak için bir hazırlık biçiminde değerlendirirler.

Yoldaşlarımızın üzerinde kafa yorması gereken meselelerden biri de ölçülülüktür. Devrimciler, kantarın topuzuyla hırçın biçimde oynamazlar. Kontrollü bir el, topuzu uygun bir şekilde, en doğru yere çeker. Burada sahip olunması gereken ölçünün en ideal norma ulaşması, hareketimizin verdiği güdadan doğru biçimde beslenebilmekle mümkündür. "Eylem yapılmalıdır" diyen de hareketimizdir; "Gözlerimi kaparım vazifemi yaparım, edilgenliğine düşülmemelidir" diyen de... Bunların bir çelişki değil, bir tarzın bileşenleri olduğunu kavramak ve hayata geçirebilmek, aynı zamanda bir devrimci Yolculuk testidir. Bu testten tüm yoldaşlarımızın başarıyla geçeceğine inanıyoruz.

Devrimci bir yapılanma için söz konusu işleyiş, bir yetkinleşme/olgunlaşma belirtisi olarak değerlendirilmelidir. Ükenin dört bir yanında, ne örgütlenmenin kendisinin ne de kavganın ritminin aynı olma olasılığı yoktur. Bu sebeple, yerel olanın özgünlüğünü dikkate alabilme esnekliği, merkezi yapılar için bir kalite ölçütüdür.

DOĞRU KAVRANMIŞ BİR YÖNTEM, ÖRGÜTÜN KİMYASINI DÜZENLER VE YOLDAŞLAŞMAYI GÜÇLENDİRİR

Bir tek örgütte veya çeşitli örgütlerden oluşan yapılarda politika üretme, uygulama ve sonuç alma konusundaki potansiyel kapasitenin harekete geçirilebilmesi için örgütsel uyum şarttır. Örgütsel zaaf- lar, tek tek militanlar üzerindeki disiplini ve varolan enerjiyi kullanabilme verimini düşürürken; aynı etkenler, yönetici organların politika üretimine ve taktik hesaplarına negatif etkide bulunur. O güne kadarki eylem çizgisini, alınmış olan sonuçları ve mevcut kadroların enerjisini yoğunlaştırabilme yeteneğini dikkate alan ve bu öğelerin, geliştirilecek hareket tarzı üzerinde etkide bulunmasına olanak tanıyan yönetici mekanizmalar, söz konusu olumsuzlukların etkisi sebebiyle gerekli verimi göstere- mezler.

Koşulları çok iyi tahlil eden ve gerekli müdahaleleri doğru biçimde tanımlayan bir öncü, örgütsel yetersizlikler karşısında, harekete geçme tercihini erteleme/geciktirme yoluna gidebilir.

Çeşitli dönemlerde harekete geçen ve siyasallaşma eğilimi gösteren kitlelerde, yükselen dalgayı tutabilmek, gelişmesine olanak tanımak ve yenileri için çaba harcamak siyasal örgütlenmeler için zorunlu bir görevdir. Kitlelerin durumunu dikkate almayan ezbere fiiller ve hazır politika biçimleri ile yetinilmeyecekse; bir devrimci hareket için kitlelerden gelen sinyalleri doğru çözümlenmek ve gereklerini yerine getirmek büyük önem taşır.

Devrimci bir örgütlenme, karşılaşılan köklü veya konjonktürel değişimleri, yaratıcı bir üretkenlikle karşılayabilmelidir. Birimlerin, merkezi politikaları kavrayarak kendi alanlarına indirgeyebilmesi ne denli önemli ise, ani gelişmeler karşısında bu politikaların özünden sapmadan çözüm geliştirebilmek de o denli önemlidir. Birimler, ısmarlama fiillerle yetinemezler. Özellikle, kavganın her zaman şiddetli geçtiği ve soluklanma fırsatının pek olmadığı bizim gibi ülkelerde birimlere insiyatif tanıyabilmek çok önemlidir. Devrimci bir yapılanma için söz konusu işleyiş, bir yetkinleşme/olgunlaşma belirtisi olarak değerlendirilmelidir. Ükenin dört bir yanında, ne örgütlenmenin kendisinin ne de kavganın ritminin aynı olma olasılığı yoktur. Bu sebeple, yerel olanın özgünlüğünü dikkate alabilme esnekliği, merkezi yapılar için bir kalite ölçütüdür.

Birimlerde "hata yapabilme hakkı" iki kenarı keskin bir bıçak gibidir. Hareketin ve gelişmenin koşullarından biri olan yerel insiyatif ne denli önemliyse, merkezi politikaların ana doğrultusunu bozucu/frenleyici etkide bulunmamak da o derece önemlidir. Bu sebeple hareketin merkezi politikalarını kavrama ve kavratma işine özel bir önem verilmelidir.

"Öncü, rolünü oynayabilmek, kitlelerin enerjisini güçlendirebilmek ve kanalizasyon edebilmek için taktik çizgisini bu kitlelere içine yayma yeteneğine sahip olmalıdır. Bu da, bu çizginin önceden tüm militanlar tarafından özümsemesini gerektirir. Ama militanların dışarıda kollektif bir iradenin etkili üyeleri olarak hareket edebilmeleri için, tek bir yönetimin, militanların arasındaki sağlam uyumu güvence altına alması yetmez;" militanların devrimci yükseliş dönemlerinde genellikle çok hızlı gerçekleşen politik yönelişlerdeki değişimleri de çok hızlı bir biçimde kavrayabilmeleri gerekir." (Latin Amerika Solu Kendini Sorguluyor, M.Harnerker, s:181-182)

Varolan bir örgütün devamlılığını sağlamak bile, başlı başına güç olan ve özel yetenekler gerektiren bir olaydır. Ancak, örgütün olmadığı bir yerde bir örgüt kurma hazırlığı yapmak ve bunun gereklerini yerine getirerek sonuçlandırmak, çok daha zordur ve hatta son derece çeşitli yüklerle başbaşa kalma olasılığı nedeniyle de özel bir "cesaret" gerektirir. Hemen tüm" örgütlerde, bu "cesaret anı"nın özneleri sonraki süreçlere dek sarkan çalışmalarını ve fiziki varlıklarıyla örgütün güvencesi olurlar. Bunlar, hareketin taşı-

yıcı unsurlarıdır ve Gramsci'nin bir tanımından hareketle benzetme yapmak gerekirse, hareketin subaylarıdır. "(...) aslında bir orduyu eğitmek subaylar yetiştirmekten daha kolaydır. Eğer yeterli subaylar yoksa oluşturulmuş bir ordu yok edilir; oysa aralarında birleşmiş, düşünce birliğine varmış bir subay grubunun varlığı hiçbir şeyin bulunmadığı bir yerde bile bir ordu ortaya çıkarmakta gecikmez." (A.Gramsci, aktaran M.H. age. s:187)

Bu tür süreçlerin kendine has ölçüleri ve değerler karşısında hassasiyeti sözkonusudur. Moncada Kışlası baskını sonrasındaki yenilgi ortamında bile Castro, hareketin bağımsızlığına ve taşıdığı değerlerin korunmasına özel olarak işaret eder. "(...) 26'sından önce, 26'sında ve 26'sından sonra yalnız başımıza mücadele etmek zorunda kaldık. Şimdi lekesiz bir ideali temsil ediyoruz ve yarının bayraktarları olma hakkına sahibiz. Reşitlik hakkımızı bir kap mercimeğe satamayız." (Castro'nun Melba Hernandez'e mektubundan) Castro'ya böyle bir uyarıyı yaptıran şey, bir yoldaşının, silah elde etmek amacıyla başka partilerin yöneticileri ile bir anlaşma yapılabileceği biçimindeki düşüncesidir.

Pratikte sınanmış ve gerekli güveni vermiş kadroların önemi konusunda da Castro şunları söyler:

"26 Temmuz öncesinde edinilmiş deneylere dayanarak, kendini kanıtlamış ve güvenilebilecek bir tek gencin bin taneye bedel olduğunu sana garanti edebilirim; belki de işin en zor ve uzun kısmı, bu kaliteli gençleri bulup onları hazırlamaktır; çünkü onların başlangıçtaki varlığı belirleyici bir atılım sağlar." (Castro'dan Luis Conte Agüero'ya, aktaran, M.H. s:195)

Hiçbir örgütlenme, kurulum kurulmaz, kavganın çeşitli ihtiyaçlarına cevap veren bir olgunluk seviyesinde olmaz. Teknik olanakların, pratik deneylerin, moral değerlerin biriktirildiği süreçler hareketi giderek olgunlaştırır ve duruşundaki sağlamlığı pekiştirir. Genel boyutlarıyla birtakım normların ve üzerinde ortaklaşmış değerler bütünlüğünün bulunmasına rağmen, hareketin tarihine onurlu fiiller olarak yazdırılacak her direniş örneği, her fedakarca tutum; hareketin bütününe pozitif yönde değiştiren bir etkide bulunacaktır. Birimler toplamı olan hareket, aynı zamanda bireyler toplamıdır da. Bununla, atılacak olumlu veya olumsuz her adımın dikate alınması, harekete karşı sorumluluğun bir gereğidir.

Biz, Türkiye coğrafyasına yeni bir tohum ekiyoruz. Bu ekinin hasadının gecikeceğini ve kazanımlar konusunda, belirli bir süre muğlak görüntülerin oluşacağını biliyoruz. Çeşitli vesilelerle daha önce de belirttiğimiz gibi biz, 1990'ların başındaki tasfiyeciler karşısında, demiri tersine bükmeye kalkışırken, kaç kişi olduğumuzun ve neleri yitireceğimizin hesabını yapmadık. Çünkü bu bir onur sorunu. Bedeli ne olursa olsun, Devrimci Yol'u koruyacak, yaşatacak ve ileriye taşıyacak. Ancak, tüm yoldaşlarımızın bildiği gibi Devrimci Yol, bir isim değil, bir kimlikti ve bu kimliğin bilgilerini kavganın bugünkü ihtiyaçlarına göre doldurmak kolay değildi.

Unutulmamalıdır ki hareket, değerlerimizin somutlanmış ifadesidir. Her birimizin varlığındaki anlam, harekette bina edilmiş değerlere ve ilişkiler ağına birer taş daha ekleyebildikçe artacaktır. Hareketin çimentosu, bugüne dek yarattığı değerlerdir. Varolan duruşu kavrayamamak, bir "günah" değildir; ancak, kavrayışsızlık halini süreklileştirmek ve bunu harekete mâletmek, elbette ki bir "günah"tır. Yoldaşlıkta ısrar, uyumda ısrar ve aşındırıcı her türlü etkiye karşı kenetlenme bizlerin tarzı olmalıdır.

Bilinmelidir ki, hareketin herhangi bir organında meydana gelebilecek damar sertliğinin sebep olacağı dolaşım bozukluğu bünyenin sağlığını bir bütün halinde tehlikeye sokar. Harekete karşı sorumluluk bilinci, gerek birimler, gerekse de organlar toplamı için bir güvenlik sigortasıdır. Bu bilinç, mutlaka diri tutulmalıdır. Devrimci Yol'culuk zor

günlerde belli olur.

BİRİMLERDE SOMUTLANMIŞ MERKEZİ POLİTİKA, HAREKETİN GÜVENCESİDİR

Merkezi politikanın birimler dahilinde karşılık bulması ve iletişimin sağlıklı biçimlerde yürümesi, devrimci bir örgütün başarısı için şarttır. Buna rağmen, iletim kanallarının şekli, çokluğuna kadar pek çok faktör, her zaman istenen verimliliğin oluşmasını önleyebilmektedir. Hareketimizin duruşundaki iddia, çok daha büyük problemlerle başedebilme üzerine kurulu olsa da, salt farklılığımız nedeniyle bile, temenni edilen mesafeyi almakta gecikebiliyoruz. Biz, Türkiye coğrafyasına yeni bir tohum ekiyoruz. Bu ekinin hasadının gecikeceğini ve kazanımlar konusunda, belirli bir süre muğlak görüntülerin oluşacağını biliyoruz. Çeşitli vesilelerle daha önce de belirttiğimiz gibi biz, 1990'ların başındaki tasfiyeciler karşısında, demiri tersine bükmeye kalkışırken, kaç kişi olduğumuzun ve neleri yitireceğimizin hesabını yapmadık. Çünkü bu bir onur sorunu. Bedeli ne olursa olsun, Devrimci Yol'u koruyacak, yaşatacak ve ileriye taşıyacak. Ancak, tüm yoldaşlarımızın bildiği gibi Devrimci Yol, bir isim değil, bir kimlikti ve bu kimliğin bilgilerini kavganın bugünkü ihtiyaçlarına göre doldurmak kolay değildi.

İnanıyoruz ki, ortaya koyduğumuz perspektif, bugüne dek -bizi eksik anlayanlar dahil- hemen tüm yoldaşlarımızı, buldukları mekanlarda örnek/saygın bir duruşa taşımıştır. Hele ki bu sürecin henüz bir çeşit "başlangıç" niteliği taşıdığı ve mevcut olanaksızlıklar nedeniyle, istenen" verimin alınmadığı düşünülürse; doğal olarak sürecin geleceği için heyecan verici düşler kurulacaktır.

Dostun da düşmanın da bildiği gibi Devrimci Yol, onu hazırlayan süreçler bir tarafa bırakılsa bile, 22 yıllık koca bir tarihe sahip. Bu tarihin kazanımlarını, yaşamın diyalektiği içinde öğrenen ve bugüne taşıyan kadrolarımızın varlığı, hareketimizi avantajlı kılmıştır. Öyle ki, gerek kapitalizmin gerekse de sosyalizme dair dinamiklerin oluşturduğu kafa bulandırıcı yansımalar karşısında, hareketimiz bir kez olsun bocalamamış ve her seferinde, dünyadaki ve ülkedeki her gelişmeyi, gecikmesiz biçimde yanıtlamıştır.

Doğaldır ki bu birikim, örgütsel mese-

Bizler, bulunduğumuz her alanda, herhangi bir devrimci örgüt için yapılan spekülasyonlara itibar etmiyor ve "Devrimciler böyle şeyler yapmazlar." diyerek hem uyarıyor, hem de devrimci dostlarımızı önyargısız biçimde sahipleniyoruz. Doğaldır ki, böyle bir kültürün üreticisi olan hareketimizin her üyesinde, bu kültür çok daha güçlü biçimde karşılık bulmalıdır; bulmaktadır da... Ancak, tüm bu güzelliklere rağmen; ilişkilerdeki yaygınlık, yenilik ve elde olmayan kimi engelleyici faktörler sebebiyle, her an her yerde istenen sonuçlar elde edilemeyebiliyor.

leler konusunda da özel bir hat izlemeyi ve varolan imkanları en verimli biçimde kullanmayı beraberinde getirdi. Bugüne dek yapılan her değerlendirme, kurulan her ilişki ve örgüt içinde verilen her mesaj böyle bir iradenin gerekleri dahilinde gerçekleşmiştir. Basit veya önemsiz gibi görünen bir düzenlemede bile, arka planda özel amaçlar güdülebilmekte ve bir satrancın, sonraki hamleleri gözetilmektedir. Bu nedenle, ne denli iyi niyetli olursa olsun, hareketimizin bu konudaki iradesini zayıflatıcı her adım, akla gelmeyecek düzeyde zararlar verebilme potansiyelini taşır. Dikkate alınmak durumunda olunan devrimci gereklilikler gibi, yoldaşça gereklilikler olduğu bilinmeli ve bu konuda tavizsiz bir hassasiyet gösterilmelidir.

Devrimci harekette birimler arasındaki doğru orantı, merkezi irade tarafından kurulur. Bu aynı zamanda, sorumlulukların paylaşılmasının da tanımıdır. Tek tek her yoldaşın ve birimin özgünlüğünü, hareketin gene çıkarlarıyla dengeleyerek çözen bir politik ustalık, aynı zamanda devrimci bir örgütlenmenin zorunlu nitelikleri arasında yer alır. Ancak, bunun karşılığında, her birimin ve yoldaşın harekete karşı sorumlulukları vardır. Bunlar, azami bir dikkatle yerine getirilmelidir. Kullanılacak üslupta bile belirli bir seviyeyi gözetme zorunluluğu, bu sorumluluklardan sadece biridir. Hareketimizin öngördüğü ve önemli boyutlarda içselleştirdiği yoldaşlık kültürü, devrimci dostlarla ilişkilerde de bir saygınlığı ve güveni gerekli kılmaktadır. Devrimciliğin bir onur olduğu ve adeta ateş altında yürütüldüğü ülkemizde, devrimci olan her örgüte karşı bizlerin sorumluluğu vardır. Bu, ay-

nı zamanda örgütler arası hukukun ve geleneklerin tanımını gerektirir.

Bugüne dek hareketimizin yazılı ve sözlü olarak ortaya koyduğu devrimci yaşam kültüründe, -bırakalım yoldaşları diğer devrimci dostlara karşı bile haksızlık, güvensizlik vb. durumların yaşanmaması gerektiği üzerine özel vurgular yapılmıştır.

Bizler, bulunduğumuz her alanda, herhangi bir devrimci örgüt için yapılan spekülasyonlara itibar etmiyor ve "Devrimciler böyle şeyler yapmazlar." diyerek hem uyarıyor, hem de devrimci dostlarımızı önyargısız biçimde sahipleniyoruz. Doğaldır ki, böyle bir kültürün üreticisi olan hareketimizin her üyesinde, bu kültür çok daha güçlü biçimde karşılık bulmalıdır; bulmaktadır da... Ancak, tüm bu güzelliklere rağmen; ilişkilerdeki yaygınlık, yenilik ve elde olmayan kimi engelleyici faktörler sebebiyle, her an her yerde istenen sonuçlar elde edilemeyebiliyor. Her yoldaşımızın, kendi kimliği çerçevesinde tanımlanmış bir değeri ve özgünlüğü vardır. Buna rağmen bilinir ki, devrimci ilişkilerde, ölçü alınması gereken, bireyler değil işlevlerdir. Her bireyle, hareketin verdiği işleve göre ilişki kurulur. Bu, bireyin kendisinden çok, hareketin kendisine güvendir. Herhangi bir sorun çıktığında, başvurulması gereken, yine hareketin kendisidir. Böyle durumlarda, kırıci üsluplara başvurmak, kuşku ve güvensizlik ifade eden kavramları kolaylıkla kullanmak, sonradan tamiri mümkün de olsa; kişinin kendisini yaralar ve harekete zarar verir.

Bir hareketin, sağlıklı işleyiş gerekleri içerisinde bireysel sorumluluk ve inisiyatif de önemlidir; ancak bu, merkezi iradenin bütünü kapsayan varlığı önüne çıkarılmamalıdır. Hareketin çok yönlü ve çok alanlı duruşuna biçim verirken ortaya çı-

kan ihtiyaçlar, bir birimin ihtiyaçları ile kıyaslanmayı bile kabul etmeyecek büyüklüktedir. Doğru araçları uygun zaman ve mekanlarda devreye sokmak ve sonuçta kullanılan tüm araçların sağladığı toplam kazanımı aynı potaya akıtılabilmek, örgüt olmanın gereğidir. Tek başına ve sadece kendi kendini tanımlayan sınırlar içerisinde doğru olmak, bir örgütsel yapının geneli ifade eden iradesi içerisinde tanımlanan doğruluk ölçüğü ile uyumsuz. Uzun vadeli hesaplar yapan bir hareketin ortaya koyacağı kimi prensip ve hassasiyetler bazen, meseleye vakıf olamayanlar için, basit ve hatta gereksiz gelebilir. Ancak, bu tür kurallara karşı liberal davranışların faturasının ağır olduğu, pratiğin pek çok durağında defalarca kanıtlanmıştır.

Bilinmelidir ki, hareketin herhangi bir organında meydana gelebilecek damar sertliğinin sebep olacağı dolaşım bozukluğu, bünyenin sağlığını bir bütün halinde tehlikeye sokar. Harekete karşı sorumluluk bilinci, gerek birimler, gerekse de organlar toplamı için bir güvenlik sigortasıdır. Bu bilinç, mutlaka diri tutulmalıdır. Devrimci Yolculuk, zor günlerde belli olur.

DEVİRİM İÇİN TEK YOL DEVİRİMCİ YOL!...

Devrimci harekette birimler arasındaki doğru orantı, merkezi irade tarafından kurulur. Bu aynı zamanda, sorumlulukların paylaşılmasının da tanımıdır. Tek tek her yoldaşın ve birimin özgünlüğünü, hareketin gene çıkarlarıyla dengeleyerek çözen bir politik ustalık, aynı zamanda devrimci bir örgütlenmenin zorunlu nitelikleri arasında yer alır.

RAF'IN ARDINDAN

1970'lerin başında kurulan ve uzun süre adından söz ettiren RAF(Rote Armee Fraktion-Kızıl Ordu Fraksiyonu), kendini feshetti. Çeşitli kesimlerde farklı tepkilerle -veya tepkisizlikle- karşılanan bu gelişmeyi doğru değerlendirebilmenin koşullarından biri de genel anlamda RAF'ın kendisini ve ortaya çıkış koşullarını kavrayabilmektir.

Burjuva basını, RAF'tan, önderlerinden olan Andreas Baader ve Ulrike Meinhof'un isimlerine dayanarak yaptığı yakıştırmayla "Baader-Meinhof Çetesi" biçiminde söz etmiştir. 1972'de tutuklanan ve ömür boyu hapse mahkum edilen RAF önderleri; 1977'de, buldukları Stammheim hapisanesinde intihar süsü verilerek, devlet tarafından katledildi. Çeşitli cezalandırmalara ve bombalama eylemlerine imzasını atan RAF'a; Filistinli Kara Eylül örgütü de bir Lufthansa uçağını içindeki turistlerle beraber Mogadişu'ya kaçırarak destek vermiştir. Peşinden, Alman özel timi GSG 9 tarafından Filistinli gerillalar katledilip, 11 RAF tutsağının serbest bırakılması talebi reddedilince; RAF da elinde rehine olarak bulunan, Alman işverenler kuruluşu başkanı Schleyer'i cezalandırmıştır.

RAF militanlarının, aşağıda sözünü edeceğimiz eleştirilere rağmen; sahip oldukları ezilen halklarla dayanışma ruhu ve bilinciyle anılması gerektiğini düşünüyoruz.

RAF, HANGİ KOŞULLARIN VE NE TÜRDEN BİR KAVRAYIŞIN ÜRÜNÜDÜR?

1960'lı yıllar tüm dünyada devrimci bir kabarmanın görüldüğü yıllardır. Ard arda gelen Çin ve Küba devrimleri, süren ulusal kurtuluş mücadeleleri, devrimini yapan ülkelerin ekonomik ve askeri alanda kazandığı başarılar, tüm dünyada emperyalist-kapitalist sistemin çelişmelerini keskinleştirerek devrimci bir dalga yaşanmasına neden oldu. Metropol ülkelerdeki gençleri de içine alacak tarzda gelişen hareket, 1968'de doruk noktasına ulaştı. Genellikle kendiliğindenci tarzda gelişen 68 olayları; çok güçlü kitlesel desteğe ve coşkuya sahip olmasına rağmen, sınırlı kazanımlar sonrasında hızla sistem içi ka-

**Haklı bir kavganın
şehitleri olan RAF
savaşçılarını, saygıyla
anıyoruz!..**

nallara çekildi. Çok büyük kazanımlara neden olabilecek 68 hareketi, nitelikli örgütlenmelere dayanmadığı için yüzeysel kazanımlarla pasifize edildi.

Ancak, hareket içinde yer alan kadroların önemli bir bölümü, bu gelişmeye tepki olarak, sistem ile daha farklı düzeyde hesaplaşmak üzere askeri temelde yapılanmalar oluşturdu. Bu yapılanmalar, Marksizmden önemli oranda etkilenmiş olmakla birlikte Marksist bir örgüt olarak tanımlanamazlar. Temel motiflerini de kendi ülkelerinde "devrim" yapmak oluşturmuyordu; sürdürülen yöntemle bunun olanaksız olduğunu onlar da biliyordu. Ancak, emperyalist tekellerin kendi ülkelerinde ve dünyadaki çirkin politikalarını açığa çıkarmanın, başka ülkelerde süren devrimci mücadeleler ile dayanışmanın bir aracı olarak silahlı propaganda yöntemi kullanılıyordu. RAF'ın asıl kitlesini, 68 hareketine katılan gençler oluşturmakla birlikte, sınırlı oranda da kapatılan KP'nin ilişkilerine dayanıyordu. Oldukça güçlü haber alma ağına sahipti; devletin çok gizli pek çok bilgisine ulaşmayı başarabilmişti. Eylemleri de genellikle, halktan özenle gizlenen bu bilgilerin etkili biçimde halka anlatılmasını hedefliyordu. **Örneğin; Almanya'nın Doğu Avrupa'da yayılmasını hedef alan gizli planın uygulanmasını ve finansmanını Dresdner Bank yönlendiriyordu. Özellikle Yugoslavya, Çekoslavakya gibi ülkelerin parçalanmasını ve parçalanma sonrasında da Almanya'nın etki alanının genişlemesini hedef alan, ekonomik ve siyasal politikalar çok gizli bir biçimde sürdürülüyordu.**

Bu bilgilere ulaşan RAF, Dresdner Bank genel müdürünü ölümlü cezalandırdıktan sonra bıraktığı uzunca bir bildiriyle bu bilgileri halka açıkladı. Kamuoyunda uzun bir süre, askeri eylemden çok bildiri tartışıldı. **Doğu Avrupa ve Balkanlar'da yaşananlara bakılırsa, bu gizli**

politikaların çok başarılı bir biçimde uygulandığı görülüyor.

Metropol ülkelerde sürdürülecek devrimci mücadelede, ayaklanma tipi devrimin hedef alınması kaçınılmaz olacağına göre, oldukça uzun süren evrimci bir çalışma ile devrimin kazanılması gerekir. Evrimci çalışma biçimi, **genellikle barışçıl mücadele biçimlerinin ön plana çıktığı ve tercih edildiği bir çalışma biçimidir.** Ancak bu hiçbir zaman, hiçbir biçimde devrimci şiddetini kullanılmayacağı, kullanılmaması gerektiği anlamına gelmez. Hayatın her alanında mücadeleyi sürdüren proletarya partisinin politikaları doğrudur/olacaktır. Nasıl ki silahlı mücadelenin temel alındığı koşullarda, en basitinden en karmaşığına kadar barışçıl mücadele biçimleri de kullanılıyorsa, barışçıl mücadele biçimlerinin temel alındığı koşullarda da silahlı mücadele biçimleri gerektiğinde kullanılabilir. **Sorun, bu nitelikteki örgütlenmelerin gerekip gerekmediği değil, RAF tipi bağımsız örgütlenmenin gerekli olup olmadığıdır. Ne denli güçlü ve etkin olursa olsun, bu tür bağımsız örgütlenmelerin sürekli olma şansı yoktur. Ancak bu örgütlenmeler, proletarya partisinin bir organı olurlarsa başarılı olabilirler.**

Diğer yandan hızla globalleşen dünyada, emperyalizmin saldırıları, tek merkezde üretilen politikalarla tüm dünyada sürmektedir. Emperyalist saldırıların uluslararası düzeyde sürdürüldüğü koşullarda, emperyalizme karşı mücadelenin ulusal sınırlara hapsedilmesi doğru değildir. Emperyalizme karşı mücadelede, ulusal düzeydeki mücadele temel olmakla birlikte, bölgesel ve uluslararası düzeyde de sürmelidir. Bunun araçlarının yaratılması, hiç de yanlış değildir. Ancak, bunun da uluslararası düzeyde politik bir hareketin -Enternasyonal benzeri- varlığına bağlı olacağı düşünülmelidir; kurumsal" düzeyde olmasa dahi, fiili düzeyde sağlanacak ilişkilendirme, bir bütünlük oluşturmalı ve karşılıklı beslenmeye olanak tanımalıdır.

Haklı bir kavganın şehitleri olan RAF savaşçılarını, saygıyla anıyoruz!..

BİRLİĞİN ÖNEMİ VE KOLEKTİF ÖNCÜLÜK MESELESİ ÜZERİNE ANALİZLER

Türkiye Solu'nun en gelişkin özelliklerinden biri de eleştiri yeteneğidir. Hatta bu özelliğin, solu da aşan ve daha sağlıklı örneklerle dışavuran geniş bir yelpazede varlık gösterdiği söylenebilir. Öyle ki, ülkemizde filmi izlemeden kritiğini yapan sinema eleştirmenlerinin ve maçı görmeden köşesinde değerlendirme yapan köşe yazarlarının olduğu bilinmektedir. Aslında eleştiri, genellikle daha ileri bir seviyeye işaret etmek, çözüm/alternatif sunmak üzere yapılması gerektiği için, bu gereklilik, konuyu "iyi bilmek" gibi bir yükümlülüğü de beraberinde getirir. Bunun böyle olmadığını gösterir örneklerin arka planındaki sosyal, kültürel ve hatta psikolojik nedenlere değinmek, konumuzun kapsamını zorlayacaktır. Bu nedenle biz, konunun birlik sorunu ile ilintili olan yanı üzerinde durmak istiyoruz.

Farklılığıyla, tahammülsüzlüğüyle, eksik ve zaaflarıyla tanıdığımız, bildiğimiz sol; bizimdir, bize aittir; içinde bizim de yer aldığımız bir çeşit ailedir. Yıllardır, birlikte hareketin önemine vurgu yapan; ama bir türlü istenen birlikleri gerçekleştiremeyen bir aile. Bu konunun bugüne dek çeşitli boyutlarına değindik; bunun yanında, eleştirinin çözüm üretmekten daha kolay olmasının, alışkanlıklara sızan bir etkisi olduğunu söyleyebiliriz. Eleştiri içermeyen yazılar yazmakta adeta zorlanan bir geleneğe sahibiz.

Sürekli olarak bir şeyleri eleştirmeye, kişilere veya olgulara karşı olumsuzluk atfında bulunmaya eğilimli insanların sayısı sanıldığından daha fazladır. Bunun, yakınma kültürüne dayanan nedenleri gibi, daha farklı nedenleri de vardır. Bir sohbetin veya yazılacak bir yazının konusu "eleştiri" olarak seçildiğinde bunun bir kolaylık sağladığı bilinmektedir. Negatif tanımlama yaparken zorlanmayan ve hatta üretken bir görüntü veren insanların, pozitif tanımlamalarda aynı "başarı"yı gösteremediği ve "Peki nasıl olması gerekir?" sorusuna, yanıt aramak gerektiğinde zorlandıkları görülmektedir. Hatta, doğru bir noktaya parmak basılıyor dahi

Farklılığıyla, tahammülsüzlüğüyle, eksik ve zaaflarıyla tanıdığımız, bildiğimiz sol; bizimdir, bize aittir; içinde bizim de yer aldığımız bir çeşit ailedir. Yıllardır, birlikte hareketin önemine vurgu yapan; ama bir türlü istenen birlikleri gerçekleştiremeyen bir aile.

olsa, yapılan abartılı değerlendirmelerin ve ölçüsü kaçmış reflekslerin kendisi, bir hatalı eğilimi yansıtır duruma düşebilmektedir. Halbuki, devrimciliğin kendisinin başlı başına bir olgunluk ve olumluluk sebebi olduğu düşünülerek hareket edilmeli ve eleştiriden önce vazife edinilmesi gereken çok daha önemli şeylerin olduğu bilinmelidir. Eleştiri, elbette yapılacaktır; zaten hiçbir devrimci, yanlışları görmezden gelmek gibi bir tutum içerisinde olmaz. Ancak, önemli olan bunun kavga içerisinde ve ihtiyaçlar dikkate alınarak yapılmasıdır. O noktada zamanlama sorunu olmayacak, hem de atılan adım yapıcı etkide bulunma olasılığı artırılmış olacaktır.

İşte bizler bugüne dek karşılaştığımız birlikler (ve BDGP) konusundaki yaklaşımımızı tayin ederken böyle bir bilinçle hareket ettik. BDGP'nin kendisini tartışmaktan çok, birlik meselesine yaklaşımımızı, dostluk ve dayanışma ölçülerimizi ortaya koymaya özen gösterdik. Nitekim, zorunlu kaldığımızda bile (ATILIM gazetesinde, BDGP'ye başvuru yaptığımız biçiminde çıkan haber sonrasında) polemik yapar duruma düşmemek için özel bir gayret gösterdik. Dostlukların kolay örülmediğini biliyoruz; bu nedenle de mesafeleri açıcı bir söylemden dahi ka-

çınmayı bir görev olarak kabul ediyoruz. Bu, bir dostluk, dayanışma ve birlik bilincidir. Değişik platformlarda ve defalarca, birliğin gerçek/fiili yanına önem verdiğimiz, protokoller yaklaşımının çözücü olmadığını ifade ettik.

Aslında bugün bizler, bir siyasal yapının BDGP içerisinde bulunmadan da, birliğin en samimi örneklerini sergileyebileceğini pratik tutumlarımızla da somutlamış durumdayız. Bizce işin güzel yanı da bu... Ancak, dostlarımızın, neden resmi katılım göstermediğimiz yönündeki sorularını da yanıtızsız bırakmayı düşünmedik. Nitekim, 10. sayımızdaki "ZORUNLU BİR AÇIKLAMA"da bu duruma net ifadelerle yer verdik. Kısaca, anımsatmak gerekirse; "(...)"

BDGP'nun geçen süre içerisinde ardından bıraktığı pratiği değerlendirmek için vaktin henüz erken olduğunu düşünüyoruz. Gerçi katılımcı dostlarımızın, "kapsam dışında kalmanın hiçbir haklı gerekçesi olamaz" biçiminde demeçleri olmuş ise de biz bunu, duygu ağırlıklı bir ifade olarak kabul ediyoruz. Yoksa, bu türden nedenlerin birden çok olduğunu ve farklı dönemlerde, çeşitli birlikler karşısında hepimiz için gündeme geldiğini dostlarımız da bilmektedir. Bizler, bugüne dek bulunduğumuz her alanda yakınıımızdaki devrimci çevrelerle sürekli olarak bir fiili birlik hali içerisinde olduk ve mesafeleri küçülten, ortaklaşmaları büyüten bir pratik sergilemeye çalıştık. Bunu yaparken, daha bütünlüklü ve geniş çaplı birlikleri de temenni ettik; ancak, bunun aceleye gelir bir yanı olmadığını da biliyorduk.

Kısaca; bugün aday olduğumuz şeyi, yani bütün bir toplumun tepeden tırnağa yaşayacağı değişime öncülük etme işini; yarın, daha bütünlüklü biçimde gerçekleştirmekle karşı karşıya kaldığımızda, "karınca sidiğinin denize yararı var" sözündeki anlam, pek çok biçimiyle karşıımıza çıkacaktır. Artan görevlerin büyüklüğü oranında, çözüm getirirken başvurulması gereken çok yönlülüğün önemi

Devrimci örgütlenmeleri dost ilan etmek için erken değildir. Onların bağımsız örgütsel varlığına saygı duymak için erken değildir. Yarın en güçlü ve en kapsamlı birlikleri mümkün kılmak için bugünden tohumlama faaliyetlerinde bulunmak erken değildir. Ama birliği, iki veya daha çok yapıyı yan yana getirip toplamını almak olarak algılamıyorsa, merkezi düzeylerde ve geniş kapsamlı birlikler yapmak için koşulların henüz hazır olmadığını -erken olduğunu- söyleyebiliriz.

de artar. Sorunlar, sınıflar mücadelesinin şiddeti ve ciddiyeti oranında ele alındığında, **muhtemel birlikler** için keyfi beğeni ölçüleri öne sürmenin vehameti bariz biçimde kendini gösterir. Ancak, yaşamın birlikleri dayatmasına ve başarı için bunun bir zorunluluk olmasına rağmen -kimilerini şaşırsak da- bu konuda acele edilmemesi gerektiğini ve böyle bir adım için henüz erken olduğunu düşünüyoruz.

Devrimci örgütlenmeleri **dost** ilan etmek için erken değildir. Onların bağımsız örgütsel varlığına saygı duymak için erken değildir. Yarın en güçlü ve en kapsamlı birlikleri mümkün kılmak için bugünden **tohumlama** faaliyetlerinde bulunmak erken değildir. Ama birliği, iki veya daha çok yapıyı yan yana getirip toplamını almak olarak algılamıyorsa, **merkezi düzeylerde ve geniş kapsamlı** birlikler yapmak için koşulların henüz hazır olmadığını -erken olduğunu- söyleyebiliriz.

Devrimciler, mükemmelliyetçi değildir; ama, hiçbir şeyi hafife alma lüksü de yoktur. BDGP'na kadarki birlik örneklerinin, "egzersiz" yapmış olmak açısından ve birlikten ne anlaşılabilmesi gerektiğini pratikte görmek bakımından yararlı olduğu söylenebilir. Elbette ki başka yararları da vardır; ancak, birlik için hazır olunmadığı ve gerçekte **ayrı durma** kültürünün, sanıldığından çok daha yaygın olduğu bilinmelidir. Henüz **kendi kabuğunu çok seven** ve bunu kırmaya hazır olmayan "ben"leri, "biz" yapmak kolay değildir. Bu, salt birliğe dair güzelleme yapmakla aşılacak bir sorun da değildir. Bu nedenle, katedilmesi gereken bir mesafenin olduğunu düşünüyoruz.

Evet, diyebiliriz ki, Türkiye Solu, hiçbir şeyden çekmedi; acemilikten ve acelecilikten çektiği kadar. Bu nedenle biz, dostlarımızın heyecanlarını anlıyor isek de; bazı tanımlamalar ve bazı sıfatlamalar için acele edildiğini, fazla iyimser olduğunu düşünüyoruz. Bu düşüncemiz, el-

bette ki ne ayaklarımıza tereddütün bağına düşürecek, ne de yüreğimizin dostluk hamlelerini gemleyecektir. "ROMA süreci"nin ilk günlerinde gösterdiğimiz **dayanışma samimiyeti**, bizler için bir değerdir ve bu değerın gölgelenmemesi bizler açısından son derece önemlidir.

Gelinen aşamada, birlik meselesine **fiili** olduğu kadar, **fikri üretkenlik** biçiminde de katkı sunmayı gerekli ve anlamlı buluyoruz. Birliği de bir süreç meselesi olarak gören bizler, ilerdeki muhtemel birlikler konsundaki kavrayış sorununun bugünden aşılmasının -günün görevleri- açısından önemli olduğuna inanıyoruz. Bu nedenle, **kolektif öncülük** meselesini böyle bir öncülüğü ihtiyaç haline getiren **maddi olguları** bugünden tartışmak, kavramak ve kavratmak üzere aşağıdaki çalışmayı hazırladık.

SINIFLAR MÜCADELESİNİN GEREKTİRDİĞİ ÖRGÜTLER ARASI İLİŞKİDE YÖNTEM VE KOLEKTİF ÖNCÜLÜK

Burada özellikle tartışılması gereken konu, **bilimsel sosyalizmi** temel çıkış noktası olarak alan siyasal yapılanmaların; içinde yaşanan dönemlere ilişkin temel siyasal görevlerinin neler olması gerektiği, bunu hangi araç ve yöntemlerle yerine getireceğidir.

Kapitalist toplumun tekel öncesi dönemi ve emperyalizmin 1.-2. bunalım dö-

nemleri, Marksist literatürde çok ayrıntılı incelenmiş, bu dönemlere ilişkin çok ayrıntılı teorik formülasyonlara ulaşılmıştır. Emperyalizmin 3. bunalım dönemi, pek çok yönüyle 1. ve 2. bunalım dönemlerinden ayrılır. En önemli sorunlardan birini, 3. bunalım döneminde toplumların biçimlenişindeki çeşitlilik, özellikle de yeni sömürge ülkeler açısından emperyalist sömürü ilişkilerindeki **olağanüstü çeşitlilik** oluşturur. Benzer bir çeşitlilik, devletin ve devlet-toplum ilişkisinin örgütlenmesinde de görülür. Toplumlar, pek çok çelişkiyi birlikte içerir. Nicelik ve nitelik olarak işçi sınıfının yeterince gelişmemiş olması, toplumda yol gösterici olan güçlü bir işçi sınıfı mücadelesinin ve mücadele geleneğinin oluşumunu da engeller. Bu ülkelerde, burjuvazinin iktidarını genellikle **açık zora dayalı** biçimlerde sürdürmek zorunda olması; devletin, açık zorun örgütlenmesinden başka önemli bir işlevi olmayan faşist niteliğini zorunlu kılmaktadır. Bu toplumlarda sınıflar mücadelesinin seyrinde, tekel öncesi kapitalizm dönemi ya da emperyalizmin 1. ve 2. bunalım dönemlerine özgü gelişmelere oranla önemli farklılıklar gözlenmektedir. Bu dönemlere özgü olarak geliştirilen teorik formülasyonları, bire bir bugüne taşımak, pek çok yanılığın da beraberinde getirebilir.

İşçi sınıfı ve işçi sınıfı ideolojisini benimsemiş siyasal yapılanmaların mücadele biçimleriyle öncülük sorunu da bu çerçevede ele alınmalıdır. **Tek başına sürekli faşizm olgusu bile, mücadele ve örgüt biçimlerine ilişkin yeni arayışları zorunlu kılar.**

Toplumda egemen sınıfların çok küçük bir kesime -oligarşiye- kadar daralmış olması, bir dizi çelişmeyi de beraberinde getirir. Bu toplumlarda faşizme karşı mücadele, neredeyse bütün bir toplum açısından bir onur sorunudur.

Kapitalizmden sosyalizme geçiş sürecinde, işçi sınıfının ideolojik ve fiili öncülüğü bir zorunluluktur. Ancak, **anti-faşist nitelikteki demokratik devrimde,**

Evet, diyebiliriz ki, Türkiye Solu, hiçbir şeyden çekmedi; acemilikten ve acelecilikten çektiği kadar. Bu nedenle biz, dostlarımızın heyecanlarını anlıyor isek de; bazı tanımlamalar ve bazı sıfatlamalar için acele edildiğini, fazla iyimser olduğunu düşünüyoruz. Bu düşüncemiz, elbette ki ne ayaklarımıza tereddütün bağına düşürecek, ne de yüreğimizin dostluk hamlelerini gemleyecektir.

İşçi sınıfı ve işçi sınıfı ideolojisini benimsemiş siyasal yapılanmaların mücadele biçimleriyle öncülük sorunu da bu çerçeve de ele alınmalıdır. Tek başına sürekli faşizm olgusu bile, mücadele ve örgüt biçimlerine ilişkin yeni arayışları zorunlu kılar.

işçi sınıfının öncülüğü ideolojiktir. Hatta birçok halde, küçük-burjuva katmanları da mücadelede yer almakta, önderlik etmekte ve başarılı da olabilmektedir. Ancak, demokratik devrimin, kesintisiz bir devrim anlayışı içinde sosyalizme kadar götürülebilmesi için, işçi sınıfının ideolojik öncülüğü zorunludur.

Anti-faşist mücadelede önderlik, "fiili" bir olgudur. Kim mücadelenin gereklerini en iyi yerine getirebiliyorsa, fiili önder odur. Fiili önderliği sürdüren siyasal yapılanmanın çevresinde oluşan cephesel oluşum içinde, geniş bir demokratik işlerlik zorunludur. Mücadele eden tüm sınıf ve katmanların mücadelesinin sürekliliği, bu demokratik işlerliğe bağlıdır. Demokratik işleyişteki yetersizlik, cepheyi dağıtır. Bu demokratik işleyişin, demokratik devrim sonrasındaki toplumun yönetim biçimlerini de içerecek tarzda, **aktif katılım ve kolektif yönetime** dayalı gelişmesi hedeflenmelidir.

Asıl sorun, mücadelenin asıl yükünü omuzlayan, güçlü, fiili önderliği sürdüren siyasal yapılanmaların olmadığı durumlarda ortaya çıkıyor. Hemen hemen eşit güce sahip siyasal yapılanmalar arasındaki rekabet, her türlü siyasal dayanışmanın önüne geçebiliyor. Bu koşullarda bile, ortak hedefler doğrultusunda mücadele eden tüm siyasal yapılanmaları kapsayan, cephesel birlikteliklerin yaratılması hedeflenmeli; cephesel yapılanmalarda, kolektif yönetimlere olanak tanıyan demokratik işlerlik kazandırılmalıdır.

Bugüne kadar tartışılan ve tanımlanan "**öncülük**" kavramı, işçi sınıfına önderlik edecek ve onu hedefe ulaştıracak bir araç olarak **öncü parti**, oldukça homojen bir biçimde tanımlandı. Ancak anti-faşist, anti emperyalist, anti-oligarşik devrimi başarıya ulaştıracak örgütlenme için, aynı nitelikte tanım yapılmadı (En azından Devrimci Yol çevresinde). THKP/C pratiğinde de aynı şey söz konusu. İşçi sınıfının en önemli mücadele aracı olarak, kendi öz örgütünün yaratılması mücadelesinin yanında, cephenin yaratılması da en az onun kadar önemlidir. THKP/C'ye

diğer siyasal yapılanmalar tarafından, "cepheliler" adının yakıştırılması da bu nedenledir. Cephe içindeyse, katı bir öncü tartışması yapılmaz; cephe önderlik, fiili önderliktir. Devrimci Yol çevresinde de sık sık öne çıkarılan "Devrimci Eylem Birliği" sloganı da, şu ya da bu siyasal yapılanma çevresindeki bir birlikten çok, bütün güçlerin mücadelesinin birliğini amaçlıyordu.

Demokratik devrim aşamasında, cephesel yapılanma içinde bir siyasi hareketin tek başına önderliği sürdürmesi koşulunda bile, demokratik işleyiş geçerli olmalıdır. Alternatif toplumsal ilişkileri, öz olarak içeren bir ilişki oluşturulmalıdır. **Önderlik** genel eğilimlerin, tercihlerin, politikaların diğerlerine dayatılması anlamında yorumlanmamalıdır.

Öncünün homojenliği, güncel siyasal tavır alışları hızlandırır. Kolektif yapılar da işleyiş ne denli mükemmel olursa olsun, karar alma süreçleri daima daha uzun süreçlere yayılır. Ancak bu, kolektif duruşlardan kaçınmaya gerekçe olmaz/olmamalıdır.

KOLEKTİF ÖNCÜLÜK

Bugüne dek çeşitli biçimlerde gündeme gelen/getirilen öncülük tartışmaları -diğer başka tartışmalar gibi- siyasal pratiğin sorunları bağlamında değerlendirilmelidir. Ülkemizde bir dizi sorunla boğuşan pek çok örgütlenmenin varlığına işaret etmiş ve bunun bir avantaj olduğuna

(en azından bir avantaja çevrilebileceğine) değinmiştik. Bu noktada çeşitli detayları da içerecek biçimde öncülük meselesini ele alırken, dikkat edilmesi gereken en önemli hususlardan biri de çeşitli olumsuzlukları/başarısızlıkları gerekçe ederek öncülük olgusunu bütünüyle reddetme yoluna giden eğilimlere prim vermemektir.

Ülkenin bütününe yayılan siyasal faaliyetleri organize etmek ve oligarşiyle çelişme halinde bulunan bütün sınıf ve tabakaları kucaklamak bir siyasal hareketin tek başına kotaracağı meseleler değildir. Bizim gibi ülkelerde ittifakların çapını büyüten sebepler, öncünün de çapını büyütme zorunlu kılar. Yaşanan pratikler, dünyanın pek çok yerinde devrimcileri kolektif öncülüğün söz eder hale getirmiştir. Örneğin Kolombiya'da 70'li yıllarda ortaya çıkan M-19'un veya FARC, ELN, EPL gibi güçlerin süreci tek başına karşılayabilmelerinin olanaksız olduğunu gösteren pratik, aynı zamanda öğretici olmuştur. Artık "birçok öncü"den söz edilir noktaya, yaşanan öğreticilik sonrasında gelinmiştir.

Kazanılmış olan böyle bir öngöründen sonra, öncülüğün kolektivitenin nasıl gerçekleşeceği meselesi bir sorun olarak gündeme gelmiştir. Meseleye, "parçalarından bir bütün oluşturmak" gibi mekanik toplam çerçevesinde yaklaşmak yerine, bunun bir sentez olduğu kavranmalı ve siyasal pratiğin ihtiyaçlarını karşılayarak ivmeyi artırma amacıyla ilinti içerisinde değerlendirilebilmelidir.

Sınıflar mücadelesine kapsayıcı bir yanıt verebilmek, güçleri birleştirmek kadar, bu işlevi görebilecek **birleşik bir yönetim** oluşturmayı da zorunlu kılmaktadır. "Eğer herkes süreci tek başına sürüklemek isterse, bu iş daha 50, 100 yıl sürer..."(LATİN AMERİKA SOLU KENDİNİ SORGULUYOR-Marta Harnecker, Kolombiyalı devrimci Rafael Ortiz,

Demokratik devrim aşamasında, cephesel yapılanma içinde bir siyasi hareketin tek başına önderliği sürdürmesi koşulunda bile, demokratik işleyiş geçerli olmalıdır. Alternatif toplumsal ilişkileri, öz olarak içeren bir ilişki oluşturulmalıdır. Önderlik genel eğilimlerin, tercihlerin, politikaların diğerlerine dayatılması anlamında yorumlanmamalıdır.

1988; s:115)

Birleşik bir yönetim oluşturma fikri her ne kadar siyasi pratik tarafından adeta dayatılmış ise de karşı-devrim güçlerinin ortak bir genelkurmay etrafında güçlü bir duruş sergilemesi, böyle bir adım için tek başına yeterli bir sebep olarak görülmelidir. "Bildiğimiz kadarıyla bu terimin (kolektif öncü-bn) ilk kez Şili'de, *Unidad Popular* döneminde, birleşik siyasi yönetimin en acil özne görev olduğu sırada, *Clodomiro Almeyda* tarafından kullanıldığında şaşırtıcı bir yön yoktur." (age. s:115-116)

"Niye kaynaşma değil de birleşik yönetimin söz konusu olduğunu kendisine" sorduğumuzda, *Rafael Ortiz* şu yanıtı veriyor: 'Sürece devrimci bir çıkış önerebilmek için kaynaşmanın gerekli olduğunu düşünmüyoruz. Birleşik bir yönetimimiz, askeri güçle kitle gücünü eklemeyen tek bir planımız ve geniş bir siyasi cephemiz olabilir. Bize göre en önemlisi, gerek askeri düzeyde, gerekse grev ve ayaklanma düzeylerinde, düşmana aynı yönde ve aynı plana göre vurmaktır. Birleşik yönetim, tek bir plana göre ve tek bir yönde hareket eden öncü kuvvetlerin yönetim topluluğudur. Biz kolektif öncü kavramını kullanıyoruz. Bu kavramın gerçekliklere uyduğunu, örneğin siyasi farklılıkları dikkate aldığını saptamak gerekir. Bu kavram devrimciler arasında bir siyasi çoğulculuk alanı yarattığı gibi asıl önemli -ve bu yaşamsal bir sorundur- ortak yönlere ve kimliklere alan açmaktadır. Böyle bir kavramla daha iyi çalışabileceğimizi ve sürecin öncüsünün oluşturulmasında daha iyi ilerleyebileceğimizi düşünmüyoruz: Bu öncüyü kendi gerçeklerimize ve gereksinimlerimize göre kurabilir, devrimcilerin birliğine hiçbir katkısı olmayan, kendini öncü ilan etme uğursuzluklarından sakınabiliriz." (age. 1988-s:115)

Kendini bir sınıf partisi/örgütü olarak tanımlamak, hemen tüm hareketler için bir önkabul gibidir. Farklı duruşlara sahip pek çok partinin, siyasal arenada varlık göstermesi, artık dünya devrimcilerinin alıştığı bir durumdur. Halen, öncülüğü ve komünistlik sıfatını sadece kendine yakıştırabilen yapılanmalar var ise de (ki bu gerçekte devrim anlayışındaki kavrayış farklılığı ile ilintilidir) geçmişe oranla bu eğilimde bir zayıflama yaşandığı görülüyor.

"Çok cesur ve kararlı devrimciler var. Bu devrimin yönetimine katılmak için sana Marksist-Leninist oldukları konusunda yemin etmelerine gerek yok. Eğer somutta bu siyasi adamlar bugün Salva-

dor'da tarihsel olarak kendini dayatan yönde ilerliyorlarsa, onlara güvenebiliriz ve güvenmeliyiz." (age. "Focundo Guardado, s:119)

Demokratik devrimini tamamlayamamış yeni sömürge ülkelerde antiemperyalist, demokratik hedeflerin öne çıkması; işçi sınıfının yeterli gelişim seviyesine ulaşamamış olması, varolan örgütlenmelerin nitelikleri üzerinde de etkili olmaktadır. 26 Temmuz Hareketi, Sandinista Cephesi gibi yapılanmalar bir proletarya örgütlenmesi sayılmazlar. Ancak bu gerçeklik, yanlış yorumlamalara da sebep olmaktadır. Bünyeyi oluşturan unsurların köken itibarıyla proleter olmaması; hareketin, proletaryanın ideolojisini rehber edinmesine engel değildir. Geçilecek basamaklar, sosyalizm öncesi basamaklardır; ittifaklarda da, sosyal/sınıfsal bileşimde de bunun yansımaları görülür. Toplumsal öznelerin ve bu özneleri temsil eden örgütlenmelerin sayısı -klasik kapitalist ülkelerden farklı olarak- çoktur. Örneğin bu durum, Latin Amerika ülkelerinde çok daha çarpıcıdır ve son yıllarda yeni toplumsal öznelerden söz edilir olmuştur. Bu nedenle kimi örgütlenmelerin doğrudan doğruya bu toplumsal öznelere dayandığı ve parti olarak değil, cephe hareketleri olarak varlık gösterildiğine tanık olunmaktadır.

Genel kural olarak öncüler çeşitli devrimci akımların buluşmasının sonucudurlar. Bu devrimci örgütlerden bir tanesinin, devrimci siyasi yelpazenin tümünü ya da en büyük bölümünü kapsayacak ölçüde organik olarak gelişmeyi ve tüm diğer örgütleri kendi yönetimine bağlı kılmayı başarması, çok az görülen bir örnektir.

Tüm bu toplumsal değişim taşıyıcılarının sayısı, nitelikleri, eğilimleri kıtadaki farklı ülkelerin özelliklerine, kültürlerine, tarihsel ve sosyal geleneklerine göre değişebilir. Ancak, Narciso Isa Conde ((Dominikli devrimci-bn))'nin dediği gibi bu taşıyıcıların 'tarihsel sol partilerin ve grupların çerçevesi dışına taşıklarını ve bazılarının, sözcüğün tam anlamıyla siyasi parti ya da grup olmamalarına karşın, bu partilerin bazılarında daha çok katkıları olduğunu' kabul etmek gerekir." (age. s:118)

Latin Amerika'da son süreçlerde daha çok rastlanan, öncüde çoğulcu niteliğin, sakıncaları değil yararı görülmüştür. Yaşanan deneyler ve edinilen gözlemler, benzer coğrafyalarda da bunun giderek yaygınlık kazanacağını gösteriyor. Öncü sorunu, ülkemizde en çok tartışılan konu-

lardan biridir. Her hareketin, kendini proletaryanın öncüsü olarak görmesi; kimilerinin ise daha katı bir yaklaşımla bunu sadece kendine yakıştırması ve paylaşma olasılığına bile kapalı durması, hem yakınlığına bile kapalı durması, hem de kolektif bir kültürün geliştirilebilmesi üzerinde geciktirici bir rol oynamaktadır.

Öncü kavramının tüm toplumsal değişim taşıyıcılarını içermesi gerektiğinin altını çizen, Salvadorlu komutan Joaquin Villalobos, "öncü" sorununun dogmatik bir biçimde anlaşılmasının devrimci harekette olumsuz ve hatalı tavırlar doğurduğunu, örneğin 'yol arkadaşları', 'küçük burjuva müttefikler' gibi kavramlar türettiğini ve 'proletarya hegemonyası' kavramının mekanik bir uygulamasına yol açtığını kabul etmektedir." (age. s:119)

Bugün ülkemizde öncünün fiili görüntüsü parçalı ve çoğulcudur. Bu görüntünün ilerde tek öncüye mi dönüşeceği, yoksa çoğulculuğun giderek benimsendiği bir biçime mi evrileceği meselesi başlı başına bir tartışma konusudur. Ancak, yine eldeki veriler, çeşitliliğin bir zenginlik sebebi olabileceğini gösteriyor. Çeşitliliğin, hedefe odaklanmayı güçleştiren ve hareket kabiliyetini zayıflatan yönde bir etki yapması önlenilebilir; çeşitli kuvvetlerin oluşturduğu bileşke güç, çok daha etkili ve avantajlı olacaktır. Birbirinden öğrenme, deney ve birikimlerin toplamını alma, farklılıklara tahammülü ve ilişkilerde demokrasiyi geliştirme, vb. pek çok biçimde avantaj sağlaması mümkündür.

"Öncünün tek bir örgüt olmaması çatışmayı, tartışmayı, daha güvenli tavırların ve çok daha tamamlanmış bir siyasi düşüncenin oluşturulmasını kolaylaştırmaktadır; aynı zamanda bu durum demokratik merkeziliğin doğru bir biçimde uygulanması için daha elverişli koşullar yaratmaktadır." (age., Salvadorlu Joaquin Villalobos, s:119)

Devrimci yaşamın, **birlikte harekete** çok çeşitli biçimde olanak tanıyan özelliği sebebiyle, yukarıda belirttiğimiz, "merkezi birlikteliklerin aceleye getirilmemesi", örgütler arası yakınlaşmada negatif bir rol oynamaz. Aksine, aceleye getirildiği durumlarda, örgütlerin kısa vadede aşma koşulu olmayan özellikleri, bir farklılık sebebi olarak büyür ve **ayrı durma** sebebine dönüşebilir. Yani, aceleye getirilmiş evlilikler, mesafeleri büyüten kopuşlarla sonuçlanabilir. İşte, bu türden kaygılarla, merkezi birliktelikleri aceleye getirmeyen; ama bulunduğu her alanda, kavranın zenginliği oranında birlikte ha-

Eşit olmayan katkılar, yetenek farklılıkları, birinin diğerine üstünlüğü gibi konuların bir çekişme/rekabet sebebi olması, "eşitler içinde daha eşit" muamele beklentisi ancak, bu oluşumla beraber artık başkasının da attığı adımların herkes için olduğunu kavrayabilmekle ve sen-ben farkının alışkanlıklar içerisinde edinmiş olduğu yeri silmekle mümkündür. Tabii ki bunlar kolay değildir ve eğer gerçekçi olunacaksa, kısa sürede aşılması beklenmemelidir.

reketi zenginleştirme eğilimi taşıyan, dostluk kapısını her zaman açık tutan bir devrimci hareket; siyasal pratiğin gerekleri konusunda çok daha başarılı bir sınav verme koşuluna sahip olacaktır.

Birbirinden önemli farklarla ayrılan kültürlerle yoğrulmuş siyasi hareketler, yukarıda belirttiğimiz hassasiyelerin üzerinde daha bir dikkatle durmalıdır. Kimse'nin bir diğerini asimile etme hakkı yoktur.

"Birçok devrimci örgütün, tarihlerinden ve köklerinden gelen nedenlerle, bugünden yarına değiştiremeyecekleri bir çalışma tarzına sahip olduklarını da kabul etmek gerekir; bu tarz bir bütün içinde ele alındığında, yarar da sağlayabilir." (age. s:120)

Eğer, devrimci örgütler arasında varolan farklar, bir ayrı durma sebebi olmaksızın çıkarılabilir ve aynı ortak hedefe yönelme imkanı sağlanabilirse; bu farklılıkların, **çeşitli güç biçimleri** olarak işlev görmesi mümkün olabilecektir. Düşmanın bütünlüğü ve elindeki güç olanaklarının çeşitliliği, böyle bir imkanın zorlanması için başlı başına bir sebep olarak görülmelidir.

"Bazı ülkelerde devrimci örgütlerin birbirlerinden oldukça farklı profillere sahip olduklarını ve bu özgün profilin, geleneksel işçi partilerinin ulaştığı toplumsal katmanlardan daha geniş bir kesime ulaşmalarını ve etkilemelerini sağladığını da görüyoruz. Küba'da 26 Temmuz Hareketi, Nikaragua'da Sandinista Cephesi, Uruguay'da Tupamaroslar, Arjantin'de Monteneroslar, Kolombiya'da M-19 ve daha yakın bir tarihte Brezilya Emekçileri Partisi deneyleri bu duruma gösterilebilecek örneklerden birkaçıdır. Bu örneklerle geleneksel Marksist partiler arasında iradeci bir kaynaşma girişiminin, devrimin güçlerini arttırmak yerine budayacağı düşünülebilir. Oysa paylaşımlı bir yönetim bu güçleri hiç kuşkusuz arttıracaktır." (age., Nisan 1982-s:120)

Bir ülkede devrimci hareketlerin, sınıflar mücadelesinin yönetimini paylaşma fikri, başlı başına bir olumluluk taşıyıcıdır. Böyle bir ortaklaşma eğilimi, saldırıları ortak göğüsleme, sorunları paylaşma imkanı verirken; aynı zamanda beraber hareketin pratikte yaratacağı muhtemel güçlükleri

aşmayı öğretecektir. Bu tür oluşumlar için ihtiyaç duyulan olgunlaşma, hareketlerin karşılıklı ilişkilerinde daha hızlı kazanılır. Kaldı ki böyle bir niteliğe ulaşmak zaman alacak da olsa; bunun, devrim yolunda bir gereklilik olması, zaman faktörünü ikincil plana atar. Gerçekçi olmak gerekirse, "birlik" kavramının tüm sıcaklığına rağmen, meselenin temenni edildiği gibi bir karşılık bulması kolay olmamaktadır. Herkesi bağlayan tanımlanmış formüller olamayacağına göre, somutun tahlili ve ihtiyaçların belirlenmesi bile başlı başına bir farklılık sebebi olabilecektir.

"Ancak, yıllar boyu yapıldığı gibi, "tek parti fetişizmi"ne" ya da "çoğulculuk fetişizmi"ne" düşülmemesi gerektiğini belirten Ruben Zamora ile aynı görüşteyiz. Ortada hazır reçeteler ya da sihirli formüller yoktur, ama işe ulusal gerçekliği ve onun getirdiği yükümlülükleri doğru biçimde yorumlayarak başlamak denirirse, çok büyük hatalardan sakınmak olanaklıdır. Bazı ülkelerde, ortak öncü oluşturulmadan önce, benzer özellikler gösteren ve ortak bir gövdeden gelen örgütler arasında birleşme süreçlerine de tanık olunabilir."

Biz gerçekçiyiz ve kolektif öncü içinde örgütler arası rekabetin tamamen yok edilebileceğini düşünürsek bu bir hayal olur. Sağlıksızlığa ve siyasi kısırlığa götürmediği sürece, belli bir rekabet düzeyinin normal olduğunu kabul etmek bizi korkutmuyor."

Aynı ülke içinde, her birinin ardında iş örgütü ve aygıtlarını kurmak ve kitleler nezdinde etki kazanmak için harcanmış yılların zorlu emekleri bulunan birçok devrimci parti yan yana varolabilir ve bunların bazı temsilcileri öncü içinde yer almalıdır. Bu durumun kuramsal ve organik sonuçları üzerinde düşünmek gerek." (age.s:121-122)

Kolektif öncü meselesi tartışılırken, özellikle Latin Amerika'da bu konuda yaşanmış özgün örneklerin dikkate alınması, pek çok açıdan kolaylık ve anlaşılabilirlik sağlayacaktır. Sınıflar mücadelesinin yönetimini üstlenmek üzere rol alacak olan birçok örgütün, birleşerek oluşturacağı bir yapıdır söz konusu olan. Böyle bir yapının içereceği handikaplar, gerçekten, tahmin edilebilecek olandan çok daha çe-

şitli ve kapsamlıdır. Örneğin, Salvador'da 5 örgütten oluşan FMLN'nin geçirdiği aşamalar ve denediği yöntemler, başlı başına bir zenginliktir. Asıl sıkıntılarının, politik meselelerden çok, organik bağ konusunda yaşandığı görülmüştür.

Karşılaşılan engellerin aşılması ve mutabakat sağlamak üzere gösterilen çaba, son derece yaratıcı davranıldığını ve alışılmış kalıpların dışına çıktığını göstermektedir. "Ayrılık noktalarını çözümlemek için, tüm topluluğun yapacağı toplantıdan önce ikili ya da üçlü hazırlık toplantıları yapılması", aşamalı bir yakınlaşmadan geçilmesi; zor gibi görünen uyumu mümkün kılmıştır. Aslında, kolektife katılan bütün örgütlerin "**kendi organik bireyselliklerini ve mücadele geleneklerini terk etmeden**" (abç.) bir araya geleceği düşünülürse, yapılan şeyin hiç de hafife alınacak türden olmadığı görülür. Bir yığın alışkanlığın, farklı kavrayışın, çekince ve mesafenin; bir araya gelindiğinde yaratacağı problemleri tanımlamak bile güçtür.

"Başlangıçta biz de kolektif yönetimin herkesin her yerde bir arada var olması ya da bu durumla alay etmek için taktığımız adla "beşçilik" anlamına geldiğini sanma hatasına düştük. Bu hatalı anlayışa göre, FMLN'nin 5 örgütünün temsilcileri tüm kurumlarda yan yana yer almalıydı. Bu yaklaşım karşımıza pek çok kez bürokratik engeller çıkardı. Katılımın yeni bir biçimsel mekanizmaya dönüşmesi ve harekete geçme anı geldiğinde her örgütün kendi başına davranması tehlikeyle karşı karşıyaydık."

Bir kolektif yönetimde önemli olan, hangi etkinliklerin şu ya da bu örgüt tarafından üstlenilebileceklerini yeteri kadar olgunlukla tanımlayabilişidir. Örnek olarak; Venceremos Radyosu ve Farabundo Marti Radyosu'nda genel yönetim, komutanlığın elinde olmakla birlikte, bu radyolardaki somut yönetim görevi belirli örgütler tarafından yerine getirilmektedir. FMLN'nin 5 örgütünün de bu alanda yer almasını istemek yalnızca gereksiz değil, aynı zamanda yapay bir tavır olur; sonuçta o kadar çok sayıda işlevsiz unsur bu işe" katılır ki, bu çalışma için zorunlu olan esneklik zarar görür." (FMLN Komutanlarından Roberto Roca)

Eşit olmayan katkılar, yetenek farklılıkları, birinin diğerine üstünlüğü gibi konuların bir çekişme/rekabet sebebi olması, "eşitler içinde daha eşit" muamele beklentisi ancak, bu oluşumla beraber artık başkasının da attığı adımların herkes için olduğunu kavrayabilmekle ve sen-ben farkının alışkanlıklar içerisinde edinmiş olduğu yeri silmekle mümkündür. Tabii ki bunlar kolay değildir ve eğer gerçekçi olunacaksa, kısa sürede aşılması beklenmemelidir.

FAŞİZM, ÖZGÜRLÜĞE TUTKUN YÜREKLERİ TESLİM ALAMAYACAK!...

Yeni insan tipini yaratma mücadelesi veren devrimciler, faaliyetlerinin her alanında böyle bir insan tipine ait normları kendi kişiliklerinde yansıtırken, aynı zamanda, örgütlemeye çalıştıkları her kişinin koynuna, böyle bir yaşamın çiçeklenmeye en müsait tohumlarını bırakırlar. Kapitalizm insanları bireycileştirir, insanlığından soyundurur ve üretimsiz kılar; devrimciler toplumsallaştırır, insanlaşma etkinliğine giden yolu aralar ve üretken kılar.

Kendine güven, haklarını arama bilinci ve perspektif genişliği, egemenlerin halktan köşe-bucak kaçırdığı, saklı tuttuğu ve bulandırma yoluna gittiği niteliklerdir. En tahammülsüz oldukları şey, bu türden öğelerin, insanlarda filizlenmeye başladığını görmektir. Bu nedendir ki, gözaltına alınan her insanda asıl olarak amaçladıkları şey, “**tüm yapraklarını dökmek**”tir. Kişi, devrimcilerle yeni tanışmış dahi olsa, onun şahsında devrimcilere ait değerleri yenilgiye uğratmak, bir amaç olduğu kadar bir zevktir de. Sorguda elde ettikleri her bilgi sonrasında duydukları sevinç, ele geçirdikleri her insan karşısında attıkları çılgılık, böyle bir ruh halinin göstergeleridir. Devrimcileri fiziken olduğu kadar, ruhen de yenilgiye uğratmak her sorgucunun varlık sebebidir. Bu uğurda her yola başvurlar; bunun için girmeyecekleri kılık, yapmayacakları hiçbir şey yoktur. Bu nedenle, başarısız çıktıkları sorgu süreçleri, onlara vurulmuş ağır bir tokat niteliğindedir. O çok güvendikleri değerlerinin, yöntem ve aletlerinin devrimci irade karşısında hiçleştiğini görürler.

Sorgu süreçlerinde yapılan işkencenin, insanların “tüm yapraklarını dökmeye” yetmediğini bilen egemenler, bu sürecin devamını da gerektiği biçimde organize ederler. İşkencehanelerden sonra zindan süreci de başlı başına bir **kapışma** alanıdır. Sağlıksız mekanlarda aç ve ilaçsız bırakarak “**sessiz imha**” yoluna gitmek gibi, doğrudan katletmek de oldukça rağbet ettikleri yöntemler arasındadır. Kendileri 3 ay tutuklu kalma iradesi gös-

teremeyecek bir kişilik örgüsüne sahipken, devrimcilerin iradesini idamlarla veya on yıllara varan tutsaklıklarla sınamaya kalkarlar. Devrimcilerin kaldığı koşullarda yaşanan kardeşleşmeye, sağlanan gelişmeye, dışarı kadar yansıyan irade ve bilinçbelirtilerine bu yüzden tahammülsüzdürler. Onlar, dumura uğramış beyin, düşünmüş bir kişilik ve değerlerde hiçleşme beklerken oyunun tersine döndüğünü görürler.

Yıllardır akıl hocalarını eskitir dururlar. Temcit pilavı gibi her fırsatta ısıtıp sundukları **hücre sistemi** de “aküledilen” yöntemlerden biridir. Gerçekte devrimci irade karşısındaki acz durumunun farkında olsalar da, bunu kabule yanaşmamakta ve teslim alma umuduyla, proje üstüne proje eskitmeye devam etmektedirler.

İçeri attıkları devrimcinin tüm silahlarını yitirdiğini düşünür, ondan pişmanlık ve yıkım beklerler. Gerçekte ise her devrimci, sınıflar mücadelesinin tutsaklık sürecinden geçebileceğini bilir ve kavgaya bu bilinçle katılır. Mücadeledeki alan ve biçim çokluğu öyle bir örgü oluşturmuştur ki, devrimciliği bir yaşam biçimi olarak seçen ve bunun gereklerinin bilincine varmış bir kavrayışla yola koyulanlar için, işkencehaneler gibi hapishaneler de mücadelenin bir alanı, oradaki mücadelede başka alanlarda da varlık gösteren örgütsel yapı ve çalışmanın bir bileşeni durumundadır.

Düşmanın, devrimcilerin ruhunu boşaltmak ve onları bir posaya çevirmek biçimindeki amacı, tek-tük şahıslar örneğinde gerçekleşmiş gibi görünebilir. Ancak, bu tür örnekler, genel üzerinde yanıtıcı bir etki yapmayacak denli sınırlı ve özeldir. Kavganın çok geniş bir zemine yayılmışlığı ve toplumun üzerine bir karabasan gibi çöken kapitalizmin çirkinleştirici etkisi oranında düşünüldüğünde, verilen firelerin “doğal” bir seviyede kaldığı görülecektir.

Zindanlar, devrimciler için ne bir sürprizdir ne de herhangi bir şeyin sonudur. Zindanda, yaşam gibi, kavganın kendisi de sürer. Kavgadaki doğrudanlık,

ödenek bedelleri daha somut kılar. Ancak devrimciler, buna da yabancı değildir. Feda bilinci, devrimciliğin asgari ölçütleri arasındadır ve geliştirici yönde etki yapan her gıda tarafından beslenebilme özelliğine sahiptir.

Eşinden, dostundan, dışarıdan ve hatı yaşamdan koparılmış olmak iddiası da sulandırılmaya müsait bir biçimde kullanılır. Duyguları karartmak, bilinçleri çelmelemek için, söz konusu kavramlar, **batıklıkta boy veren çıkar ilişkilerinin** tadına bulanmak istenir ve gerçekte devrimcilikle hiçbir biçimde bağdaşmayan normlar dahilinde gündeme getirilir. Yoldaşlığın, **kardeşleşmek** demek olduğu geniş katılımlı özgür bir ailede devrimciler, hiçbir zaman ne “aile”siz ne de “kardeş”siz kalmazlar. Nitekim bu konuda yaşanabilecek şahıslara ait tekil renk farklılıkları da yine en kolay devrimciler tarafından aşılır. Çeşitli nedenlerle feodal seviyede kalmış olan aile ilişkileri için de devrimcilerin yaklaşımı, sıcaklığı bir başka toplum kesitinden çok daha problemsiz ve insancadır.

Peki tutsaklar hiç mi boğaz düğümüne yakalanmazlar? Tabii ki yakalanırlar. Sonuçta onlar da insandır ve bazen nabızları, söz dinlemez biçimde atar. Tutsaklığın en akşam gecelerinde, imansız bir yağmura yakalanıp, düşüncelerini ıslatmak da mümkündür. Ama devrimciler için bunlar, aşılması zor olmayan problemlerdir.

TUTSAK DÜNYALARA, BUZ ÇATLAKLARI ARASINDAN BAHAR SIZAR

Roma’da gladyatörler birbirine kırdırırken, izleyiciler arasında kontrolsüz hareketlerin oluşmaması amacıyla onlara yiyecek dağıtılır, karnları doyurulmuş. Böylece izleyici, edilgen/uyusal bir konuma getirilirken, aynı zamanda “istenmeyen mahkumların” yok edilmesi ayınının bir bileşeni durumuna” sokulurdu. Roma imparatorluğunun vahşet örnekleri arasında en çarpıcısını, hükümlülere koyun postu giydiren, vahşi hayvanların arasına atmak oluşturuyordu.

Günümüzde diktatörlük, imparatorluktan kanlı hançeri devralırken; asıl olarak, çağdaş Spartaküs'leri yok etmeyi amaçlar. Tabii bu süreçte "halk desteği" oluşturma yöntemleri de öz itibarıyla geçmişten pek farklı değil. Tepkileri yönlendirmek ve vahşeti alkışlatmak isteyen diktatörlük, halkın ilgisini farklı noktalara yöneltirken, gerçekte sistemin sebep olduğu kimi sorunların istismarına gitmekte ve gölgeleyici etkisine ihtiyaç duymaktadır. Örneğin, "çetelerle mücadele" adı altında yürütülen kampanya ile, hem gerçek çete olan devletin kendisini aklamayı, hem de "çetelerin üzerine gidiliyor" intibai yaratılarak, halkın tepkisinden farklı biçimde yararlanmayı amaçlamışlardır. Bu çerçevede çeşitli kurum ve kesimlerin kullanıldığı bilinmektedir. Bunların içerisinde burjuva medyaya çok özel bir rol biçilmiştir. Nitekim yeni bir düzenleme ile RTÜK'ün doğrudan MGK'ya bağlanmış olması ona biçilen rolün önemi ile ilintilidir.

Yapılmak istenen saldırılar için önceden her türlü zemini hazırlamak ve bunu ustaca bir yönlendirme ile beslemek, medyanın asli görevlerinden biri olmuştur. Son olarak, medyada, -özellikle de Radikal'de- "Bayrampaşa Cumhuriyeti" manşeti ile yayınlanan haber dikkatli bir biçimde incelendiğinde, basının artık tektikçiliğe soyunduğu çok açık biçimde görülecektir. Haberi yapan **Tuncay Özkan**, olayı araştırdığını ve iddiaların fazlası ile geçerli olduğunu söyleyip, tesadüfen eline geçmiş bir bilgi/haber görüntüsü vermektedir. Daha da kötüsü; kişilik bozulmasına uğramış, faşist eskisi bir asalağın (Sedat Peker) şahsında yoğunlaşmış olan tepkiden yararlanarak bu çirkin oyunlar tezgahlanmaktadır.

Bırakalım gazeteci olmayı, artık akıllı başında her kişi biliyor ki, devletin mafya, çete, vb. olarak bilinen çapulcularla gerçekte önemli bir sorunu yoktur. Nitekim çoğunu ya yargılamamakta, ya da göstermelik bir yargılama sonunda tahliye etmektedir. Hapishanelerde ise sahip oldukları kolaylıklar, yine bizzat devlet tarafından sağlanmaktadır. Bunun, hangi tip cezaevinde kaldıkları ile hiçbir ilgisi yoktur. Devrimcilere gelen soğanın dahi kapıda "güvenlik" bahanesiyle parçalanarak verildiği koşullarda, birkaç mafya bozuntusuna doğrudan devlet eli ile tanınan imkanlar bahane edilerek, cezaevlerinin bir "çiftlik" olduğunu söylemek ve her vesile ile hücre sistemi-

ni gündeme getirmek" "namuslu" insanların yapacağı ve "gazetecilik" ile açıklanacak türden işler değildir.

Hakim sınıfların, egemenliklerini sürdürme tercihini faşizmden yana yaptıkları her ülkede diktatörlüğün, tutsak aldığı devrimcileri doğrudan (fiziki olarak) veya dolaylı biçimde imhaya yöneldiği bilinmektedir. Türkiye cezaevlerinde de bugüne dek, vahşetin şiddet ve örnekleri konusunda Nazileri bile geride bırakan yöntemler uygulanmıştır. Örneklerden biri olarak **Diyarbakır Cezaevi**'nde gerek 80'li yıllarda gerekse yakın dönemde neler yapıldığı, insanlık sorunlarına karşı kendini kitlememiş her hafızada halen mevcuttur. Bugün "yasalarda reform", "oda tipi cezaevi", vb. diye sözü edilen düzenlemelerden amaç, devrimci tutsakları teslim almanın ve üzerlerinde her türden faşist yöntemi/işkenceyi uygulayabilmenin koşullarını yaratmaktır. Devlet trilyonlarını devrimci tutsakların hatırı için harcamıyor. Gerekirse her tutsağa tek tek birer hücre yapıp, başına "A takımı" ismini verdikleri cellat ekibini dikmek adeta andları haline gelmiştir. Devlet sokakta, fabrikada, köyde, dağda kendisine boyun eğmeyen insanlara neyi uygun görüyorsa; devrimci tutsaklara da en az böyle bir uygulamayı uygun görüyor ve imha amacıyla hareket ediyor. Ancak, faşist devletlerin faşist yöntemlerine ne devrimci tutsaklar ne de genel boyutuyla devrimciler yabancı değildir. **İster F tipi, isterse başka bir tip olsun, adına oda, hücre veya başka bir şey densin; devrimciler, karşılaştığı her saldırıyı ve hak gaspını, saldırganların anladığı dilden yanıtlayacak ve gerek içerde gerekse dışarda engizisyon varisi, nazi kılıklı cellat sürüsüne papuç bırakmayacaktır.** Onlarda, sahtekarlığın her yöntemi mevcuttur; katletmeğe geldiklerinde bile tutsakların "iyiliğini" istediklerini söyleyeceklerdir. Bu "iyilik" isimli saldırılarına alkış/çanak tutacak "gazeteci" isimli yarıdakçılar da olacaktır. Halka saldırmak diktatörlüklerin varlık sebebidir; direnmek ve yanıt vermek de devrimcilerin işidir...

**FAŞİZMİ
KENDİ ZİNDANLARINDA
YENECEĞİZ!...**

*Parmaklıkla
dilimlenmiş de olsa
gökyüzü
mavi bir atlasır
bizler için*

*Yosun kokusunu
poyrazdan
toprak kokusunu
beton çatlaklarından
almak
bir tutsak yeteneğidir*

*Güneşe hasret
bırakılanlar
gölgede bile
içecek bir güneş
mutlaka bulurlar*

*Baharın gelişini
betonun
en beton olduğu
yerde de olsa
öncelikle
tutsaklar alır*

*Nasıl olur demeyin
Nasıl sığdırabiliyorsak
koca bir halkı
yüreğimizin içine
öylece
sığdırabiliyoruz
koca baharı
saksının tekine...*

KAVGANIN TEMMUZUNDA SON SÖZÜ KAHRAMANLAR SÖYLER

*Yaşadın mı
İdil gibi yaşayacaksın
Her şeyin anlamlı
her an'ın değerli olacak
Hiçbir şeyi tesadüflere bırakmayacak
hiçbir an'ı boşa harcamayacaksın
Ölümü bile güzelleştirecek
azraili çaresiz kılacaksın...*

Siz aşkın sevincini. Belki de yaratmanın sevincini biliyorsunuzdur. Kadın sizinle annelik sevincini paylaşmıştır. Fakat zaferin sevincini, düşmanı yenmenin sevincini ve askerin kahramanlık sevincini tatmayanlar, onların, en güçlü ve en yakıcı sevincin, ne olduğunu anlamamazlar.”(Moskova Önlerinde, Aleksandr Aleksandroviç Bek, s:12)

Aslında, pratik bir gerçeği yaşamış insanların da gelişmeleri her zaman bütünüyle kavradığı ve her katılımcının aynı biçimde etkilendiği söylenemez. Bunda, kişinin kendi amaç ve özelliklerinden, içinde yer aldığı savaşın niteliğine kadar çeşitli faktörlerin rolü vardır. Savaşta, fiziki kimi özelliklerinden ruhsal sağlığına kadar pek çok şeyini yitirip çıkmak mümkün olduğu gibi; sonuç ne olursa olsun, doğru ve gerekli bir şey yapmış olmanın mutluluğu ile çıkmak da mümkündür. Tartışma götürmez bir gerçektir ki, devrim savaşçıları diğerlerinden ayıran farklar, fazlasıyla büyük ve anlamlıdır. Gerçekte tüm insanlar, ölüme karşı savaşır; zaten yaşamın kendisi, anti- ölümdür. Durum böyleyken ve yaşamla bağlar, özel birtakım nedenlerle zayıflamamışken, **ölüme güle güle gidebilmek**; ne ayakların ne de yüreğin titrememesi, bir devrimcilik özelliğidir. “Yaşam oyunu”

nda, her şeyini ardında bırakıp, kavgaya ateşini avuçlarken, gözünün arkada kalmaması ise, aynı zamanda bir güven sorunudur. Genelde devrimci harekete, özelde yoldaşlara duyulan güven; **“bana ait olan her şey, size de aittir”** bütünleşmesini ifade eder.

Değerlere aşk düzeyinde bir bağlılık ve yaşama sevgiyle yaklaşmadaki ısrar, insanın hem zorluklara tahammülünü artırır, hem de başarı grafiğini yükseltir. Devrimci olsun veya olmasın her insanda, yapması gerekenlerle ihmal ettikleri arasında bir çatışma vardır. Bu çatışmayı, alınının akı ile kazanma olasılığı ve hatta **insanlık** sınavından başarı ile geçmek, tabii ki devrimci olanlar için daha büyük bir olasılıktır. Ancak, her kişinin sahip olduğu ve kendisini adeta duyarsızlığa/tembelliğe çakan çiviler vardır. Bu çivileri söküp atma kararlılığı ve gerektiğinde kendi kendine “çimdik” atıp uyanabilme insiyatifi ne yazık ki çok özel şahsiyetlere ait niteliklerdir. Hatta belki “ne yazık ki” demeye bile gerek yok. Çünkü toplumlarda sözünü ettiğimiz insanlar, gerçekte birer kahramandır. Doğaldır ki kahramanların sayısı az olacaktır.

İnsanlığa yaraşır en ideal toplum biçiminin, bir bilim disiplini altında savunulur hale geldiği andan be-

ri, devrimciliği tanımlayan nitelikler, çok daha belirgin biçimler almıştır. Nedenler, sonuçla doğrudan ilintili bir ilişkilene içerisindedir yaşama sokulmuş; ödenen bedeller, bir dava insanının niteliklerini, daha net ve bilinçli bir tanıma konu etmiştir. **Kapitalizmin, insani nitelikleri aşağı çeken ağırlığı, hemen her kesimde kendini değişik biçim ve oranlarda hissettirmeye devam etse de; tarih; kahramanları devrimcilerin olduğu yerden seçmeye devam edecektir.**

M.Lifschiz, Lunaçarski'yi anlatırken, bir bilgenin “Bütün insanlar iki kümeye ayrılırlar: Yaşarken ölenler ve öldükten sonra yaşayanlar” dediğinden söz eder. Evet, öldükten sonra yaşamak için, yaşarken ölmek gerekiyor.

**Günebakan kadar yakınsın güneşe
Yüzünde ayçiçeği gülümsemesi var
Erken ölmekten değil ölü gibi yaşamaktan korkardın...**

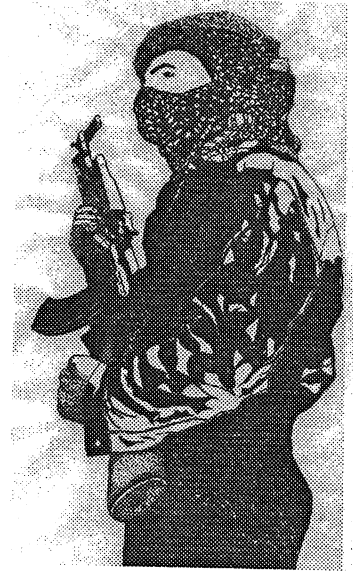
SOLUĞU KEKİK KOKAN DAĞ ÇOCUKLARINA

Ayşe Dağlı

İnsanın leke düşürülmemiş yüreği, sevgiye sere serpe açıktır. İnsanı insan kılan etmenler, bozucu bir etkiye uğramadığı sürece; insanın beyni, yüreğine sevgi komutu verecektir. Her şeyin içinde gelecektekine yana olanı, doğru ve güzel olanı aramak; bulunca da onu öne çıkarmak, etkinlik halindeki öznenin kendisini güzelleştirir. Kapitalizm cangılının bunca insandırlığı içerisinde, insanca mekanlar oluşturmak, insanlararası elektriğe imkan tanımak, sevgiyi baştacı etmek; ancak bizlerin, ancak devrimcilerin, ancak bilinci öne çıkarıp "seçerek" yaşayanların işi olabilir. Ve işte bu nedenle; onlara karamsarlık, onlara bunalım, onlara "sevgisizliği büyütmek" yakışmaz. Ne çok sebep (pardon tuzak) vardır aslında, devrimciliğin orta yerinde bile -yakışık düşmeyen- negatif unsurların çimlenmesine olanak tanıyan. Ve gariptir ki; bu çimlenmeye ıslaklık sağlayan, çimleneni de gübreleyen "bizden" birileri de olabilir.

Elbette ki bunun nedenleri tek değildir ve elbette ki güzellik, çirkinliğe galebe çalınca dek ne güzelliğin ne de çirkinliğin mekanları homojen olmayacak. Ancak, eğer nedenlerine ulaşabilir ve gelişmeleri daha da "anlaşılabilir" kılsak; hiç olmazsa samimi olan ve gerçekten salt kavrayabilme eksikliği sebebiyle sevgisizliğe bulaşmış olan kişilerin yüreğine omuz vermiş oluruz. **Yine, tüm öznel sebeplerden ve niyetlerden bağımsız olarak diyebiliriz ki; insana, mükemmeliyetçilik hastalığını bulaştıran ve giderek, salt olumsuzlukları okuyabilen bir göze dönüştüren eğilimlerin devrimcilikle barışık olması zordur.** Çünkü devrimciliğin kendisi "gerçekçi ol, imkansız iste" di-

*Varlığınızla dağlar
sürme çekmiş gibi
güzelleşiyor
Sıcaklığınızla tanışan
güneş bile terliyor
Ey özgürlüğün
baruğ kokan habercileri
Ey bir kısırak delişmenliğiyle
ovalara sığmayan dağ çocukları
Ey karanlığa meydan okuyan
ateş böcekleri
bir ananın doğurgan düşleri kadar
sıcak
bir sevgilinin çağrısı kadar
güzelsiniz*

yen cinsten bir olgudur. Yani ne salt akıl ne de salt duygu işidir; akıl ve duygunun işbirliğidir. Bu işbirliğini sağlayabilenlerde kavga, kişiliğin ayrılmaz bir parçası haline gelir. Bu sebeple de devrimciler, kendilerini tanımlayan doğruları; yürekleriyle olduğu kadar, bilekleriyle de korurlar.

Devrimcileri hırpalayanlar veya hırpalanmış hallerini fırsat bilenler, sahip olunan doğruları da hırpalamak isterler. Bu nedenle, zorlu dönemlerde, varolan değerlerin korunmasına özel bir önem verilmelidir. Hiçbir gelişme bizlere, bu hırpalama işini güçlendirecek adımlar atma hakkını vermez. Devrimcilik, birileri öyle istiyor diye veya birilerine şirin görünmek için yapılan bir fiil değildir. Bu sebeple de "birilerini" gerekçe ederek, leke düşürülecek cinsten de değildir.

Böyle bir kavrayışla hareket ederken, değişimin ve gelişmenin saptanması işini bizi yoksayanlara bırakmadan kendimiz yapmalıyız. Sonuçta amacın devrim olması, bizleri sürekli olarak değişim olgusuna yakın tutar.

Ancak, işin bu boyutu bile, çoğu kez "gerçekleşemez" intibamı uyandırır ve ilerlemenin sağlanamadığı bir "yerrinde sayma" durumu belirir. Bütün bunlar, devrim gibi ciddi bir işin "olağan" duraklarıdır. Bu durakları bilmek ve uğrak yerlerinden, umut yitimine düşmeden geçebilmek; nihai hedef için verilmiş söze, devrimci kararlılıkla bağlı kalmak ile mümkündür. **Nihai hedefle olduğu kadar, güzellikle de yapılmış bir sözleşmesi vardır devrimcinin.** Karamsarlığı bilmez değildir; ancak, hiçbir yararı olmadığı için onunla tüm ilişkilerini kesmiştir.

Kimi vakit

benim de koynuma

kefen soğukluğunda

olasılıklar girer

Ama ben

ihitmallerin en ilik

olanını anlatmak isterim.

SÜRECİN NİTELİĞİ, İZLENİMLER VE DERSLER

Deniz Köşk

Sınıflar mücadelesinin uzlaşmaz karakteri olayların her zaman aynı yönde ve aynı hızda gelişmesini olanaksız kılar. Tarihsel süreçte öyle durumlar olur ki, ileriye ya da geriye doğru bir sıçrama zorunlu hale gelir. Temel yasanın, devrim ve karşı devrim güçlerinden birinin belirgin bir ilerleme, diğerinin ise belirgin bir gerileme kaydetmesi olduğu böyle durumlarda devrimci hareketin konumlanışındaki doğruluk oranı, sıçramanın yönünü tayin eder.

Türkiye bugün işte böyle bir sürecin içindedir; derinleşen kriz karşısında diğeri, tüm güçlerini organize hale getirerek çok yönlü bir saldırıya geçmiştir ve gelişen noktada ne halkın bu saldırının sonuçlarına katlanarak yaşaması ne de oligarşinin halkı ikna edecek boyutta tavizlerde bulunması mümkündür. Tabii ki, yarın devrim olacağını söylemiyoruz; fakat devrimciler açısından hatalı duruşlar neticesinde gerileme tehlikesi olduğu gibi, günün gereklerine uygun bir konumlanış ortaya koyarak, süreçten ciddi kazanımlarla çıkma olanağı da vardır.

Parti eksikliğiniz devrimcilere düşen sorumluluğu ağırlaştırdığı böyle bir dönemin temel özellikleri ve devrimci hareketin önündeki öncelikli görevler ile sonuçları ağır olabilecek hatalı duruşları tespit etmek yararlı olacaktır.

“ALTI OK”A PAYDOS; YAŞASIN “DOKUZ IŞIK”

1995 seçimlerinde CHP'ye son anda baraj atılan MGK, bu kez, zaten belirli bir yükselişte olan MHP'yi paravanın önünde konumlandırdı ve “yeniden yapılanma”nın ihtiyaç duyduğu hükümet modeli ile ırkçı sağ-ulusal sol halk kitlesini, yukarıdan aşağı oluşturma programı parlamento bileşiminde ifadesini buldu.

İç işleri, Maliye, Milli Eğitim, Adalet, Ulaştırma gibi stratejik bakanlıkları kim alırsa alsın kurulacak hükümetin programı değişmeyeceği için, devrimciler açısından belirleyici olan MHP'nin hükümette ne oranda yer alacağı değil, faşizmin, özellikle metropollerde kitle desteği sağlama çalışmalarına hız vereceğidir. Toplumun en kalabalık ve dinamik kesimi

mini barındıran metropollerde MHP, ancak %9 oranında oy alabilmiştir. Pompalanan Türk şovenizmine rağmen, Kürt milliyetçiliği dışında bir politik açılım sunmayan HADEP'in sırf muhalif niteliğinden dolayı %4'ü aşan metropol ayları ve milliyetçi sağ politikanın iktidarda yer aldığı dönemlerde, devrimci sol hareketin ivme kazanması biçimindeki tarihsel gerçek dikkate alınır, şartları hiç de karamsar olmamızı gerektirmediği görülecektir.

Oligarşinin önümüzdeki dönemde uygulayacağı politikalar muhalif potansiyeli güçlendirecektir. Bu durum devrimci mücadelenin ivme kazanmasına olanak sağlarken faşizmin iki önemli avantajından birini ideolojik yayılma gücü, diğerini de devrimcilerin konumlanışındaki, özellikle “sol” hatalar teşkil etmektedir.

DEVRİMCİ KÜLTÜR KİTLELERE ULAŞTIRILMALIDIR

Faşizme karşı mücadeleyi salt “faşist yuvaları dağıtmak” biçiminde algılama eğilimi, faşizmin ideolojik yayılma gücünü küçümsemekten kaynaklanan “sol” hataların başında gelmektedir.

İdeolojik mücadeleye gereken önemi vermeksizin sadece cılız şiddet eylemlerine yönelme kolaylığı çoğu zaman faşist propagandaya malzeme sağlamaktan öte bir anlam ifade etmiyor. “Biz sistemi değiştirebilmek için önce kamuoyunda düşünsel egemenlik kurmak gerekir; bu ilke hem devrimler hem de karşı devrimler için geçerlidir.” (Mao Zedung) **Faşizmin güçlülük imajını yıkmak ve moral değerleri yüksek tutmak açısından devrimci şiddet gerekli ve zorunludur. Ancak şiddet eylemlerinin faşist propagandaya malzeme olmaması için de, ideolojik mücadele, en az bu eylemler kadar zorunludur.** Devrimcilerin okulları, işyerleri, mahalleleri ile yetinmeyip dernekler, kültür merkezleri, sendikalar gibi demokratik kurumlarda göstereceği etkinlik hem araçları zenginleştirilecek, hem de mücadeleye ve örgütlülüğe ivme kazandıracaktır.

İdeolojik ve kültürel düzey ne kadar yüksek olursa, siyasal alandaki duruş o

kadar sağlıklı olur. Devrimci hareketin dövüşecek insan sıkıntısı yoktur; fabrikalarda; okullarda, gecekonduarda bütün karşı-devrim güçlerini yerle bir edecek kadar insan vardır. Kitlelerin kavganın içinde yer alabilmesi için, öncünün ideolojik ve kültürel düzeyini yükseltmek gerekir ki, bunun hafife alınması durumunda kullanılan şiddetin devrimciliği tartışmalı hale gelir. Kültürel açılımları bir kenara bırakarak kitlelere önderlik etmek mümkün değildir. Kültür-sanat alanında birikim sahibi unsurların, kendini devrimci saflarda ifade etmesine olanak tanımak ve ilişkileri güçlendirmek hem bu tür faaliyetlerin daha geniş bir tabana yayılmasına hem de sistemin yozlaştırıcı etkisiyle karşı karşıya olan aydın kişiliklerin mücadeleye katkı sunmasına imkan sağlayacaktır. “Bilgiyi elinde tutan herkesten öğrenmek zorundayız. Kim oldukları bizim için önemli olamaz.” (Mao Zedung)

Nasıl ki, salt kültürel-sanatsal faaliyetlere yönelen bir örgütlenmenin hümanizme teslim olması kaçınılmazsa, yalnızca mahalli çalışmalara yönelme eğiliminin de devrimci saflarda arabesk yozlaşmayı-lümpenleşmeyi beraberinde getirmesi kaçınılmazdır ve Türkiye solunda bunun örnekleri az değildir.

Demirci Kava Destanı'nın Kürt ulusal hareketindeki ajitatif özelliğini, Çernişevski'nin “Nasıl Yapmalı”nın Dimitrov'un kişiliğindeki yerini ya da sistem içi ilişkilerin sergilendiği bir temsilin, özellikle bu ilişkilerle yeni tanışan gençlik üzerinde uyandıracığı “katarsis”in onlarca ajitasyon bildirisine bedel etkisini dikkate aldığımızda entellektüel açılımlara neden önem verilmesi gerektiği daha iyi anlaşılacaktır.

Kültürel alanlarda istenilen hedeflere ulaşmak için mahalli çalışma yürüten devrimcilerin işini gücünü bırakıp piyano dersleri almasına da gerek yoktur; yalnızca entellektüel gençlik kitlesine bir çeşit boykot uygulayan “sol” sekterliğe karşı uyanık olmak bile, yeterli olanakları sağlayacaktır.

Uyguladığı baskının yol açacağı muhalefeti zararsız hale getirmek için tencereye bir düdük koymayı da ihmal etmeyen faşist politikaya, devrimci saflardaki “sol” boykotun eklenmesi, entellektüel gençlik kitlesini sistem içi muhalif kanallara ve genellikle anarşiye yönlentiyor.

Öznel ve nesnel şartların olgunluk

düzeyinin yanlış tespiti neticesinde, sürecin gerektirdiğinden daha ileri taviz alımlar devrimci saflarda "sol" sapmaya tekabül eder. Özellikle bireylerin sınıfsal kökeninden çok felsefi tercihlerinin belirleyici olduğu parti öncesi örgütlenmelerde, gençliğin herhangi bir kesimini ihmal etmek cinayettir. Kaldı ki, entellektüel gençliğin küçük burjuva eğilimleri sınıfsal niteliğinden değil, içinde yaşadığı sistemin değer yargularından kaynaklanmaktadır; iktisadi dayanaktan yoksundur. Fakat genç olmaktan kaynaklı muhalif yönlerin devrime platformlarda ifade edilmesine olanak tanınmadığı zaman üst-yapısal manipülasyon, alt yapısal konumlanışın da burjuvaziden yana olmasını sağlar. Dolayısıyla direkt olarak üretim ilişkileri içinde yer almayan gençlik kitlelerini küçük burjuva eğilimler taşıyor diye dışlamak, işçi gençliği de feodal eğilimlerinden dolayı dışlamaktan çok farklı değildir.

BELİRLEYİCİ OLAN KİTLELERDİR

Farklı siyasi organizasyonların birbirine şirin görünme sevdası çoğu zaman sürecin gereklerine ve halkın çıkarlarına aykırı duruşları beraberinde getirmekte, bu durum, kendisine "devrimci" diyen örgütlenmelerin kitlelere tercih edilmesiyle sonuçlanmaktadır. Siyasi organizasyonlar arası ilişkilerin bozulması yönündeki kaygılar halkın belirli bir kesiminin dışlanmasına olduğu gibi devrimci değerlerin çiğnenmesine de yol açıyor.

Ayırddedici bir ideolojik-politik konumlanışa sahip olmayanların, kendilerini ancak birilerinin ardında veya karşısında ifade edebilmesi doğaldır. Devrimci Hareket'in 5. sayısındaki etraflı yanıtlara rağmen hala Devrimci Yol'a yönelik "teslimiyetçi, oportünist, kendiliğindenci" vb. ithamların uluorta piyasaya sürülmesi bazı dostlarımızın (!) idrak kapasitesi konusunda endişelenmemize neden oluyor. Geçtiğimiz birkaç ay içinde ideolojik temelden yoksun, şüursuzca kullanılan şiddetin nasıl sonuçlar verdiğine tanık olduk. Önümüzdeki dönem yaşamın gerçekleri kendini dayattıkça -tıpkı köşeye sıkışan bir kedinin sırtını kabartması gibi- hem bu tür fiillerin hem de devrimci değerlere karşı küstahlığın ivme kazanacağı kabul etmek zorunda olduğumuz bir gerçekliktir.

Kitlelerden soyutlanarak devrimcilik yapılamaz. Halk, nesnel gerçekliğin ge-

rektirdiği tavrı almakta tereddüt gösterenleri kaderleriyle başbaşa bırakacaktır ve devrimcilerin hem halkla, hem de halkı katledenle iyi geçinmesi mümkün değildir. Olaylar her zaman bizim arzu ettiğimiz gibi gelişmez. İradi zorlamalarla yanlış konumlanışta ısrar edenlerin yaşamdan izole oldukça çareyi devrimci değerlere saldırmakta araması eşyanın tabiatı gereğidir. Ama değerlerimize ve bu değerlerde ortaklaştığımız insanlara yönelen saldırılara en acımasız karşılığı vermek de bizim tabiatımız gereğidir.

SAĞ MANİPÜLASYON ve "SOL" SEKTERLİK

Tutsak düşmüş bir devrimciyi "başkaları için eziyet çeken zavallı" olarak görmekle beton duvarlarla dahi zaptedilemeyen bir yaşamın sahibi olarak görmek arasındaki fark, küçük burjuva bakış açısıyla, devrimci bakış açısı arasındaki farktır. İnsanların neye güzel, neye çirkin diyeceklerine bile "ilahların" karar verdiği, tercihlerin manipüle edildiği bir sistemin içinde, ancak devrimciliğin mümkün kıldığı özgürlüğün ve mutlanma biçimlerinin kavranması zaman alabiliyor. Küçük burjuva değer yargılarının yönlendirmesinden kurtulamayanların çita yükseldiği zaman örgütsüzlüğün "erdemini" keşfetmesi ya da daha steril ortamları seçmesi (!) bundandır. Soysuzlaşmanın kaynağını sistemin oluşturduğunu ve bu durumun, devrimciliğin sebeplerinden birini teşkil ettiğini bilmek, bizi karşı-devrimci manipülasyona malzeme sağlayan davranışlardan uzaklaştıracaktır.

Devrimci örgütlenmelerde genellikle, parti öncesi organizasyonu partinin, yarı-legal platformu illegal çekirdeğin yerine biçimindeki "sol" kavrayıştan kaynaklanan sekter tutumlar hem merkezi iradenin belirlediği tarzın deformasyonuna hem de devrimci özellik taşıyan samimi unsurların mücadele dışına itilmesine neden oluyor.

Bir örgütlenme içinde yer alan insanların o örgütlenmedeki etkin unsurların kopyası durumuna sokmaya çalışmak, açılımları sonsuz olan devrimciliğin doğasına aykırıdır. Tüm unsurların kıyafetinden davranış biçimine, dinlediği müzikten ilgi alanına kadar birbirinin aynı olduğu bir örgütlenme ne olanaklıdır ne de böyle bir monotipe gerek vardır. Kaldı ki, herkesin aynı düşünce ve davranışlarla hareket ettiği bir siyasal organizasyonun çok yönlü faaliyet yürütmesi müm-

kün olmadığı gibi, tepeden tırnağa tüm özelliklerini sıralayabileceğimiz bir devrimci protatipi de yoktur. Amaç ve ilkelere bir ayrışma olmadığı sürece birebir kendimiz gibi düşünmüyor ya da davranmıyor diye insanları mücadeleden dışında tutma eğilimi bazen iyi niyetli nedenlere dayansa da devrimci değildir. "(...) Yeteneklerini geliştirme, üretkenliklerini artırma ve daha önemlisi bunu uygulamaya olanak tanıma yöntemi insanların kendine güvenini arttıracaktır. (...) İlkesel düşünce farklılıkları olmadığı sürece ortaya çıkabilecek karşıtlıkları hoşgörü ile karşılamalı hatta farklılıklarla beraber yaşamasını öğrenmeliyiz" (Nasıl Yapmalı?)

Devrimci örgütlenmelerdeki, insanların önüne bir "deniz gömlek" koyup bütünüyle buna göre şekillenmeyenleri potansiyel tehlike olarak gören Konfüçyüsçü anlayış, dahil olduğu yapıda kendisini ifade edemeyen bir çok samimi unsurun sistem içi kanallara yönelerek çürümesine yolaçmıştır.

Kapitalizm varolduğu sürece, burjuva değer yargılarının devrimcilere sirayet etmesi olağandır ve kimse buna karşı şerbetli değildir. Hata yapan insanların olumlu yönlerini hiçe sayarak sistemle başbaşa bırakmak hatalı yönlerin düzeltilmesini değil, olumlu yönlerin de yokolmasını getiriyor.

Özellikle yerel birimlerde karşılaştığımız, o genel biçimdeki en "yırtıcı" unsurun devrimciliği insanların ulaşamayacağı bir noktaya çekme eğilimi bir çok samimi devrimcinin, sırf "Malçoçoğlu standartları"na uymadığı için dışlanmasyla sonuçlanırken, öztatmıncı düşünce bu tür hataların kalıcılışmasına neden oluyor.

Devrimciliği içselleştirebildiğimiz oranda küçük burjuva değer yargılarının sirayetinden korunmak için feodal bir tarza ihtiyacımız olmadığını kavrayabiliriz.

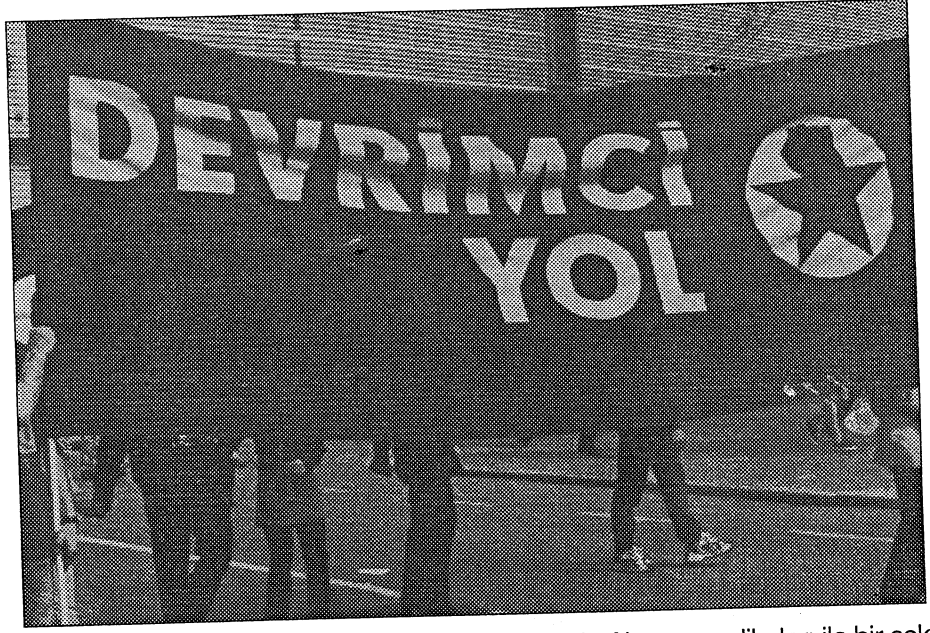
Faşizm insan doğasına aykırıdır; faşist saldırı tirmandığı oranda kendi muhalefetini güçlenderecektir. Bu muhalefetin insani özellikleri henüz üretim ilişkileri ve ekonomik sorumlulukla zaptedilemeyen gençlik kitlesinde ağırlık kazanması kaçınılmazdır. Önümüzdeki dönemde devrimcilerin konumlanışındaki doğruluk oranı muhalif duruşların nereye kanalize olacağını, buna bağlı olarak da devrimci hareketin yapacağı sıçramanın yönünü tayin edecektir.

Hollanda DH-

Hollanda 1 Mayıs Kutlamaları

Bütün dünyada olduğu gibi Hollanda da 1 Mayıs kutlamaları coşkulu bir şekilde yapıldı. Hollanda'nın Rotterdam şehri dışında salonlarda yapılan kutlamalar Rotterdam şehrinde yaklaşık 1500 kişinin katılımıyla Rotterdam belediyesinin önünde örgütlerin yerlerini almalarıyla birlikte saat 15.00'da başladı. Günün anlamını ve önemini belirten konuşmaların yapılmasının ardından daha önce belirlenen güzergahta yürüyüşe başlandı. Davul zurnalarla, halaylarla, sloganlarla çok coşkulu bir şekilde geçen yürüyüş yaklaşık iki saat sonra başlangıç noktası olan Rotterdam belediyesinin önünde son buldu.

Ayrıca 1 Mayıs'ın Hollanda'daki belediye çalışanlarının yeni dönemde alınacak zam oranlarının belirlenmesi yönünde yapılan toplu sözleşme görüşmeleri sonucunda anlaşma sağlanamaması nedeniyle dönüşümlü olarak iş bırakma eylemlerinin yapıldığı bir dönem rastlamasına rağmen Rotterdam'daki yapılan kutlamalara Hol-

landalı işçilerin yok denecek kadar az bir katılımında bulunmaları oldukça dikkat çekiciydi. 1 Mayıs'ta Türkiye sol örgütlerin ve yurtseverlerin pankartlarının yanı sıra Devrimci Yol pankartının da açıldığı yürüyüşte 1 Mayıs'ın anlam ve önemini anlatan emperyalizme ve faşizme karşı Devrimci Hareket imzalı bildiriler de yürüyüş boyunca dağıtıldı.

Almanya DH-

Berlin'de 1 Mayıs...

1 Mayıs kutlamaları dünyanın bir çok yerinde olduğu gibi Ber-

lin'de de Alman sendikaları ile bir çok Türkiyeli ve Kürdistanlı devrimci hareketlerin katılımı ile kutlandı.

Yürüyüşün bitimiyle birlikte miting alanında polis Devrimci Yol pankartı taşıyan iki arkadaşımızı gözaltına aldı.

Öğleden sonra 1 Mayıs kutlamalarına yoğunluklu olarak Alman otonom gruplarının ve anarşistlerinin geçen yıllara oranla daha yoğun bir şekilde katılım olduğu gözlemlendi.

Sabaha kadar süren kutlamalarda polis ile göstericiler arasında çatışmaların yaşandığı ve bir çok göstericinin gözaltına alındığı iki taraftan da yaralı oldu kesinlik kazanmıştı.

Yürüyüş boyunca kitlelerin Yaşasın 1 Mayıs, NATO'ya Hayır, Savaşa Hayır, Abdullah Öcalan'a Özgürlük sloganları çok dil de söylenerek coşkuyla kutlandı. Ayrıca tüm yürüyüşlerde Devrimci Yol, imzalı bildiriler dağıtılmıştır.

Avusturya DH-

AVUSTURYA'DA 1 MAYIS KUTLAMALARI

Bölgemizde 1 Mayıs'tan önce

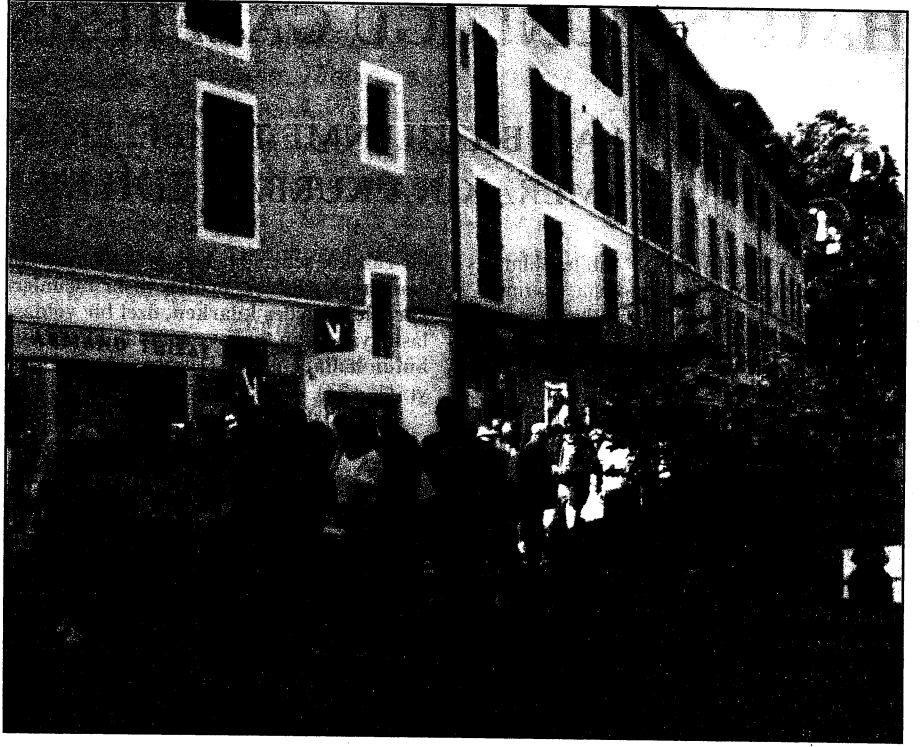

ERNK'cı arkadaşlar tarafından platforma çağrı yapıldı ve birinci toplantıya Devrimci Yol, TKP/ML, ATİKF, DHKP/C, Evrensel Taraftarları, Halkın Günlüğü, TTİK SD, taraftarları katıldı. Yapılan toplantı sonucunda eylemde birlik ajitasyon ve propaganda serbestlik ilkesinde 1 Mayıs kutlamalarına katılma kararı alındı.

İkinci toplantıda ÖDP'li arkadaşların gelmesiyle birlikte önce eylem birliğine gelen arkadaşların bu toplantıda gerçek yüzleri ortaya çıktı. ÖDP'li arkadaşlar "bizim örgüt pankartlarıyla 1 Mayıs alanına çıkma diye bir derdimiz yok. Apo'nun resminin ve PKK bayraklarının olduğu alanlarda yokuz!.. tavırlarıyla ne kadar Kürt halkının dostu olduklarını ortaya koydular.

Sonuç olarak ayrı bir platformda yürüyeceklerini söyleyip gittiler. Ve alevi dernekleri, Evrensel ve ÖDP'li arkadaşlar ayrı bir platform olarak ayrı bir yerde yürüdüler.

Yani burada iki platform oluştu. Bizlerinde içinde olduğu platformda coşkulu bir şekilde ve büyük bir kalabalıkla 1 Mayısı kutladı. Hep bir ağızdan **Yaşasın 1 Mayıs, Yaşasın Devrimci Dayanışma, Faşizme Karşı Omuz Omuz, Apo'ya Özgürlük, Yaşasın Halkların Kardeşliği, Yaşasın Enternasyonal Dayanışma, 1 Mayıs Şehitleri Ölümsüzdür**, sloganları atıldı. Ve büyük bir coşkuyla 1 Mayıs kutlamaları sona erdi.

Almanya DH-

Stuttgart'da 1 Mayıs Kutlamaları..

Almanyanın Stuttgart şehrinde 2 ayrı 1 Mayıs yürüyüşü düzenlendi. Bir Alman sendikası DGB'nin diğeri de BDGP'nun düzenlediği yürüyüşü.

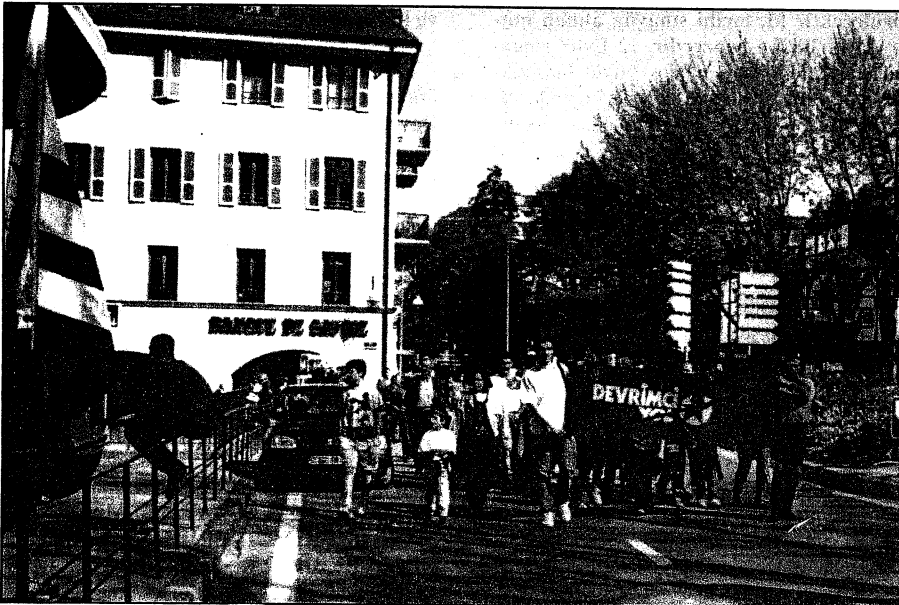
Bizler Stuttgart ve çevresinde yaşayan DEVİRİMCİ YOL taraftarları olarak terchimizi BDGP'nun düzenlediği yürüyüşten yana yaptık.

1 Mayıs 1999 tarihinde saat

10:30'da yürüyüşün başlama yeri olan Ervin Schöttle Platz'da DEVİRİMCİ YOL pankartlarımızla yerimizi aldık. Yürüyüşe katılan parti ve örgütler sırası ile şöyleydi; Cumartesi Anneleri, Stuttgart Platform Gençliği, TKP(ML), PKK,MLKP, BP, DEVİRİMCİ YOL ve Alman Antifaşistler, Alman Sendikası DGB'niñ düzenlediği yürüyüşe ise DHKP-, TKP/ML, TKIP, EMEP gibi partiler katıldı.

3000 yakın kitle saat 11:30'da önceden belirlenmiş güzergahta yürüyüşe başladı. Bizde yürüyüş kolundaki yerimizi aldık. Yürüyüş boyunca sık sık MAHİR HÜSEYİN ULAŞ, KURTULUŞA KADAR SAVAŞ, DEVİRİMCİ YOL'umuz ÇAYANLARIN YOLUDUR, Faşizme ölüm Tek Yol Devrim, Kürdistan Faşizme Mezar Olacak, Devrim İçin Tek Yol DEVİRİMCİ YOL, Söz Yetki Karar İktidar Halka... sloganları atıldı.

Saat 15:00'a gelindiğinde bütün parti ve örgütler yürüyüşün bitiş yeri olan Karl Platz'a gelmişlerdi. Burada yapılan konuşmalar, okunan şiirler ve verilen müzik dinletisinden sonra yapılan anonsla yürüyüş olaysız şekilde dağıldı.

HALKIN GÜNLÜĞÜ GAZETESİNE ÇAĞRIMIZDIR

DOSTLUKLAR, BİLGİLENME TEMBELLİĞİNE VEYA ORJİNALİTE MERAKINA KURBAN EDİLMEMELİDİR

“Başta İP, EMEP ve ÖDP gibileri olmak üzere, Dev(rik) Yol’un sözümona devrimci kanatları dahil birçok kesim, terörizm ve vandalizm çığırkanlığı yapmıştır.”

Bu cümleyi **Halkın Günlüğü**’nün 43. sayısından aldık. Böyle bir cümle ile aynı anda kaç yanlış yapıldığını ve ne denli **incitici** olduğunu anlatmak durumunda kalmamızın bile, bizler açısından rahatsızlık verici olduğunu ifade etmek istiyoruz.

Bizler dostuz ve dostlarımızı “İP” denen karşı-devrimci odakla -hangi sebeple olursa olsun- aynı yerde anmaya, aralarında benzerlikler kurmaya ne duygularımız, ne düşüncelerimiz, ne de devrimci alışkanlıklarımız izin vermez.

Bizler dostuz, benzer refleksler dostluğumuzu güçlendirir. Mesela, 1997 yılında Peru’da 14 gerilla katledildiğinde, “PERU’DA GERİLLALAR ŞEHİT DÜŞTÜ... DİKTATÖRLÜK KAYBETTİ” dedik (Bkz. 3. sayı) ve asıl olarak, yapılabilecek “yenilgi edebiyatı”na yanıtlar vermeye çalıştık. Ülkemizle ilintisini kurarken; Dersim’den, Çiftahavuzlar’dan, 1 Mayıs’tan, Kızıldere’den, Kürdistan Dağları’ndan sözettik. Aynı konuyla ilgili olarak İstanbul’da Devrimci Yol tarafından çeşitli protesto eylemleri düzenlendiği (3 bankanın molotoflanması, korson eylemler vb.) öğrendik. (3. sayımızda haber olarak çıkmıştır.)

Bizler dostuz, dostlukların özel anlamlar ifade ettiği devrimcilikte, bunun gerekleri ve bedelleri olduğunu bilincindeyiz. Onun için, devrimci eylemleri eleştirsek dahi “vandalizm” yakıştırmaması yapmayız. Hatta bu, bizler için artık, komik sayılabilecek bir eleştiri tarzıdır. Terör denince, bu ülkede akla kimlerin gelmesi gerektiğine -uzağa gitmeye gerek yok- daha iki sayı öncesinde “Terörist Kimdir?” adlı “Devrimci Yol Yurtdışı Komitesi” imzalı yazıda yer vermiştik.

Bizler dostuz; bu nedenle, bulunduğu alanlarda, devrimci yapılarla mümkün olan azami ortaklaşmaları amaçlıyoruz. **Zahmet gerektirmeyecek, çok basit bir çaba, bu konudaki duruşumuza dair teorik ve pratik örneklerle ulaşma imkanı verecektir.** Cezaevlerinde barikatlarda, yurt içinde ve dışında -kimi imzalı kimi imzasız- girdiğimiz eylem birlikleri ve ortak duruşlarda, yüzümüzün her zaman “dövüşenler”den yana olduğunu gösterdik. Ayrıca dil/üslup konusunda da dostlarımızı gözetmek, bizler için bir **devrimcilik normu** olarak görülmüştür. Örneğin 11. sayıda Kızıldere için yazdığımız yazıda bile kendi farkımızı değil, ortaklaşmalarımızı öne çıkardık:

“Kavganın sert ve acımasız biçimlerde sürdüğü, kazanım ve kayıpların içiçe geçerek varlık gösterdiği ülkemizde, devrimci kimliğin gerekleri çok özel ve hassas ölçülerle tanımlanır. Bu ölçüler içerisinde yer alan **devrimci dostluk ve dayanışma**, aynı zamanda

bir güzellik sebebidir. **Kavga içerisinde kazanılan dostluklar, örülen ilişki biçimleri yürekleri kardeş kılarken, özel bir yoldaşlaşmaya imkan tanır ve solunan havayı bir bütün halinde ısıtır.** (Devrimci Hareket, Sayı: 11, s.23)

Bizler dostuz; dostlarımızın bugünkü varlığı gibi, doğumlarından bugüne dek uğradıkları ayrışma, tasfiye, vb. süreçleri doğru kaynaklardan öğrenmeyi kimliğimizin gereği olan bir zorunluluk olarak görüyoruz. Bu nedenle, 10. sayımızda “Devrimci örgütlenmelere karşı sorumluluk bilinciyle hareket edenler, öncelikle sahiplenme yoluna giderler. Örneğin ajan meselesinde, böyle bir unsurdan kurtuldu diye o örgüt adına sevinebilmek gerekiyor” dedik. Her örgütlenmeyi, sahip olduğu hassasiyetleri bilerek -gözeterek- andık. Ve doğal olarak aynı hassasiyeti bekleedik. Pe ki, gerekleri yerine getirildi mi? Bu konuda sadece bir-iki anımsatma yapacak ve meseleyi, dostlarımızın kanaatlerine bırakacağız.

Bugüne dek belki en çok vurgu yaptığımız konulardan biri, ÖDP ile karıştırılmaması gerektiğidir. Nitekim son sayımızda bu konuda, yönetime dair uyarı da vardı:

“**Burada, özellikle belirtme ihtiyacı duyuyoruz ki, tasfiyeci kuşatmayı yaparak, çok zor koşullarda Devrimci Yol’a tekrar merkezi-örgütsel bütünlük kazandıran dinamizmin gösterdiği direniş, bir varlık-yokluk mücadelesi idi. Bu gerçeklik dikkate alınmadığında, bugün varılmış olan seviyeyi ve yaratılmış olan örgütlü ilişkilerin önemini anlamak, olanaksız hale gelir.**

(...)

12 Eylül sonrasında ortaya çıkan sorunlar, bütün devrimci yapılar için; hem benzerdi, hem de çeşitliydi. Mesele, içinden bir ÖDP bileşeni çıkarmış olup olmamak derecesine düşürülmeden irdelenebilirse; görülecektir ki, tarihi smavda alınan notlar da birbirine benzerdir. 12 Eylül sonrasında, örgütlerin hemen hepsi büyük bir fiziksel yenilgiye uğradığı ve değişik biçimde ayrışma ve kopmalar yaşadığı halde; sonuçta bugün hâlâ devrimci yöntemlerde ısrar ediliyor olmasına değil de, içinden bir ÖDP bileşeni çıkarmış olmaya bakılması ve bu sorunun bilinçli biçimde istismar edilmesi, **militan sol** adına üzücüdür (Devrimci Hareket, Sayı: 12, s.16-17).

Kısacası, dostlarımız son sayımıza göz atma ihtiyacı dahi duymuş olsalardı, eleştirelerini bu biçimde yapma hatasına düşmezlerdi.

Bizler dostuz, dostlarımızdan söz ederken onları kendi değerleri ile anmayı bir zorunluluk olarak kabul ediyoruz. Bu, tüm devrimci çevrelerde hassasiyetle üzerinde durulması gereken bir olgudur. Dost bir örgütlenme olarak kabul edilen ve aynı adla anılarak, onunla beraber eylem yapılan, imza atılan, “hergün her düzeyde eylem” çağrılan yapılan

Devrimci Yol’un “Dev(rik) Yol” olarak anılmasını bu anlamda, sıraladığımız hiçbir ölçüye sığdıramıyoruz. Eğer “Dev(rik) Yol” buluşu (!) ile orjinalite yapma merakının giderilmesi amaçlanıyorsa, bilinmelidir ki hoş olmayan bir yol seçilmiş. “Biz şunu değil bunu kastediyoruz” denecek olursa, o konuda da dostlarımızı “araştırma tembelliği” konusunda uyarmamız gerekecek. “Kanat” diye bir şey yoktur; Devrimci Yol’un kendisi vardır. Ve Devrimci Yol, belki de en çok, sözü edilen türdeki “çığırkanlık”tan uzak durmaktadır.

Bizler dostuz; pek çok çevrenin vandalizm edebiyatı yaptığı 1996 1 Mayıs’ı sonrasında da dikkatleri devrimciliğin gereklerine çekmiştir:

“**‘Lale budayan kız’ edebiyatına takılıp, bunun üzerinde demagoji yapanlara prim vermesi ile; kırılan cam hesabında muhasebeci rolüne soyunmasıyla; şehitlerinden çok, esnafın derdine düşmesi ve suçlu poliste değil, devrimci militanlarda aramasıyla; belirli bir ‘sol’ kesim hayatının en basiretsiz politik duruşunu sergilemesi.**

Biz, maske takmanın doğru olup olmadığı, yakılan falanca arabanın sahibinin kimliği gibi tartışmaları da yapay buluyoruz. Örgütledikleri bir piknikte dahi kırk çeşit hata yapan ve her fırsatta ‘devrimci değer’ bekkiliğine soyunani kimi ‘mükemmeliyet’çilerin, ne kendilerini ne de ölçülerini ciddiye almıyoruz.

(...)

Eğer devrimci yapılar, 1 MAYIS sonrasında birbirini bu denli karalama yoluna gitmeseydi; belki de ‘96 1 MAYIS’ı birlikte ortak duruşa örnek bir gün olarak da hatırlanabilecekti. Elinde silahlı olan polisleri önüne katarak kovalayan, ölüme gülümseyen, sivil polisi cezalandıran o kitlenin ruh halinde gerçekte hangi siyasal yapıya tabi olunduğu o an önemli değildi. Farklar sıfıra inmiş ve kardeşleşme gerçekleşmişti.

(...)

Bizler, kent yoksulunun kendisine de, öfkesine de güvenmeye devam edeceğiz. Devrimci irade ile buluşma bu potansiyel, doğru hedeflere yönelmektedir. Toplumsal muhalefeti oluşturan bütün öğelerini, birbirinin karşısına koyan değil; birleştirerek toplamanı sağlayan bir çalışma tarzı, yapay tartışmaları bitirecek ve sürece damgasını vuracaktır. (Devrimci Hareket, Sayı:3, s.6)

Bizler, dostlukta ve gereklerinin yerine getirilmesinde ısrarcı olmaya devam edeceğiz. Dostlarımız, kökenimize ve bugünkü duruma dair halen yeterli bilgiye sahip değillerse, bizler gerekli ve yeterli bilgiyi/kaynağı vermeye hazırız. Hassasiyetleri gözetmek, bir dostluk testidir. Bundan sonraki süreçte gerekli hassasiyetin gösterileceğine inanıyoruz.

DOSTLUK VE DAYANIŞMADA ISRAR, DEVRİMCİLERDE BİR GÜZELLİK SEBEBİDİR!..

Yoldaşlar;

BAHADIR DENİZ

Vaktimizin gaspedilmesine izin vermemek ve her an'ı dolu dolu yaşamak, bizlerin ortak özlemidir. Bu özlemi gerçekleştirilmede aldığımız mesafeler, bir güne 25 saati, bir aya dört mevsimi sığdırabilmenin örneklerini yansıtıyor. Bu güzellikler, gelecekte kurmayı düşlediğimiz dünyanın bugünkü görüntüleridir. Bilinçle dokuğumuz hiçbir şey boşa gitmiyor. İnsanları "öte dünya" vaadiyle kandırıp, bu dünyada cennete hasret bırakan haramilere inat, biz cenneti bugünden örmeye başladık. Böyle bir uğraş içerisinde bize en yakışık düşmeyecek şey, zamanımızı can sıkıntısına kurban ederek tüketmektir. Alışkanlıkların, tembellik ve isteksizliğin esiri olmak, bir devrimciye yakışmayacak durumlardır. Tembelliğin panzehiri bilinçli emektir. Yaşamını bilinçli emek üzerine oturtanlar için; ne sehpadaki tozlanma, ne dolaptaki peynirin küflenmesi, ne de ihmal edilmiş bir görev olağandır. Onların yaşamındaki bilinçli etkinlik, "angarya" olasılığına fırsat vermez. Hiçbir şeyi olurlarına bırakmayan; yaşama bütünüyle müdahale eden; edilgen değil, etken ve sonuç alıcı tavırlarla tanımlanan bir karakter, devrimcilik için akla gelmesi gereken ilk ve önemli niteliklerdir. Bu bağlamda, bırakılmı yaşamın bütününe müdahaleyi, kendi yaşamına karşı bile müdahalesiz kalan bir kişi, kendini ciddi bir eleştiriden geçirmelidir. Bir devrimcinin yaşamı, düşünceleri ile bir tutarlılık arzetmelidir.

Bireylerin tüm olanak ve yetenekleriyle, yoğun biçimdeki katılımı; farklı kültürlerle yoğrulmuş insanların, aynı çatı altındaki buluşmasında bir çelişki yumağının oluşumuna sebep olabilir mi? Bu, elbette ki bir olasılık dahilindedir. Ancak, bilinmelidir ki devrimci ilişkiler, böyle bir olasılığı en aza indirme avantajını en fazla taşıyan ilişkilerdir. Mevcut farkların, renkler bütünü olarak bir zenginlik biçiminde etki yapması ve ahenkli bir duruş sergilemesi, hareketin birleştiriciliğinde -özellikle- mümkündür.

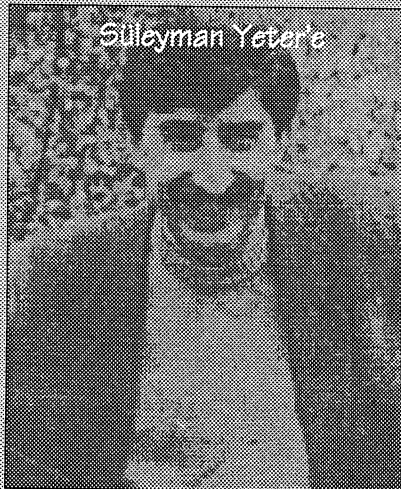
Çıkar batağında mayalanmış kapitalizmin, insana

dair her güzelliği çirkinleştirmeye yeminli duruşu karşısında, devrimcilerin her biri birer kardelendir. Bunun böyle olduğunun ve kendilerinin sonunu hazırlayacak olmasının bilinmesi sebebiyle; devrimcilere, sadece silahla değil, her türlü tuzak, hile ve yalanla saldırlmaktadır. İhanet, teşvik edilmekte; muhbirlik ve dostlarını satmak, "yükselen bir değer" olarak propaganda edilmektedir. Çirkinliğin dokulara nüfuz ettiği çıkar ilişkileri içerisinde, bu çağrularına yanıt da alabilmektedirler. Çukurda duranlar için, alçalma diye bir sorunun olmayacağını biliyoruz. Ancak, "yaşamak direnmektir" diyenlerin; en zorlu ablukaları dağıtmaya muktedir olduğunu da biliyoruz. Evet sevgili yoldaşlar, değerlerimize düşmanın dışında da saldırılar olacaktır. Devrimciliğin eski bir moda olduğunu, kendilerinin bunu fazlasıyla yaptığını ama bir yere varamadığını söyleyenler çıkacaktır. Onlar için hiçbir değer, uğruna ölmeye veya bedel ödemeye değmez. Bu nedenle, işkencede direnmenin bile gereksiz olduğunu telkin edeceklerdir. Zafere sahte, direnmenin yalan olduğunu anlatacaklardır. Halbuki, bizler biliyoruz yoldaşlar; konuşmak, "değerlerini satmak" anlamına geldiğinde, dil susar. Gözler, bir mermi keskinliğinde konuşur. Yoldaşlarına sevda lanmanın ne demek olduğunu bilmeyenler, bunu anlayamazlar. Yaşamı ucuz pazar oyunlarıyla harcadıkları için; onlar, yaşamı değil ölümü temsil ederler, inancı değil utancı seçerler. Bizler, sadece "hayır" demiyoruz yoldaşlar; "böyle olacak" diyoruz. Yaşamı devrimcileştirip; devrimi, yaşam kadar gerçek kılacağız. Yaşamı devrimcileştiremeyenler, yaşamın dışında kabul ettikleri devrime, daha kolay sirt çevirirler. Bir inat, bir inat büyüteceğiz umudu ve umut, sevgilinin elinde bize uzanan karanfil gibi, somut bir karşılığa dönüşecektir. Umudun türkülerini çoğaltıp, her düzeyi, geleceğe uzanan merdivende basamak yapanlar; zafer türkülerini besteleyenler, zaferden önce zafere doğru türküyü söylemenin tadını bilenler, ne türküsüz ne de zafersiz kalırlar. Müziksiz ve renksiz bir yaşam seçtiğimizi iddia edenler türkülerimize karşı da utanç duyacaktır. Geleceği, bu uğurda dövüşenler kazanacak.

Hepinizi yüreğinizden öpüyorum...

Doğa,
ılık bedenini
taşıyamadığında bahara;"
bahar,
soğuk geçer.

Soğuk baharlara rağmen
çiçeklenen dalların
filizine saldıran
gök olur.

Süleyman Yeter'e

Bir filiz daha koparıldı
Bir yaprak daha yırtıldı
en yeşil yerinden..
Sabah olmasın diye
gökyüzünü ziftle boyayanlar
yıldızlara da düşmandır
Bir yıldız daha
ayrı düşürüldü göğünden...

Halkına vurgun bir gerillanın
içindeki yangın
uçurtmanın
rüzgara sevdasını anlatır.

Dağların
gökyüzüne meydan okur gibi yükseldiği
dik ve kararlı doruklarda
hem yaşamın
hem de ölümün adidir gerilla.

Yüreği silah
gözleri silah
avuçları silah
yemini silah
meydan okur
haksızlığın dokunulmuş
açgözlü kurnazlığı.

Uzatsa
bir eli güneşe degecek
Diğer elinde
halkının avuç sıcaklığını taşır.

Bir işarettir dağlar
özgürlüğe uzatır YOL'unu
Bir YOL'dur dağlar
zafere taşır yolcusunu...

